

ORADEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

ORADEA

**AGENDA LOCALĂ 21 –
PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A MUNICIPIULUI ORADEA**

ORADEA

2002

Proiect PNUD ROM 98/012

Copyright © 2002 Primăria Municipiului Oradea, România

Piața Unirii nr. 1, 3700 Oradea

Tel. +402 59 210 109

Fax. +402 59 437 544

E-mail: agenda21@oradea.ro

© 2002 Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă

Str. Alexandru Philippide nr. 15, Sector 2, București

Tel. +4021 201 14 10

Fax. +4021 201 14 02

E-mail: sdnp@sdnp.ro

Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al PNUD.

Document apărut cu sprijinul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Programul Capacitatea 21 și al Agenției Canadiene pentru Dezvoltare Internațională.

Expertiză tehnică acordată de Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă - România și Institutul Internațional pentru Dezvoltare Durabilă - Canada.

Mulțumiri speciale aduse organizației Earth Council - Costa Rica pentru sprijinul tehnic acordat în derularea proiectului Agenda Locală 21.

Grafică și tipar: EXCLUS srl.

O R A D E A

Comitetul Local de Coordonare (CLC)

Petru Filip, primar – Președinte
Lucia Surdu – Consiliul Județean Bihor;
Augustin Dudaș – Inspectoratul de Protecția Mediului;
Mituț Tentiș – Direcția Apelor Crișuri Oradea;
Ștefan Stoicea – SC Proiect Bihor SA;
Constantin Tomulescu – RA Apaterm Oradea;
Emil Incze – Centrul Român pentru Comerț Exterior;
Dacian Coita – Banca ABN AMRO România, Sucursala Oradea;
Lorena Stoica – Fundația Carpatica – Fondul de Dezvoltare a Euroregiunii Carpatice;
Ferencz István – Fundația Ecclesia Mater;
Miorița Săteanu – Uniunea Femeilor;
Atanasie Dalea – Facultatea de Protecția Mediului;
Adrian Hatos – Universitatea Oradea;
Daniel Francisc – Centrala Termoelectrică 1;
Rodica Hârcă – Muzeul Țării Crișurilor.

Biroul Agendei Locale 21 Oradea

Annamaria Sava
Ioana Lazăr

Consultanță din partea Centrului Național de Dezvoltare Durabilă - CNDD:

Călin Georgescu – Director de proiect
George Romanca – Coordonator Local pentru orașele pilot Giurgiu, Baia Mare, Târgu Mureș, Ploiești și Miercurea Ciuc
Radu Vădineanu – Coordonator Local pentru orașele pilot Iași, Oradea, Râmnicu Vâlcea și Galați
Valentin Ionescu – Coordonator Strategie – Planificare
Dan Apostol – Consultant editorial, publicistic și enciclopedic
Tania Miha – Consultant SDNP, Coordonator Programe-Proiecte
Camen Năstase – Coordonator financiar
Adrian Voinea – Specialist IT

Coordonatori din partea PNUD - România:

Peter Newton – Reprezentant rezident adj.
Geneve Mantri – Ofițer de presă

Consultanță internațională:

Peter Hardi – IISD (Institutul Internațional de Dezvoltare Durabilă)

Grupul de lucru nr. 1 – MEDIU

Coordonator: Dan Mircea – Inspectoratul de Protecția Mediului;
Horia Jarca – Prefectura jud Bihor;
Ioan Olah – RA Apaterm Oradea;
Claudiu Oros – Direcția Apelor Crișuri Oradea;
George Togor – Centrul Regional pentru Supraveghere Ecologică;
Veronica Gitye – SC Envirotech SRL.

Grupul de lucru nr. 2 –ECONOMIC

Coordonator: Theodor Petroni – Consiliul Județean Bihor;
Anamaria Jurcuț – Camera de Comerț și Industrie;
Florin Pantea – Federația Patronilor Bihor;
Dana Pașc – Direcția Județeană de Statistică;
Claudiu Gligor – Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România;
Viorel Lascu – Centrul Regional de Supraveghere Ecologică;
Vajda Attila – AIESEC.

Grupul de lucru nr. 3 – SOCIAL

Coordonator: Laurențiu Lazăr - Fundația Sfinții Trei Ierarhi;
Zoia Bîtea – Direcția de Sănătate Publică;
Ilie Lințu – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă;
Carmen Chira – Inspectoratul Școlar al județului Bihor;
Claudia Oșvat – Fundația Română pentru Copii, Comunitate și Familie.

CUPRINS

Cuvânt înainte adresat de Reprezentantul Rezident al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România	7
---	----------

Cuvânt înainte adresat de Primarul Municipiului Oradea.....	9
---	----------

Despre proiect	10
-----------------------------	-----------

ORADEA – REPERE ISTORICE	11
---------------------------------------	-----------

I. STRATEGIA DE DEZVOLTARE

DURABILĂ	15
-----------------------	-----------

I.1 EVALUARE	15
---------------------------	-----------

I.1.1 Capitalul natural	15
I.1.1.1 Așezarea geografică și relieful	15
I.1.1.2 Clima	15
I.1.1.3 Relații în teritoriu.....	15
I.1.1.4 Resursele primare și secundare	16
I.1.1.5 Calitatea factorilor de mediu.....	16
I.1.1.6. Gestionarea deșeurilor	21
I.1.2 Capitalul antropoc	22
I.1.2.1 Energia.....	22
I.1.2.2. Agricultura și securitatea alimentară.....	23
I.1.2.3 Industria	24
I.1.2.4 Construcțiile.....	25
I.1.2.5. Transporturile.....	25
I.1.2.6. Turismul.....	26
I.1.2.7 Evoluția sectorului privat în economie	27
I.1.2.9 Echipare urbană	28
I.1.3 Capitalul social.....	29
I.1.3.1 Structura și dinamica populației	29
I.1.3.2 Sănătatea publică	30
I.1.3.3. Educația formală și informală.....	32
I.1.3.4. Orientarea, formarea profesională și angajarea în muncă.....	33
I.1.3.5. Șomajul	34
I.1.3.6. Cultură și artă, spiritualitate și religie.....	34
I.1.3.7. Sport și agrement.....	36
I.1.3.8. Protecția copilului	37
I.1.3.9. Tineretul	38
I.1.3.10. Situația femeilor.....	38
I.1.3.11. Situația vârstnicilor.....	39
I.1.3.12. Persoane cu dizabilități	39
I.1.3.13. Conviețuirea etniilor	39
I.1.3.14. Societatea civilă	40
I.1.3.15. Ordinea publică și siguranța cetățeanului	40

1.2 OBIECTIVE, PRINCIPII, LEGISLAȚIE	41
---	-----------

I.2.1 Considerații generale	41
I.2.2 Obiectivele generale	41

1.2.3 Principii.....	42
1.2.4 Legislație	44
I.2.5 Obiective specifice	47
I.2.5.1 Dezvoltarea infrastructurii de bază.....	47
I.2.5.2 Protecția mediului (ecosistemul urban)	48
I.2.5.3 Regenerare urbană.....	49
I.2.5.4. Economia.....	50
I.2.5.5. Reducerea sărăciei	51
I.2.5.6 Responsabilitatea față de persoane defavorizate.....	53
I.2.5.7 Conviețuirea etniilor	54
I.2.5.8. Cultura și arta.....	54
I.2.5.9 Sport și agrement:.....	54

II. PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ	56
---	-----------

II.1 CONSIDERAPII GENERALE	56
---	-----------

II.2 PRINCIPII ȘI CONDIIȚII	56
--	-----------

II.3 OBIECTIVE GENERALE	57
--------------------------------------	-----------

II.4 BUGETUL LOCAL pe anii 1999, 2000, 2001 și 2002; Propuneri pentru anul 2003	57
--	-----------

II.5 MĂSURI DE ÎNTĂRIRE A CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE	58
---	-----------

II.6 STRUCTURI INSTITUȚIONALE DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	60
--	-----------

III. PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2002-2012	66
---	-----------

III.1 FIȘA PROIECTE	66
----------------------------------	-----------

III.1.1 Regenerare urbană	66
---------------------------------	----

III.1.2. Dezvoltarea infrastructurii de bază și protecția mediului	68
---	----

III.1.3 Reducerea sărăciei (dezvoltare socială).....	79
--	----

III.2. OBIECTIVE SPECIFICE ȘI PROIECTE IDENTIFICATE	84
--	-----------

III.2.1 Infrastructura de bază și protecția mediului	84
--	----

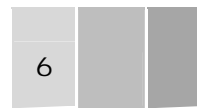
III.2.2 Economic	86
------------------------	----

III.2.3 Social	88
----------------------	----

III.2.4 Regenerare urbană	91
---------------------------------	----

III.3 Bilanțul contabil 1999 – 2002	92
--	-----------

III.4 LISTA PROIECTELOR REALIZATE ȘI ÎN CURS DE REALIZARE, CU FINANȚARE EXTERNĂ ȘI DE LA BUGET	93
---	-----------

MUNICIPIUL

Cuvânt înainte

adresat de Reprezentantul Rezident
al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România

Agenda Locală 21 (AL21) a fost elaborată și adoptată la Summitul Mondial de la Rio de Janeiro în 1992, ca instrument de promovare a dezvoltării durabile. AL21 promovează și caută să stabilească un echilibru sensibil între creșterea economică, echitatea socială și protecția mediului.

Conceptul dezvoltării durabile determină o reevaluare permanentă a legăturilor dintre om și natură și pledează pentru solidaritatea între generații ca singura opțiune viabilă pentru dezvoltarea pe termen lung.

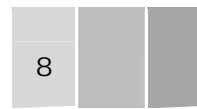
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare din România promovează activ dezvoltarea durabilă prin asistența acordată în cadrul proiectului său de "Construire a capacităților locale de implementare a Agendei Locale 21 în România". Proiectul este actualmente implementat în nouă orașe-pilot, sub coordonarea Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă.

Procesul participativ de elaborare a fost unic, stimulând energia cetățenilor, a sectorului privat, a mediului academic, a ONG-urilor și a autorităților locale. Toți aceștia s-au ridicat la înălțimea așteptărilor, iar eforturile lor colective au dat naștere prezentului document. Acest raport își are rădăcinile în necesitățile și ideile locale, devenind un testament al eforturilor, energiei și entuziasmului lor. Fie prin furnizarea de informații, fie prin acordarea de asistență tehnică, fie prin participarea directă, întreaga comunitate a avut o contribuție enormă la succesul acestuia.

Rezultatul este o strategie coerentă, cu un plan concret de acțiune și de implementare. Ambele oferă o garanție practică a faptului că proiectul poate răspunde necesităților comunității și că reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea durabilă în România. Felicit și mulțumesc tuturor celor care au contribuit la succesul său.

Sokhan Han Jung
Reprezentant Rezident
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

MUNICIPIUL

Cuvânt înainte

adresat de Primarul Municipiului Oradea

Oradea și-a definit personalitatea ca oraș pe o traiectorie istorică în a cărei coordonate se regăsesc dimensiunea autohtonă și europeană deopotrivă, un climat spiritual marcat de confluența dintre valorile civilizației Occidentului și Orientului.

Istoria trecută, dar și cea recentă, ne demonstrează constanta deschidere a locuitorilor săi spre cultivarea unei atmosfere în care, indiferent de etnie, de religie, să-și poată construi un destin demn în România de astăzi.

Având o activitate economică diversă, o bogată exprimare culturală, un potențial turistic atrăgător, Oradea privește cu încredere atât prezentul, cât și viitorul. Existența proiectului **Agenda Locală 21 Oradea** este un important semnal al dorinței municipiului Oradea, și practic al României, de a se apropia cât mai mult de structurile internaționale, el permițând dimensionarea dezvoltării pe termen mediu și lung a orașului și a țării noastre.

Înțelegem că ideea de dezvoltare durabilă ne va ajuta să ne fundamentăm standardul de viață pe capacitatea de suport a naturii. Căutăm să realizăm justiția socială, economii durabile și durabilitatea mediului. Totodată, recunoaștem că durabilitatea nu este o viziune și nici o stare imuabilă, ci un proces

creator, de căutare a echilibrului local, care se extinde în toate domeniile de decizie locală.

Doresc să mulțumesc tuturor orădenilor care au contribuit într-un fel sau altul la elaborarea **Planului de Dezvoltare Durabilă** al municipiului. De asemenea, Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă și Institutului Internațional pentru Dezvoltare Durabilă pentru sprijinul constant acordat și pentru permanenta coordonare în realizarea documentului și a programului Agenda Locală 21.

Sunt încrezător ca Oradea va deveni în curând un exemplu de succes pentru dezvoltarea durabilă în România. Faptele locuitorilor săi vor confirma cu siguranță aceste speranțe.

Petru Filip

Primar

Despre proiect

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), biroul rezident în România, a lansat în luna martie 2000 finanțarea proiectului **Agenda Locală 21 ROM 98/012**.

Proiectul se adresează administrațiilor locale și se aplică în România în 9 orașe pilot, printre care se numără și **municipiul Oradea**. Celelalte orașe sunt: Giurgiu, Galați, Iași, Miercurea Ciuc, Baia Mare, Târgu Mureș, Râmnicu Vâlcea și Ploiești.

Agenda Locală 21 este un **Plan de Dezvoltare la nivel local** promovat de **Organizația Națiunilor Unite (ONU)** în 1992 la Rio de Janeiro, în cadrul Conferinței Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare. Agenda Locală 21 promovează principiile dezvoltării durabile la nivelul administrațiilor locale, fiind aplicată în peste 3000 de orașe din Europa. Succesul acestui program este condiționat de participarea publică a comunității locale și de promovarea dezvoltării descentralizate, oferind o abordare integrată a problemelor sociale, economice și de protecție a mediului. Implementarea ei trebuie să conducă la definirea obiectivelor, politicilor și acțiunilor care să facă posibilă creșterea bunăstării și dezvoltării comunității locale.

Agenda Locală 21 este coordonată, în cadrul PNUD de **Centrul Național pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD) - București**, care răspunde la nivel național de organizarea, monitorizarea și activitatea de consultanță pentru acest proiect.

În vederea realizării Agendei Locale 21, alături de PNUD, **municipiul Oradea** a primit suport financiar și din partea **Agenției Canadiene pentru Dezvoltare Internațională (CIDA)**, care, prin **Institutul Internațional pentru Dezvoltare Durabilă (IISD)**, oferă, împreună cu **CNDD**, consultanța de specialitate în cadrul proiectului.

Agenda Locală 21 sau **Planul de Dezvoltare al municipiului Oradea** cuprinde 3 documente: **Strategia Locală, Planul Local de Acțiune și**

Proiectele Prioritare. Prezentul document cuprinde versiunea finală a celor trei documente supuse dezbaterii și consultării publice. Primăria și presa locală au sprijinit activitatea de comunicare și informare.

Documentul final a primit suportul tehnic și informațional din partea mai multor instituții locale, guvernamentale, neguvernamentale, de afaceri, de cercetare, precum și din partea rețelei de învățământ universitar. Participarea și consultarea largă a societății civile la nivel local a constituit premisa de finalizare a Planului de Dezvoltare al municipiului Oradea.

Pentru realizarea Agendei Locale 21, Primăria municipiului Oradea a constituit un *Comitet Local de Coordonare pentru Agenda Locală 21* prezidat de primarul orașului; 3 *Grupuri de Lucru*, formate din specialiști locali; și un Birou al *Agendei Locale 21* cu doi *coordonatori*: Annamaria Sava și Ioana Lazăr, având următoarea adresă: **Biroului Agenda Locală 21 Oradea**, Piata Unirii nr 1, tel. 210109, fax. 437544, e-mail: agenda21@oradea.ro

Primăria municipiului Oradea împreună cu Biroul Agenda Locală 21 dorește să mulțumească tuturor celor care au contribuit într-un fel sau altul la elaborarea Planului de Dezvoltare Durabilă a municipiului.

Existența proiectului **Agenda Locală 21 Oradea** este un foarte important semnal al dorinței municipiului, și practic al României, de a se apropia cât mai mult de structurile internaționale, el permițând dimensionarea dezvoltării pe termen mediu și lung a orașului și a țării noastre.

Dorim să mulțumim Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă și Institutului Internațional pentru Dezvoltare Durabilă pentru sprijinul constant acordat și pentru permanenta îndrumare în realizarea documentului și a programului Agenda Locală 21.

ORADEA – REPERE ISTORICE

Poartă de intrare în spațiul românesc și, în același timp, în Europa centrală, Oradea a reprezentat mereu o punte de legătură cu sud-estul continentului, o zonă de interferențe cultural-spirituale. Cosmopolit ca înfățișare arhitectonică în perioada modernă, plurietic și pluriconfesional încă din cele mai depărtate veacuri ale Evului Mediu, Oradea și-a creat o individualitate distinctă abia cu începerea de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, atunci când, vrând-nevrând, fruntașii urbei au trebuit să accepte realitatea plurietnicității.

Oradea nu poate fi considerat un oraș de tipul clasic al surorilor sale din Ardeal cum ar fi Brașovul, Sibiu, Sighișoara sau Bistrița. Oradea nu s-a născut oraș, nu a fost întemeiat ci a devenit ca atare pe parcursul secolelor, transformându-se dintr-un anumit număr de așezări mici ce gravitau în jurul cetății, într-o aglomerare de tip urban care s-a constituit ca oraș abia la 1860.

Orașul Oradea a fost de atunci reședința Bihorului, fiind așezat pe cele două maluri ale Crișului Repede care împarte județul în aproximativ două jumătăți egale.

Prima atestare documentară a Oradei datează din 1113, când este menționat un episcop: Sixtus Varadiensis, cu sediul aici. În 1204, aflăm dintr-o scrisoare papală că pe acest teritoriu existau și mănăstiri de rit grecesc subordonate unei episcopii proprii. Tradiția maghiară a atribuit regelui Ungariei, Ladislau I (1077-1095), întemeierea orașului. În realitate, el a ridicat aici doar o mănăstire, apoi la câțiva ani după moarte, osemintele sale au fost aduse și depuse în catedrala din mănăstirea devenită cetate. Descoperirile arheologice au scos la iveală urmele unor așezări cu ceramică românească și româno-slavă, anterioare întemeierii mănăstirii. După sanctificarea regelui (1192), papalitatea a acordat drept de pelerinaj credincioșilor catolici la momântul lui Ladislau, ceea ce a făcut ca în jurul mănăstirii fortificate să se dezvolte de-a lungul timpului, mai multe așezări distincte, care vor deveni cu timpul cartiere ale orașului.

În 1241, marea invazie tătar-mongolă a distrus întreaga zonă, inclusiv mănăstirea, care devenise și sediul unei Episcopii Catolice. Distrugerile sunt descrise de canonicul orădean Ruggero di Puglia,

originar din Italia (Rogerius), în lucrarea sa intitulată Camen miserabile (Cântec de jale).

Încă înainte de 1241 au început să se așeze în jurul cetății coloniști valoni și italieni care au dat nume specifice unor viitoare cartiere: Veneția (Velența de azi), Olosig (Villa Latinorum, cartierul latinilor), Padua, Bologna etc.

O înflorire deosebită cunosce orașul și mănăstirea, în veacul al XV-lea când, datorită legăturilor Episcopiei catolice cu Italia, au pătruns aici influențele Umanismului și Renașterii din această zonă a Europei. Este perioada când umaniștii italieni au numit Oradea "Civitas Felix", un oraș fericit prin strălucirea construcțiilor sale, prin locurile feerice unde era așezat. Un reprezentant de frunte al Renașterii din Europa centrală a fost episcopul catolic Ioan Vitez de Zredna, confidentul lui Iancu de Hunedoara și dascălul din tinerețe al lui Matei Corvin. A fost prietenul lui Enea Silvio Piccolomini, ajuns papă sub numele de Pius II, cel ce a fixat în conștiința Europei occidentale din vremea sa, latinitatea românilor. Ceva mai târziu, vestitul fizician al universității din Viena, Georg Peuerbach (1423-1461) și-a înălțat la Oradea observatorul său astronomic, punând aici meridianul zero și calculând de aici eclipsele solare și lunare în vestitele sale Tabula varadiensis (Tabelele orădene). Pe lângă oameni de literă vestiți, au venit aici și constructori care, începând din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, au ridicat în jurul vechii mănăstiri o puternică cetate bastionară, vizibilă încă. Cetatea Oradea, în felul în care se prezintă azi, a fost înălțată între anii 1570-1618 de arhitecții italieni Giovan Andrea Gromo, Domenico Ridolfini da Camerino, Ottavio Baldigara, Simone Genga, rămânând cea mai bine păstrată cetate în stilul Renașterii italiene din Europa centrală.

Din 1557, când Reforma lutherană a triumfat între maghiarii din Bihor, Episcopia catolică a fost desființată, osemintele regelui sanctificat risipite, pământurile și averile Bisericii catolice împărțite între nobilii laici protestanți. Cetatea Oradea devine "cetate de margine" (de frontieră) a Principatului Transilvaniei, menită să oprească incursiunile turcilor din Pașalâcul otoman de la Buda, ale cărui teritorii se întindeau aproximativ până la actuala frontieră româno-ungară. După un prim atac eșuat în 1474, turcii reușesc să cucerească cetatea în 1660 după un asediu de 45 de

zile, timp în care 850 de cetățeni ai orașului au făcut față cu eroism unei oștiri de 40.000 de otomani. Cetatea a mai fost asediată de turci în 1598, dar atunci ea a fost salvată de austrieci care au trimis în interior o puternică garnizoană și de Mihai Viteazul, domnul Țării Românești, prin persoana lui Aga Leca în fruntea unui detașament de 1500 de călăreți. În drum spre Viena, marele domn poposește în oraș în zilele de 11-12 decembrie 1600.

Între 1660-1692 Oradea este reședință de pašalac otoman. Este perioada "orașului deschis", când aici s-au putut stabili și românii care, din motive confesionale, n-au putut s-o facă până atunci și care locuiau în satele din jurul orașului. În timpul turcilor, Oradea cunoaște o deosebită prosperitate comercială. Erau vestite târgurile care se țineau aici în prima lună după "sărbătoarea ouălor roșii ale ghiaurilor" și la care participau negustori din Europa centrală dar și din Orient, din Siria, Yemen, Anatolia și care ținea 40 de zile. În 1692, Oradea este ocupată de amata habsburgică (5 iunie), "jugul de lemn" otoman fiind înlocuit cu "jugul de fier" austriac, după cum se exprima foarte plastic un contemporan. Se reconstituie Episcopia catolică de Oradea care își redobândește bunurile avute înainte de 1557, dar majoritatea zdrobitoare a populației de limbă maghiară rămâne protestantă. Pentru a-i atrage pe români la catolicism se înființează Episcopia greco-catolică din Oradea (1748), pe lângă care se formează, cu timpul, o generație de intelectuali ce vor milita pentru drepturile românilor din oraș. Biserica ortodoxă, deși avea sub aripa ei în Bihor și la Oradea mai bine de trei sferturi din populația românească, nu avea episcopie în Oradea, fiind afiliată celei din Arad. În oraș funcționa un Consistoriu cu sediul în Velența, unde se pare că românii ortodocși aveau o catedrală episcopală încă din veacul al XVI-lea. În 1784, după îndelungi intervenții, cu încuviințarea împăratului Iosif al II-lea se construiește Biserica ortodoxă ("cu lună"), din centrul Orașului Nou.

Începând din 1786, românii, ungurii, germanii, compun în proporții egale conducerea orașului. În 1791-1792 se redactează la Oradea vestitul Supplex Libellus Valahorum, petiția pentru drepturi a românilor transilvăneni, pornită din mediul Academiei de drept înființată aici în 1780, petiția fiind finalizată apoi la Curtea Episcopiei greco-catolice. Reprezentanții Școlii Ardelene (secolul XVIII-XIX) au petrecut mai multă vreme la Oradea (mai ales eruditul Gheorghe Șincai, autorul vestitei lucrări Hronica Românilor). În 1752

începe construirea impunătoarei catedrale catolice din Olosig, iar 10 ani mai târziu se pun temeliele Palatului episcopal în stil baroc de alături, cea mai mare dădire de acest gen de pe teritoriul României. În 1799 se introduce iluminatul străzilor cu felinare.

Din 1784, evreii primesc dreptul de a se așeza în cartierul Subcetate, ceea ce va impulsiunea dezvoltarea industriei și, mai ales, a comerțului.

Revoluția de la 1848 n-a afectat prea mult orașul. În 1849, trupele țariste au staționat în Oradea, înainte și după înfrângerea definitivă a revoluției ungare. În 1860 are loc unificarea părților componente ale orașului și, de acum, urbea va purta numele de Oradea-Mare (Grosswardein, Nagyvárad). Instaurarea dualismului austro-ungar (1867) a însăprît raporturile interetnice pe teritoriul imperiului, pe jumătatea sa de răsărit instalându-se o administrație ungară restrictivă la adresa naționalităților (români, slovaci, germani). Numărul românilor din oraș începe să scadă. Cu toate acestea, din 1881, la Oradea se mută Revista Familia, scoasă sub îngrijirea lui Iosif Vulcan cu începere din 1865 la Budapesta și în care a debutat Mihai Eminescu.

Se construiesc numeroase întreprinderi, la început mici ateliere (prelucrarea fierului și metalelor, confecții, industrie alimentară), cu până la 5 muncitori apoi, în timp, numărul atelierelor scade, crescând în schimb cel al întreprinderilor mari cu un număr mai mare de angajați. Cu privire la repartizarea forței de muncă în industria și comerțul orădean se constată o concentrare a ei mai ales în câteva ramuri de bază. Până la primul război mondial, pe primul loc a fost și a rămas tot timpul industria alimentară (fabrici de spirt, moii), urmată de cea a confecțiilor și construcțiilor. Pe la 1900 în Oradea funcționau nu mai puțin de 24 tipografii, iar în domeniul hotelului-restaurante existau 123 unități de servire a publicului larg.

Între 1899 și 1900 se ridică Teatrul după planurile unor arhitecți venezi, apoi, rând pe rând, Primăria (1895-1902), "Palatul Vulturul Negru", capodoperă a arhitecturii secesioniste (1908), palatele Apollo, Ullman, reședința episcopiei greco-catolice (1906). Din 1870, cu ajutorul unei companii engleze s-a introdus iluminatul cu gaz aerian, iar apoi, din 1903, el a fost înlocuit cu cel electric. Apar primele linii de tramvai, în 1906. Urbanistic, Oradea își dobândește specificul de oraș occidental între 1895 și 1915.

Primul război mondial aduce o perioadă de austeritate, dar intrarea României alături de Antantă

ORADEA

(1916), reînvie speranța reîntregirii naționale. Se intensifică activitatea politică a intelectualității orădene în frunte cu vicarul episcopal ortodox, viitorul episcop Roman Giorogariu. La 12 octombrie 1918, în casa avocatului dr. Aurel Lazăr, președintele Partidului Național Român se redactează Declarația de Independență a românilor din Banat, Crișana și Maramureș care, câteva zile mai târziu, a fost citită în Parlamentul din Budapesta de către Alexandru Vaida Voievod. După Marea Adunare Națională de la Alba Iulia (1 decembrie 1918) la care au participat, fie ca delegați oficiali, fie ca aderenți entuziaști și numeroși orădeni, Oradea rămâne pe teritoriul controlat de armata ungară. Represiunile împotriva românilor fiind la ordinea zilei, mai ales în timpul dictaturii bolșevice a lui Bela Kun (în Oradea, perioada martie-aprilie 1919), situația orașului ajunge critică. La 20 aprilie, la cererea insistentă a noilor autorități ungare orădene, impuse în fruntea orașului după "contrarevoluția albă" antibolșevică, armata română condusă de generalul Traian Moșoiu, care părăsise linia Zam - Ciucea - Sighet, a intrat triumfal în oraș.

După Marea Unire din 1918, Oradea și-a păstrat specificitatea, tenta rafinat occidentală. Beneficiind de intelectuali de valoare și, mai ales, de acțiune, formați la București, Viena sau Budapesta, orașul a rămas strălucitor prin viața sa socială, economică, intelectuală. Mai trăia generația care a creat băncile și marile întreprinderi sau, cel puțin, cea care preluase de la această experiență și care a găsit în perioada interbelică posibilități neîngrădite de dezvoltare. Este momentul de vârf al afirmării spiritualității românești și maghiare, manifestat prin marele număr al publicațiilor. Deschiderea spre piețele Europei centrale și a celei sud-estice a potențialului economic orădean este tot mai evidentă. Predomină industria alimentară, unde cel mai mare număr al întreprinderilor (17) erau cu profil de producere a alcoolului. Una din cele mai vestite întreprinderi orădene în părțile de vest ale țării a fost fabrica de bere Dreher-Haggenmacher S.A. Funcționau un număr de 46 de bănci, case de economii și cooperative de credit. În domeniul social se remarcă o creștere a avuției unui număr tot mai mic de familii în detrimentul sărăciei mării majorității a populației, mai ales în perioada crizei economice de la sfârșitul deceniului al treilea al secolului trecut.

Cultura orădeană cunoaște o relansare prin activitatea unor publiciști, scriitori și poeți grupați în jurul revistelor "Familia" și "Cele Trei Crișuri". Presa politică

și cea culturală, română și maghiară numără peste 30 de titluri.

Izbucnirea celui de-al doilea război mondial aduce cu sine, în 1940, Dictatul de la Viena, când aproape jumătate din teritoriul județului Bihor, împreună cu Oradea este cedat Ungariei horthyste. Începe persecutarea românilor. Intelectualitatea română este expulzată din oraș și trimisă în vagoane de marfă, pe teritoriul românesc (la Arad), apoi, în 1944, evreii sunt deportați în lagăre de concentrare de către naziști și horthyști; marea majoritate nu se vor mai întoarce niciodată. A fost desființată Episcopia Ortodoxă a Oradei, iar Academia de Teologie Ortodoxă a fost nevoită să se mute la Arad.

În 12 octombrie 1944, armatele române și cele sovietice eliberează orașul, instaurându-se o administrație sovietică de circa un an. Oradea se reface greu după distrugerile războiului.

Începând cu 1948, concentrarea întregii activități economice în mâna statului, duce la un început de avânt al vieții industriale, în detrimentul celei bancare, comerciale. Apar întreprinderi mari ("Solidaritatea", "Sinteza", "Alumina") care necesită forță de muncă. Populația orașului se dublează, apoi se triplează în numai 2-3 decenii. Dacă în 1948 populația orașului se cifra la 44.926 locuitori, acest număr a crescut în 1973 la 75.958, în 1977 la 170.531 locuitori iar în 1989, la 229.823. Apar noi cartiere de locuințe (Rogerius, Nufărul, Dimitrie Cantemir, loșia Nord). Rețeaua stradală era învechită, lipsea o centură deocolire a orașului ceea ce determina o aglomerare a transportului intern cu cel greu, pe străzile municipiului. Se dovedea mic și numărul podurilor peste Criș. Forța de muncă este deosebit de căutată astfel că, încă din perioada interbelică nu se mai ține cont de etnie la stabilirea în oraș. Oradea absoarbe din mediul rural, copleșitor românesc, al Bihorului, tot mai mulți muncitori care echilibrează raportul etnic al locuitorilor.

În domeniul culturii și artei, după cel de-al doilea război mondial au luat ființă câteva instituții noi, reprezentative pentru viața spirituală a orașului, unele dintre ele fiind continuitatea în timp a altora mai vechi. În 1946 funcționau la Oradea, Școala de Belle Arte și Conservatorul de Muzică și Dicțiune, sub patronajul Primăriei. Din contopirea acestora a luat ființă, în 1954, Școala Populară de Artă. Biblioteca orășenească, înființată încă în 1911, devine, din 1950, bibliotecă regională, desființându-se taxele de înscriere și împrumut. Din 1951 ea s-a mutat în fosta

reședință a Episcopiei greco-catolice. Din 1974, biblioteca a devenit județeană, iar din 19 noiembrie 1991 a primit numele marelui istoric iluminist, Gheorghe Șincai.

O veche activitate a desfășurat-o muzeul orașului, căruia la sfârșitul secolului al XIX-lea i s-a construit o clădire specială. Din 1947 muzeul a devenit instituție de stat, prin îmbogățirea permanentă a patrimoniului său dovedindu-se, în curând, neîncăpător pentru adăpostirea fondurilor sale. În 1955 a luat ființă Muzeul memorial Ady Endre iar în 1964, Muzeul memorial Ioșif Vulcan. La 17 ianuarie 1971 s-a deschis Muzeul Țării Crișurilor în dădirea Palatului baroc construit în secolul al XVIII-lea și restaurat cu multă cheltuială de către statul român.

Viața teatrală, cu tradiție în oraș, s-a reluat în 1945 prin reînceperea activității Teatrului Maghiar. În aprilie 1946 se deschide Teatrul de Vest, dar abia în noiembrie 1955 s-a înființat la Oradea secția română a Teatrului de Stat. Din 1949 la Oradea funcționa și Teatrul de Stat de păpuși, cu două secții, română și maghiară. Din 1945 își reia activitatea Filmonica înființată în 1923, care în 1973 își dobândește statutul de instituție de stat și, astfel, garanția asigurării unei activități permanente. Cu începere din 1948 se organizează Fondul Plastic, un număr important de artiști plastici de valoare fiind apoi primiți în Uniunea Artiștilor Plastici din România. Mișcarea artistică profesionistă a fost dublată în toți anii puterii comuniste de o foarte încurajată mișcare de artă a amatorilor. Finanțarea ei era mai puțin costisitoare și artiștii aparținând acestei mișcări erau mai puțin pretențioși ca posibilități de exprimare liberă față de cei profesioniști. Prin anii '80 se exprima tot mai mult dorința puterii politice de a transforma cultura și arta în general într-un produs al "maselor de oameni ai muncii" destinat acestora. Din 1965 reapare revista "Familia" și se înființează Institutul Pedagogic care, după câteva decenii, își restrânge tot mai mult activitatea.

După 1974, viața socială și culturală a orașului, sub un riguros control ideologic, cunoaște o deosebită austeritate. Predomină o apatie generală. Nivelul de trai este în continuă scădere, în timp ce politica de ridicare de noi și noi obiective industriale continuă. Centrul păstrează pentru posteritate forma sa arhitectonică tradițională. O parte din el este însă demolat pentru construirea "centrului civic", pentru crearea unor artere largi de circulație. Unei asemenea populații trebuia să i se asigure condițiile de viață

urbană la standarde cât de cât decente. În 1960 primele apartamente sunt racordate la punctele termice create, apoi s-a construit întreprinderea "Electrocentrale" pentru a se asigura generalizarea acestui sistem de încălzire. Alimentarea cu apă potabilă este îmbunătățită prin adăugarea în 1964 a încă unei captări pe lângă cele existente, din albia Crișului Repede. Din 1968 Stația de epurare a fost mărită prin adăugarea la cele două, din 1912, a unei trepte noi. Parcul de tramvaie, autobuze este modernizat până în 1979 când, printr-un decret, numărul mijloacelor de transport în comun de toate categoriile a fost redus la jumătate, în perioada în când populația orașului a crescut de două ori.

După 1980 criza energetică provocată de marile întreprinderi energofage determină supunerea orașului la permanente restricții la curent electric, apă, încălzire. Noaptea, străzile sunt scufundate în beznă. Totuși, în raport cu alte orașe ale țării, Oradea își menține un nivel de trai ceva mai ridicat, datorită bogăției materiale a unor mici producători privați, a posibilităților de mic trafic cu produse alimentare aduse din Ungaria.

22 decembrie 1989 aduce cu sine căderea regimului comunist în România. Din primele zile ale evenimentelor fierbinți ce zguduiau țara, schimbările în administrația orașului s-au făcut, după multe decenii, din nou în mod liber, democratic.

În noua situație politică, Oradea își redescoperă în plan cultural și economic vocația europeană, își recapătă rolul de oraș aflat la răscruce de drumuri – poarta spre vest a României și a vestului spre sud-estul Europei, și în continuare spre Orient -, care îi conferă o poziție privilegiată pentru prezent și, mai ales, pentru viitor. Convulsiile politice, economice, sociale etnice și religioase din România ultimilor 10 ani au afectat și Oradea, care însă s-a dovedit a fi în cele din urmă o urbe înțeleaptă, unde și-au găsit dreptul firesc la exprimare toate etniile. S-a dezvoltat sectorul privat, generator de bunăstare, problemele sociale s-au dovedit a fi mult mai puține față de alte orașe ale României, dar existente totuși. Emulația culturală și-a recăpătat din nou consistența de altă dată, iar cultele religioase și-au asumat tot mai mult dorința de a consacra un climat de bună înțelegere, deschis spre dialog.

Oradea începutului de mileniu III este un oraș care stă sub semnul dorinței societății civile să își trăiască cu demnitate prezentul dar și viitorul.

I. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

I.1 EVALUARE

Partea de nord și nord-est se află într-o zonă colinară cu altitudine cuprinsă între 140 și 283 m.

I.1.1 Capitalul natural

I.1.1.2 Clima

I.1.1.1 Așezarea geografică și relieful

Municipiul Oradea se situează din punct de vedere geomorfologic în depresiunea cu același nume, încadrată la nord de munții Plopiș, iar la sud de munții Pădurea Craiului. Aceste unități montane aparțin munților Apuseni de Nord.

Zona în care se află municipiul Oradea se caracterizează printr-un climat temperat-continental-moderat. Clima locală este determinată de particularitățile reliefului, de mișcarea aerului în teritoriul aferent orașului, sub influența circulației vestice care transportă mase de aer cu umiditatea și temperatura specifică. Media lunii ianuarie se situează între $-2,0$ și $+1,5$ C, în timp ce în luna iulie valorile sunt de $20,0 - 21,5$ C.

În spațiul depresionar, la nord sunt prezente dealurile Oradiei, iar la sud dealurile Tășadului.

Media anuală a precipitațiilor este de $600 - 700$ mm. Vânturile se caracterizează în general prin viteze moderate – în jurul valorii de 2 m/s dispuse aproximativ uniform în toate direcțiile.

La est se continuă culoarul depresionar al Vadului, prin care este asigurată legătura spre Cluj.

I.1.1.3 Relații în teritoriu

La vest depresiunea este mărginită de Câmpia joasă a Crișurilor.

Oradea este oraș de rang I, fiind definit ca un centru de importanță județeană cu funcții, dotări și echipări diversificate și complexe. Este nucleul viitoarei Zone metropolitane Oradea, formată din cooperarea municipiului și a celor 8 comune învecinate.

Oradea este traversată de la sud-est spre nord-vest de râul Crișul Repede.

Cea mai mare parte a municipiului Oradea s-a dezvoltat pe podul terasei de luncă și terasei I de pe ambele maluri ale Crișului Repede, cuprinse între altitudinile 110 m și 146 m.

Având în vedere poziția geografică a Oradei, care îi conferă calitatea de oraș – poartă de intrare în țară, evoluția sa se va înscrie pe linia valorificării acestei calități prin trei tipuri de opțiuni:

- centru de decizie pentru agenții economici ce caută căi de intrare în regiune
- platformă de diijare a intereselor economice ale sectorului privat European către alte zone din România
- punct de tranzit dinspre și către Uniunea Europeană și către Orientul Apropiat.

I.1.1.4 Resursele primare și secundare

Necesarul de apă potabilă a municipiului Oradea este asigurat din pânza de apă freatică și parțial din apele de suprafață din râul Crișul Repede, prin intermediul captărilor existente pe ambele maluri ale acestuia.

Orașul dispune de un important potențial energetic de ape geotermale, având temperatura cuprinsă 70 – 105 °C.

De asemenea, în zona estică și nord-vestică sunt resurse minerale de argilă, în fostele cariere care deserveau fabricile de cărămidă.

I.1.1.5 Calitatea factorilor de mediu

Municipiul Oradea intră în categoria așezărilor urbane medii ca dimensiune, populație și, respectiv, complexitatea activităților economice. În plus, poziționarea orașului în proximitatea frontierei de vest a României îi conferă un statut aparte.

Problematika mediului este considerată prioritară. Pe baza exigențelor dezvoltării durabile și având în vedere satisfacerea nevoilor umane, individuale și sociale, s-a realizat umătoarea analiză a factorilor de mediu:

Calitatea aerului

Poluanții emiși în atmosferă sunt supuși fenomenului de autopurificare: diluare, transformare chimică.

Primăvara și toamna predomină starea neutră a stratificării aerului, iarna este caracteristică stratificarea stabilă, iar vara cea instabilă (în momentele de stabilitate mișcările verticale sunt frânate, difuzia pe verticală a poluanților redusă rezultând într-o intensă poluare a atmosferei).

Surse de poluare:

- Naturale (granule de polen, sporii – aerosoli); agenți alergizanți
- Artificiale (activități antropice – urbanizare și industrializare)

Principalele industrii poluatoare:

- Energetică: Centralele termice CET I și CET II - principalii poluanți – pulberi în suspensie (cenușă zburătoare, cărbune nears, zgură), NO_x, SO_x, radicali aromatici;
- Chimică: Societățile Cemtrade, Sinteza, Pigmenți, Chimprod - principalii poluanți – pulberi în suspensie, NO_x, HCl, SO_x, CO, NH₄, metale grele, hidrocarburi;
- Lemnului: existența mai multor fabrici de mobilă - principalii poluanți – rumeguș, vapori de apă, CO_x;
- Alimentară: fabrici de zahăr, ulei - principalii poluanți – vapori de apă, CO₂, acroleină ;
- Materiale de construcții: Întreprinderea de prefabricate, Fabrica de Cărămidă, Stațiile de betoane - principalii poluanți – pulberi în suspensie;
- Utilizarea autovehiculelor – traficul auto - principalii poluanți – CO, NO_x, hidrocarburi, aldehide, SO₂;
- Poluare radioactivă – nu depășește fondul natural;
- Halda de deșeurii menajere și industriale - principalii poluanți: metan, dioxid de carbon, acid sulfuric, compuși organici volatili.

Efectele poluării:

- Poluarea cu aerosoli și gaze influențează numărul nedeilor de condensare, conducând la creșterea frecvenței ploilor în

ORADEA

- regiunile urbane, iar modificarea concentrației de aeroioni conduce la schimbarea electricității atmosferice, rezultând furtuni asociate cu grindină;
- Prin reducerea vizibilității în centrele populate este tulburată calitatea transportului urban, îndeosebi dimineața și seara; deasemenea apare fenomenul de briză urbană, care conduce la aglomerarea aerului poluant în partea centrală a orașului;
 - Ploile acide sunt tot mai frecvente, (pH-ul lor coboară sub 4,3 datorită reacției SO_x și NO_x rezultând H_2SO_4 , respectiv HNO_3); viteza de conversie a SO_2 în H_2SO_4 fiind crescută, apare tot mai frecvent fenomenul cețurilor acide prin acumularea poluanților SO_2 , (acest fenomen conduce la dublarea vitezei de coroziune și îmbătrânire a materialelor);
 - Temperaturi ridicate cauzate de concentrații sporite ale gazelor de seră (CO_2 , CH_4 , NO_x , freoni și vapori de apă), precum și smogul fotochimic, manifestat prin reducerea vizibilității, iritarea căilor respiratorii, reducerea vitezei de fotosinteză, îmbătrânirea cauciucurilor (fenomen caracteristic atmosferei poluate cu hidrocarburi și NO_x);
 - Traficul auto, specific marilor aglomerații urbane, conduce pe lângă poluarea atmosferică și la cea fonică;
 - Poluarea fonică este generată în principal de traficul greu din oraș care, în lipsa unei șosele de centură, se realizează prin centul municipiului. Măsurătorile efectuate au înregistrat valori duble față de norma de 45 db. Lipsa perdelei protectoare de arbori amplasată la marginea drumurilor conduce de asemenea la creșterea poluării fonice.

Monitorizarea poluării atmosferice:

Calitatea factorilor de mediu în municipiul Oradea este analizată de către o serie de instituții: Inspectoratul de Protecția Mediului, Direcția de Sănătate Publică, etc.

Poluarea cu pulberi sedimentabile și în suspensie este determinată în 3 puncte fixe, în Municipiul Oradea și 4 puncte în proximitatea orașului.

În general, nu sunt depășite concentrațiile maxime admise la majoritatea poluanților; din păcate aceasta nu se datorează unor măsuri ferme de reducere a poluării ci, mai ales, restrângerii activității industriale datorate recesiunii economice pe care întreaga țară o parcurge.

Cele mai afectate areale din Oradea în privința poluării atmosferice sunt zona de vest (industrială), zona centrală și, punctual, Calea Clujului, cartierele Nufărul, Iosia, Episcopia Bihor.

Calitatea apelor de suprafață și subterane

Resursele de apă ale municipiului sunt constituite din ape curgătoare de suprafață (cursuri cadastrate: râul Crișul Repede, pârâul Peța, pârâul Adona, pârâul Pasteur/Paris) și ape subterane. Principala resursă de apă o constituie râul Crișul Repede.

Din punct de vedere al îndiguirilor și regularizărilor în scopul apărării împotriva inundațiilor s-au executat lucrări complexe care fac parte din amenajarea Crișului Repede pe sectorul Aleșd - Fughiu. În municipiul Oradea, râul Crișul Repede este regularizat pe toată lungimea, existând praguri de fund pe tot traseul, iar pe porțiunea C.F.R. Iosia – Pod Decebal fiind executate diguri protejate cu dale din beton. În aval de municipiu, râul este îndiguit până la granița cu Ungaria pe malul drept pe o lungime de 23,5 km, iar pe malul stâng pe 11 km.

Pârâiele necadastrate din nordul orașului, respectiv, pârâul Sălbatic și pârâul Soteteag se varsă în râul Crișul Repede. Pentru atenuarea debitelor sunt realizate acumulările Izvor (pârâul Sălbatic) și Paleu. Pârâul Sălbatic, în zona municipiului, este parțial întubat. În cursul anului 2001 s-a realizat regularizarea pârâului Peța pe cea mai mare parte a porțiunii aferente municipiului.

În conformitate cu Normativul privind condițiile de evacuare a apelor uzate în rețelele de canalizare ale localităților - N.T.P.A. 002/1997, deversarea apelor uzate, de la agenții economici care nu sunt racordați la rețeaua de canalizare orășenească și dispun de bazine vidanjabile, se va face în baza unei comenzi înaintate la Secția Apă-Canal, iar deversarea se va efectua doar la Sectorul Canal de pe str. Mierlei nr. 12. Acestei cerințe se vor conforma, în mod obligatoriu, toate unitățile care dispun de vidanjor și

efectuează vidanjară de ape uzate la terți, după cum urmează: S.C. RER Ecologic S.A. Oradea, S.C. Urbana S.A. Oradea, SNCFR-Divizia Patrimoniu Cluj, S.C. Intrans S.A. Oradea și S.C. Transerv S.A. Oradea.

Calitatea globală a apelor de suprafață

Din analizele fizico-chimice, la nivelul anului 2000, au rezultat următoarele:

1) Râul Crișul Repede: - Indicatorii regimului de oxigen și ai gradului de mineralizare se încadrează în categoria I de calitate (conform STAS 4706/1988). Indicatorii toxici și specifici se încadrează în categoria a II-a de calitate, datorită fenolilor proveniți din fondul natural. Categoria generală a râului s-a stabilit, (având în vedere specificul zonei, indicatorii caracteristici și impactul surselor de ape uzate existente) ca fiind categoria I de calitate, la fel ca și în anul anterior.

2) Pârâul Peța: - Secțiunea aval Oradea pe pârâul Peța se situează în afara categoriilor de calitate - degradat, determinant fiind indicatorul fosfor anorganic; această stare de fapt se datorează surselor de poluare difuze.

Din analizele biologice, la nivelul anului 2000, au rezultat următoarele:

1) Râul Crișul Repede: - În secțiunea amonte de Oradea, din analiza saprobiologică, rezultă un grad de curățenie mediu anual de 77 %, valoare ce încadrează râul în limitele zonei β - mezosaprobe, arătând calitatea bună a apei, în amonte de alimentarea cu apă potabilă a municipiului Oradea. Din analizele biologice, rezultă că secțiunea Cheresig (frontieră) se încadrează în limitele zonei β - mezosaprobă cu un grad de curățenie, având valoare medie anuală de 75 %.

2) Pârâul Peța: - Conform analizelor biologice, la nivelul secțiunii alee aval de Oradea, rezultă un grad de curățenie, având valoare medie anuală de 52 %, ce încadrează secțiunea în zona β - α - mezosaprobă. Calitatea slabă din punct de vedere biologic a pârâului Peța, aval de Oradea se datorează evacuărilor de ape uzate provenite din canalizările menajere ale municipiului.

Calitatea globală a apelor subterane

Din analizele fizico-chimice, la nivelul anului 2000, au rezultat următoarele:

Sector mal stâng - Crișul Repede, aval Oradea: - Acest sector cuprinde forajele P2, P4 în cadrul S.C. Suinprod S.A. Palota, unitate care deși nu mai funcționează este principalul factor de poluare din acest perimetru, datorită iazurilor biologice existente. Se constată depășiri la: amoniu, azotit, azotați, reziduu fix, calciu, sulfat, duritate totală, mangan și fenoli. În rest, se observă încadrarea valorilor în limita STAS la indicatorii pH, Pb, Zn.

Sector mal drept - Crișul Repede, aval Oradea: - Principalele surse de poluare din acest sector sunt: stația de epurare a municipiului Oradea, S.C. Cemtrade S.A., S.C. Sinteza S.A. Oradea, aflate pe platforma industrială din zona de Vest. Indicatorii care prezintă depășiri în toate forajele studiate în acest sector sunt: amoniu, azotit, azotați, reziduu fix, calciu, sulfat, mangan, fosfați, fenoli, duritate totală. În privința indicatorilor specifici Pb, Zn se observă încadrarea acestora în limitele impuse prin STAS 1342 / 91.

Sectorul Sântăul Mic: - Acest sector cuprinde forajul P15 - Sântăul Mic, având ca principală sursă de poluare zona haldei de zgură și cenușă a S.C. Termoelectrica S.A.-Suc.Electrocentrale (CET I) Oradea. Indicatorii care prezintă depășiri ale limitei STAS-ului 1342 / 91 sunt: amoniu, azotit, calciu, fierul, manganul, CCO-Mn, duritatea totală, fenoli. În privința indicatorilor specifici Pb, Zn se observă încadrarea acestora în limitele impuse.

Principalele surse potențial poluatoare în zona municipiului Oradea sunt:

1) Cu evacuare în râul Crișul Repede: R.A. Apaterm Oradea - Stația de Epurare a apelor uzate orășenești, și S.C. Sinteza S.A. Oradea.

2) Cu evacuare în pârâul Peța (respectiv Valea Hidișel): S.C. Termoelectrica S.A. - U.E.T. II Oradea, S.C.T. Felix S.A. Băile Felix și S.C. Sind România S.R.L..

R.A. Apaterm Oradea: Rețeaua de canalizare menajeră are o lungime de 360 km, iar cea pluvială de 320 km. Epurarea apelor uzate orășenești și industriale se realizează într-o stație de epurare

ORADEA

mecano-biologică dimensionată pentru un debit de 2200 l/s.

Datorită sistemului învechit de canalizare, colmatării rețelelor de canalizare din cauza poluării industriale, precum și datorită unor racorduri inverse și ale unor scurgeri provenite de la consumatorii casnici în rețeaua de canalizare pluvială, punctele de evacuare a canalelor pluviale direct în râu (în cazul sistemului divizor de canalizare) pot constitui surse de poluare a apei de suprafață. Unitatea are Program de Etapizare care cuprinde măsurile necesare pentru conformarea cu cerințele legale.

La rețeaua de canalizare a municipiului Oradea sunt racordate 36 agenți economici majori care produc ape uzate tehnologice; majoritatea dintre aceștia au stații de preepurare, dar nu toate dintre acestea funcționează la parametri proiectați. Unitățile industriale care au program de etapizare privind realizarea lucrărilor și măsurilor pentru protecția calității apelor sunt: S.C. Interoil S.A. Oradea, S.C. Zahărul S.A. Oradea și S.C. Rovex S.A. Oradea.

Calitatea solurilor

Geologie

Vatra orașului Oradea este dispusă pe o terasă de luncă, alcătuită dintr-un orizont argilos sau nisip, cu o grosime medie de 3,5 m. În zona pârâului Peța orizontul de suprafață este alcătuit din nisipuri afânate.

S-au identificat următoarele surse de poluare:

- Poluare prin lucrări de excavare la zi;
- Uzina 5 – (exploatare de argilă la fabrica de cărămidă), Cariera de argilă, Episcopia Bihor, Carieră de argilă în zona limitrofă a CET 2, Balastieră lângă halda de șlam a Aluminei.
- Poluare prin acoperirea solului cu deșeuri, halde, iazuri de decantare, depozite de gunoai: depozitele de cenușă de la CET1, CET2; Haldele de șlam de la Sinteza, Haldele de șlam de la Alumina, Depozitul de gunoi a orașului, Iazurile de la epurare, Paturile de nămol de la epurare, Depozit de gunoi (demolări) la uzina 5, Depozit de gunoi Ion Bogdan – spre Cetariu.

- Poluarea cu deșeuri și reziduuri organice (majoritatea platformelor industriale):
- reziduuri organice lângă Avicola (5,6 ha).
- Poluarea cu substanțe purtate de aer:
- praful de ciment de la Chistag; praful de pe haldele de șlam de la Sinteza și Alumina, praful din fumul de la CET1, CET2, praful de ciment de la platforme de prefabricate, silozuri de ciment de la stațiile de betoane.
- Poluarea cu deșeuri de la industria alimentară și ușoară:
- fabrica de ulei
- Poluarea cu dejectii animale:
- Avicola, șoseaua Borșului
- Poluarea cu dejectii umane:
- spărturi în rețeaua de canalizare a municipiului Oradea;
- Degradarea prin eroziune și alunecare
- Alunecări de teren: alunecări active pe versantul sudic al dealurilor Oradiei, între străzile Piatra Craiului și Făcliei; alunecare activă pe versanții pârâului Sotiteag, între străzile Adevărului și Atacului; puncte locale de alunecări active se mai identifică sub strada Cantonului, sub strada Olteniei și în zona pietonalului de urcare la "Ciuperca" (dealul Pisicii); alunecări active pe dealurile din cartierul Podgoria.
- Eroziuni: zonele cu meandre ale Crișului Repede prezintă eroziuni de mal; pe malul drept al Pârâului Sălbatic, în dreptul spitalului este prezentă o eroziune de mal care afectează și strada Izvorului; viroage pe str. Piscului, Branului, Șanțului, Sofiei;
- Terenuri dificile de fundare: partea superioară a dealurilor și zona de interfluviu fac parte din categoria pământurilor loessoide; baza versanților și luncile pârâurilor sunt alcătuite din pământuri care se încadrează în categoria pământurilor cu umflări și contracții mari (P.U.C.M.); în zona teraselor, orizontul argilos de suprafață se încadrează în aceeași categorie a pământurilor cu umflări și contracții mari (P.U.C.M.); zona limitrofă malului drept al pârâului Peța se încadrează în categoria pământurilor foarte compresibile

- Poluarea prin sărăturare și prin addifiere nu este prezentă.
- Poluarea prin exces de apă: în spate la fosta Fabrică de bere, în Nufărul, pe malul Peței; zona Cimitirului Municipal; Uzina de apă nr. 1, nr. 4, nr. 5; zona situată la vest de Stațiunea de cercetări agricole
- Poluarea prin exces sau carențe de elemente nutritive, cea prin compactare, și cea cu pesticide nu au fost identificate.

Seismicitate

Municipiul Oradea este situat într-o zonă cu gradul 7 seismic.

Riscuri naturale

Zonele expuse la riscuri naturale cu pericolozitatea cea mai mare sunt situate pe dealurile Oradiei. S-au identificat 4 zone cu potențial de producere a alunecărilor de teren. O a doua categorie de zone expuse la riscuri naturale o constituie terenurile afectate de inundații prin revărsări din cursuri de apă și scurgeri de torenți în cazul albiilor pe care nu s-au efectuat lucrări de regularizare.

Arii naturale și protejate

În Oradea, există:

- 2 Parcuri dendrologice: Palatul Baroc -Muzeul Țării Crișurilor având specii de Frasin, Tuia, Tisa, Magnolia, Quercus, și Parcul dendrologic Universitate cu specii de foioase și rășinoase.
- arbori seculari monumente ale naturii: 3 arbori mamut având diam = 64, 76 respectiv 90 cm și h= 19, 20 și 22 m de Sequoia gigantaea la Șc. Gen. Nr. 14, având vârsta de peste 100 ani
- 2 specii de plante ocrotite: Tisa (Taxus Baccata), și Alunul turcesc (Corylus cotuma) în parcuri.
- plante protejate:
 - ghimpele (Ruscus aculeatus) se semnalează în pădurea de la capătul străzilor Bolintineanu și Gheorghe Doja

(pădurea de la Săldăbagiu). S-a semnalat în ultimii ani o intensă activitate de comercializare a acestei plante în piețele orădene în scop decorativ sau ca aranjament floral.

- stânjenelul (Iris sp.) - a fost semnalat, în urmă cu 3-4 ani, în câteva locuri pe malurile pârâului Adona
- biodiversitate (păsări): - peste 100 de specii de păsări, între care o mare parte protejate sau rare au fost identificate în zona lacurilor de decantare de la Stația de Epurare a apelor Uzate. Acestea sunt păsări acvatice, aflate în pasaj sau care pe timpul iemii găsesc aici o importantă sursă de hrană și adăpost.

Suprafața spațiilor verzi este distribuită astfel:

1. Parcuri: total 257.050 mp
2. Ștranduri: total 1.077.400 mp
3. Squaruri: total 265.940 mp

TOTAL = 160 ha

4. Spațiile verzi dintre blocuri și grădinile locatarilor sunt estimate la aprox 50 ha.

TOTAL GENERAL = 210 ha

La sfârșitul anului 1995, în municipiul Oradea existau 9,17 mp spații verzi/ locuitor, ceea ce, față de 14,0 mp/locuitor prevăzuți în Numele republicane, este insuficient.

În municipiul Oradea, nu există teritoriu disponibil pentru crearea unor noi spații verzi; trebuie conservat, protejat și reamenajat fondul actual.

S-au modernizat parcurile: Bălcescu, Petofi. S-au amenajat zonele verzi aferente străzilor Piteștilor, Meșteșugarilor, Progresului, Sala Sporturilor, Ioșia.

Ca umare a licitațiilor organizate, Primăria are contracte pentru amenajarea și întreținerea spațiilor verzi cu SC RER ECOLOGIC Service SA.

Cimitirele și ștrandurile sunt administrate de către Regia Autonomă a Piețelor.

Bugetul local pe anul 2002 al municipiului Oradea aferent lucrărilor de întreținere și modernizare spații verzi prevede o sumă totală de 15 miliarde lei, din care:

O R A D E A

- 5,15 miliarde lei pentru lucrările de modernizare ale parcurilor: I.C. Brătianu (3,5 miliarde lei) și Zona de Vest - Spitalul de copii 1,65 miliarde lei, lucrare ce se va efectua de S.C. DRUMURI ORĂȘENEȘTI împreună cu S.C. RER ECOLOGIC Service SA;
- 7,85 miliarde lei pentru lucrările de întreținere a parcurilor, scuarurilor și aliniamentelor stradale, lucrări efectuate de S.C. RER ECOLOGIC Service SA.
- 1 miliard de lei pentru lucrările de doborât arbori, lucrări ce se vor efectua de S.C. RER-ECOLOGIC Service SA;
- 1 miliard de lei pentru lucrările de deratizare și dezinsecție a zonelor verzi și publice ale municipiului, lucrare ce se va adjuceca în urma procedurilor de licitație.

În vederea unei mai bune administrări ale spațiilor verzi din zona cartierelor de locuit, s-a trecut la o dublă administrare, reglementată de o hotărâre a Consiliului local:

- Primăria va acorda necesarul de material săditor
- Asociațiile de proprietari, respectiv firmele, vor întreține zonele verzi respective.

Totodată este foarte necesară și actuală crearea unor zone de parcare organizate, fără distrugerea zonelor verzi deja amenajate în aceste locuri.

Controlul îndeplinirii prevederilor acestei reglementări locale ar reveni inspectorilor de teren din cadrul primăriei, în colaborare cu Gardienii Publici.

I.1.1.6. Gestionarea deșeurilor

Oradea este un oraș cu 220.000 locuitori și pe viitor se așteaptă ca populația orașului să crească și să se dezvolte economia. Inevitabil, aceste creșteri vor duce la mărirea volumului de deșeuri colectate de la populație și agenți economici.

Unul dintre obiectivele strategiei locale de dezvoltare durabilă privește problema deșeurilor, în primul rând ca influență asupra mediului înconjurător și sănătății populației și apoi din punct de vedere economic (reducerea costurilor pe care le are comunitatea cu deșeurile).

În funcție de sursa de producere, deșeurile se clasifică astfel: menajere; provenind din parcuri, spații verzi, stradale, piețe; provenind din sectorul terțiar; spitalecești; industriale.

Evoluția cantităților de deșeuri generate în perioada 1995-2000 pe tipuri de deșeuri și origine

Tipuri principale de deșeuri / an	Cod deșeu	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.1. Deșeuri urbane / municipale Total		267,092	324,423	242,875	240,294	252,338	353,360
-Deșeuri menajere colectate neselectiv de la populație Total	200,301	193,220	179,350	162,213	94,820	112,500	275,000
-Deșeuri menajere de la agenți economici (ag. industrie, comerț, turism, instituții, etc) Total	200,301	66,022	137,373	72,662	137,264	139,838	78,360
-Deșeuri din servicii municipale Total, din care:		81,939	69,071	57,142	49,680	46,326	115,520
-deșeuri stradale	200,303	63,289	53,021	41,827	35,520	33,216	85,588
-deșeuri din piețe	200,302	7,850	7,700	8,100	8,210	8,400	11,666
-deșeuri din grădini, parcuri, și spații verzi	200,200	10,800	8,350	7,215	5,950	4,710	3,933
- Deșeuri spitalecești	180,000	1,200	1,200	1,200	1,200	1,300	1,300

Tipuri principale de deșeuri / an	Cod deșeu	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.2. Nămol de la epurarea apelor uzate orășenești	190,805	4,300	4,300	4,300	4,300	4,300	3,295
-nămol din fosele septice, epurare	200,304						14,333
1.3. Deșeuri de materiale din construcții și demolări Total	170,000	25,288	35,500	40,598	50,073	42,740	3,295
TOTAL GENERAL		379,819	434,494	346,115	345,547	347,004	473,475

Compoziția medie a deșeurilor menajere (%)

Compoziția deșeurilor	Hârtie, carton	Stidă	Metale	Plastice	Textile	Materiale organice	Altele	Total
%	5-11	2-7	7	4	5	51	25-39	100 %

În momentul de față deșeurile menajere și cele ce provin de la amenajarea parcurilor, spațiilor verzi, stradale, piețe, sunt depozitate în groapa de gunoi situată în Episcopia Bihor. Cele spitalicești sunt arse în crematoriile care nu corespund nici unei norme de protecția mediului și a sănătății populației, iar resturile depuse la groapa de gunoi a orașului.

Depozitele de deșeurile industriale sunt amplasate astfel:

- depozitul de șlam al SC Cemtrade SA Oradea, învecinat cu groapa de gunoi și paralel cu E60;
- depozitele de zgură și cenușă ale SC Electrocentrale Oradea;
- halda de reziduuri lichide și solide (2 compartimente distincte cu impemeabilizare) a SC Sinteza Oradea.

Problemele de gestiune a deșeurilor la nivelul municipiului Oradea sunt următoarele:

1. Groapa actuală de deșeuri care este suprasaturată și nu corespunde normelor de protecția mediului afectează calitatea aerului, solului și apei din zona gropii;
2. Depozitățile neautorizate de deșeuri situate în oraș sau la marginea acestuia, unde sunt depuse cantități imense de deșeuri de la populație; pentru a fi curățate necesită costuri excesive, care sunt suportate de la bugetul primăriei.

3. Deșeurile spitalicești sunt depozitate și neutralizate necorespunzător, afectând astfel mediul înconjurător.

4. Controlul și monitorizarea insuficientă a producerii, transportului și depozitării deșeurilor periculoase.

5. Inexistența unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor.

I.1.2 Capitalul antropoc

I.1.2.1 Energia

În 1998, SC Geofluid SA Oradea a realizat un studiu amplu intitulat Strategia Energetică a municipiului Oradea.

Alimentarea cu energie electrică se face din Sistemul Energetic Național. Producția de energie electrică este realizată prin cele 2 Centrale Electro-Termice C.E.T. I, cu o putere instalată $P_i = 205$ MW și C.E.T. II, cu o putere instalată $P_i = 150$ MW.

Necesarul de putere a consumatorilor este acoperit de 6 stații de transformare, amplasate relativ uniform. Liniile de înaltă tensiune, dublu circuit, sunt preponderente în zonele cu circulație redusă. Rețeaua de medie tensiune este de 273,4 km, fapt care

ORADEA

situează Oradea printre județele bine dotate cu rețele electrice.

În oraș sunt în prezent 300 posturi de transformare, din care 228 posturi la tensiunea 6/0,4 kV și 71 posturi la tensiunea de 20/0,4 kV.

Rețeaua de joasă tensiune (380/220 V) este destinată consumatorilor casnici și neindustriali, precum și iluminatului public. Distribuția energiei electrice în zonele centrale, precum și în cartierele de blocuri se face prin cabluri subterane din aluminiu, cu alimentarea dădiilor din firdă în firdă prin sistemul intrare-ieșire. Restul rețelei de joasă tensiune este de tip aerian (30% din totalul rețelei).

În situația actuală putere medie absorbită anual este:

- consum casnic	27,4 MW
- social-cultural și edilitar	15,9 MW
- transport în comun	1,3 MW
- mică industrie (fără platforma industrială)	10,1 MW
Total putere medie absorbită la nivel de municipiu:	54,7 MW

Consumul anual de energie electrică este:

- consum casnic	89,6 Gwh
- social-cultural și edilitar	64,7 Gwh
- transport în comun	8,8 Gwh
- mică industrie (fără platforme industriale)	55,0 Gwh
Total energie electrică absorbită la nivel de municipiu	218,1 Gwh

Consumul casnic de energie electrică anual, pe locuință este de 1.124 kWh/locuință, ceea ce corespunde la un consum mediu de 375 kWh/locuitor.

Municipiul Oradea are electrificate 79.702 locuințe (98,7 % din numărul total). Comparativ cu alte orașe, consumul de energie electrică pentru scopuri casnice este peste media pe țară, fapt datorat gradului mare de dotare cu aparate electrocasnice.

Termoficarea municipiului Oradea este de tip centralizat cu preparare de agent termic primar în două centrale electrotactice. Distribuția se realizează printr-un sistem mixt, format din 5 rețele magistrale. Energia termică livrată consumatorilor din Municipiul Oradea este asigurată de 196 puncte termice și distribuită la punctele de consum printr-un sistem de conducte în lungime totală de 545 km. Aproximativ

70% din totalul populației beneficiază de serviciile Regiei Autonome APATERM în domeniul termoficării, ceea ce înseamnă 55.000 apartamente racordate și beneficiari 145.000 locatari. Energia termică facturată în 2001 la populație a fost de 698.941 Gcal: pentru încălzire - 433.267 Gcal și pentru apă caldă menajeră 265.674 Gcal. Consumul mediu la încălzire: 7,87 Gcal/apartament/an și pentru apă caldă menajeră: 1,87 Gcal/pers./an. Comparativ cu datele prezentate mai sus, consumul mediu de apă în anul 2001 a fost de 89,60 m³/pers./an, adică 245 l/pers./zi.

Un aport important în alimentarea cu energie termică a municipiului îl poate aduce potențialul energetic al apelor geotermale, acestea reprezentând una din bogățiile specifice ale zonei. În total există 9 sonde de extracție. Temperatura apei variază între 70 °C și 105 °C. Debitul mediu anual din perimetrul Oradea este de 90 l/s. Singura modalitate de punere în valoare a potențialului artezian al zăcămintului, fără a afecta extracția, este exploatarea cu reinjectarea apei uzate termic.

Probleme

- Utilizarea combustibilului solid cu putere calorică mică, de calitate proastă și cost ridicat.
- Imobilizarea unei mari suprafețe de teren cu haldele de zgură.
- Tehnologii învechite și ineficiente în domeniul producerii, transportului, distribuției și consumului de resurse energetice.
- Izolația termică nesatisfăcătoare a locuințelor și a spațiilor de producție.
- Emisii de poluanți de la cele 2 centrale termice.
- Consumul ridicat de energie electrică în unitățile industriale locale: SC Alor SA, Fabrica de Zahăr, SC Sinteza SA.
- Folosirea la scară prea mică a apei geotermale.

I.1.2.2. Agricultură și securitatea alimentară

Municipiul Oradea are o distribuție echilibrată a activităților legate de producția agricolă: vegetală, animală, servicii agricole. La nivelul anului 2000 ponderea sectorului agricol în PIB era de 11,42%.

Dezvoltarea și modernizarea agriculturii în Oradea și împrejurimi va trebui orientată pe:

- Asigurarea unor standarde calitative adaptate la nomele UE,
- Protecția resurselor naturale limitate - solul, apa, aerul și biodiversitatea;
- Menținerea patrimoniului funciar al agriculturii la standarde de calitate superioară, anularea efectelor dăunătoare produse de industrializare și urbanizare;
- Menținerea și protejarea livezilor.

Resursele și deficiențele tehnico-economice ale agriculturii

Oradea nu dispune de un fond funciar important, de aceea cel al comunelor limitrofe are un rol important în asigurarea resurselor de hrană a locuitorilor municipiului.

Ponderele sectorului privat este esențială în dezvoltarea și modernizarea agriculturii. La nivelul anului 2000, sectorul privat deținea 92,8% din producția agricolă vegetală, 97,5% din cea animală și 62,2% din cea a serviciilor.

Producția vegetală contribuie cu circa 61,3% la valoarea producției agricole totale. Ea a avut o scădere în ultimii ani pe fondul schimbărilor climatice. Structura și rotația culturilor încă nu răspund cerințelor securității alimentare și industriilor prelucrătoare, cerințelor diversificate ale pieței, precum și dezvoltării unei agriculturi durabile.

Zootehnia contribuie cu cca. 37,8 % la valoarea producției agricole totale, o scădere importantă sesizându-se și în acest sector.

Problemele în domeniul securității alimentelor sunt multiple:

- Lipsa calității standardizate a produselor alimentare comercializate;
- Utilizarea pe scară largă în compoziția produselor a ingredientelor, aditivilor, coloranților și a conservanților alimentari, substanțe care pot pune în pericol sănătatea consumatorilor, în cazul consumului frecvent;
- Dezinteresul micilor întreprinzători, manifestat în special în primele luni de funcționare, de a realiza procesarea produselor cu asistență și

consultarea permanentă a specialiștilor din industria alimentară.

I.1.2.3 Industria

Ponderele sectorului industrie în totalul PIB la nivelul anului 2000 pentru Oradea a fost de 27,6 %, ponderea sectorului privat fiind de 82,7% din acest procent.

Categoriile de industrii cu pondere semnificativă în dezvoltarea municipiului Oradea sunt:

- industria chimică
- industria ușoară (confecții, pielărie, încălțăminte, blănărie);
- materiale de construcții;
- construcții de mașini și echipamente;
- metalurgie;
- prelucrarea lemnului, mobilier;
- alimentară și băuturi;
- piese de schimb pentru mijloace de transport rutiere.

Aflată în faza ciclului economic de recesiune, caracterizată printr-o tendință accentuată de dependență față de lohn (aprox. 35% din cifra de afaceri la nivelul municipiului Oradea), economia locală se bazează pe ramurile de activitate tradiționale: industria alimentară și cea ușoară.

Avantaje:

- poziția geostrategică a orașului;
- structură industrială relativ diversificată;
- forță de muncă cu grad ridicat de calificare;
- distribuția industriei în 2 zone compacte în afara orașului;
- capacități industriale cu potențial bun de dezvoltare - restructurare;
- distribuție geografică relativ echilibrată, cu relativă preponderență în sudul RCTU;
- rețea de cooperare cu industria orizontală din România;

O R A D E A

Deficiențe:

- capacități excedentare în unele domenii industriale;
- dotări tehnologice depășite, la nivelul anilor 70 - 80;
- investitori strategici insuficienți;
- lipsa sistemelor de control a calității;
- legături slabe de cooperare cu partenerii potențiali din Ungaria.

I.1.2.4 Construcțiile

Pe teritoriul municipiului sunt numeroase companii de construcții civile și industriale – majoritatea desprinse din fostele întreprinderi de construcții. Activitatea de construcții se află în continuă dezvoltare și diversificare, atât în sfera industriei cât și a construcțiilor civile și edilitare, asigurând resursele tehnice și umane necesare actualului stadiu al investițiilor în domeniu.

Lucrările de construcții au fost realizate în majoritate de sectorul privat 87,3 %, acesta având o creștere procentuală anuală medie de 5,4 %.

Forța de muncă înalt calificată este în descreștere.

I.1.2.5. Transporturile

Traficul

Din studiul de fundamentare al circulației rezultă că orașul Oradea reclamă o intervenție majoră pentru asigurarea unui sistem funcțional de circulație, actuala rețea fiind complet depășită de intensitatea și varietatea deosebită a traficului, deoarece:

- capacitatea de circulație a rețelei existente este limitată prin structura ei, distanțele și tipurile de intersecții în general necorespunzătoare;
- în municipiul Oradea converg cinci drumuri naționale, dintre care trei de importanță europeană din direcțiile: Arad, Borș – Ungaria, Satu Mare, Cluj-Napoca și Deva. Traficul pe aceste trasee este deosebit de intens și variat ca tipuri de vehicule. În aceste condiții, traficul

de tranzit între arterele de penetrație se desfășoară nemijlocit prin oraș, generând poluare, reducând fluența circulației și antrenând consumuri suplimentare de energie, timp și bani pentru transporturi;

- apariția în perspectivă (2008) a autostrăzii dinspre Ungaria, în direcția Cluj-Brașov-București;
- gradul de motorizare actual este important: 1 autoturism la 5 locuitori, rezultând un trafic local semnificativ;
- traficul turistic specific zonei învecinate orașului: Băile Felix și Aeroportul Oradea.

Municipiul Oradea necesită realizarea unui program susținut pentru modernizarea sistemului de circulație rutieră, feroviară și aeriană.

Propuneri pentru îmbunătățirea condițiilor de trafic:

- finalizarea șoselei de centură a orașului;
- reamenajarea infrastructurii prin lărgirea părții carosabile;
- modernizarea (asfaltarea) străzilor din oraș;
- amenajarea intersecțiilor prin sisteme de semafoare sincronizate;
- realizarea pistei de cicliști spre zonele de interes;
- extinderea și modernizarea sistemului de transport în comun, inclusiv a căilor de rulare.

Transportul rutier

Municipiul Oradea este o poartă de intrare dinspre Ungaria și Comunitatea Europeană și un nod rutier important pentru drumurile naționale din zona de Vest a României – Arad, Satu Mare, Cluj Napoca, Deva. În ultimii 10 ani traficul greu a afectat grav infrastructura și starea mediului în municipiu. Este imperativ necesară finalizarea șoselei de centură care să permită interzicerea traficului greu în oraș.

Transportul în comun. În prezent transportul în comun este asigurat cu 3 linii de tramvai și 9 linii de autobuz. Parcurile medii circulante zilnice sunt de circa 40 gamituri la tramvaie Tatra de tip T4D și KT4D și 37 autobuze pe liniile de intravilan, de tip Mercedes, Renault, Ikarus și autohtonele Rocar UD 112 și U-207. Un număr de 21 autobuze constituie parcul mediu

zilnic pe traseele ce leagă Oradea cu localitățile din zona metropolitană. Transportul în comun este deservit și de parcul de autovehicule private în regim de taximetrie, în număr de 3000, care funcționează în conformitate cu Regulamentul de taximetrie.

Un demers important în traficul urban interior îl reprezintă promovarea mijloacelor de transport în comun cu surse de energie nepoluate (tramvaie, autobuze cu motoare euro, motoare mixte, s.a.). Proiectul LIFE „Votați bicideta – votați pentru un oraș curat” este un bun început de reducere a poluării datorate circulației autovehiculelor.

Transportul feroviar

Oradea este un nod feroviar important pentru legăturile cu țările europene prin punctul de trecere a frontierei Episcopia Bihor. Prin Gara Centrală și stațiile periferice se tranzitează călători spre/din Europa și țară. Tranzitarea orașului de rețeaua feroviară crează dificultăți legate de poluarea sonoră în cartierele limitrofe acesteia. Momentan rețelele locală, județeană, regională – până la Cluj, Arad, Satu-Mare și, respectiv cea internațională nu sunt electrificate.

Transportul aerian

Oradea deține un aeroport cu posibilități de modernizare pentru traficul internațional. Traficul redus nu pune în acest moment probleme de poluare, dar o modernizare viitoare a acestuia va trebui să ia în considerare și această posibilitate.

I.1.2.6. Turismul

Dezvoltarea turismului este **o alternativă de viitor** pentru punerea în valoare a patrimoniului arhitectural al municipiului Oradea. În acest moment patrimoniul arhitectural a atins un nivel de degradare avansat, impunându-se un plan de acțiune pentru reabilitarea construcțiilor. Conform studiilor existente, obiectivele arhitecturale pot crea un pol de atracție atât pentru turiștii români cât și străini, inclusiv pentru oamenii de afaceri.

Reabilitarea Cetății Oradea, pe baza studiului de fezabilitate existent, cu realizarea într-o primă etapă de facilități cuprinzând:

- un centru regional de promovare a turismului și informare;
- centru de informare și documentare pentru IMM-uri și ONG-uri;
- Casa căsătoriilor;
- spații expoziționale, săli de conferință;
- hotel;
- facilități pentru servicii, comerț, artă și cultură;
- identificarea unor potențiali parteneri pentru un parteneriat public privat.

Este necesar un plan de acțiune detaliat, cu termene și responsabilități precise, în care să fie angrenați și parteneri privați, cu ajutorul cărora se poate realiza renovarea construcțiilor din zona centrală a Cetății, aceste spații urmând a fi în schimb concesionate pentru activități comerciale și de servicii.

O altă conjunctură favorabilă turismului, insuficient exploataată încă, este determinată de poziția municipiului Oradea ca principală poartă de acces pentru turiștii automobiliști cu destinația ROMÂNIA !

Nu s-a întreprins nimic pentru a-i determina să zăbovească în Oradea, fie la dus, fie la întors, astfel încât să nu tranziteze doar orașul, ci să îl și descopere împreună cu împrejurimile sale: Băile Felix, Băile 1 Mai sau Munții Apuseni.

Există un potențial important pentru oferirea unor circuite cuprinzând obiectivele de atracție ale orașului: Muzeul Țării Crișurilor, bisericile reprezentative pentru caracterul ecumenic și tolerant al orașului (ortodoxe, greco-catolice, catolice, protestante, neo-protestante, sinagogi) - monumentele arhitectonice, Grădina Zoologică, Ciuperca ș.a. Deja s-au început lucrările de inscripționare a dărilor de patrimoniu (73) și a rezervațiilor de arhitectură (3).

Priorități în domeniul turistic:

- marketing agresiv și eficient al orașului;
- stabilirea listei obiectivelor turistice din municipiul Oradea ce vor beneficia de fonduri pentru reparații, renovare, restaurare, dotare, modernizare și identificarea surselor posibile de finanțare;
- direcționarea turismului spre valorificarea oportunităților specifice ale orașului: turismul

ORADEA

balnear, cultural, de afaceri, de tranzit, etc., supralicitând așezarea geografică oportună a orașului;

- stimularea evenimentelor culturale și expoziționale internaționale și naționale;
- impunerea unor standarde superioare de calitate a ofertei și a serviciilor turistice, prin asistarea și stimularea ofertanților de servicii turistice, inclusiv prin realizarea investițiilor în calitatea tehnică a ofertei;
- perfecționarea pregătirii agenților economici locali implicați în turism, în special în tehnici de promovare a ofertei, studii de piață, marketing intern și extern;
- pregătirea de personal de calificare medie și superioară, adaptat cerințelor unui turism de mileniu III, prin clase / secții în cadrul liceelor și Universității;
- adaptarea unor potențiale modele oferite de orașe similare din regiunea central - europeană, ce oferă aceleași condiții de desfășurare a unui turism atipic;
- Antrenarea agenților de conservare și întreținere a mediului, ca element de bază al ofertei turistice.

I.1.2.7 Evoluția sectorului privat în economie

Comerțul

După 1990, dinamica activităților de comerț a cunoscut o tendință ascendentă prin mutările de pe piața forței de muncă din sfera activităților de producție în sfera comerțului (preponderent) și a prestărilor de servicii. Ritmul accelerat de privatizare în domeniul comercial a făcut ca ponderea sectorului privat în producția bunurilor și desfacerea lor să crească în municipiul Oradea.

Măsurile pentru creșterea ritmului de privatizare sunt:

- vânzarea acțiunilor societăților comerciale mici și mijlocii la prețul de piață;
- păstrarea facilităților fiscale acordate agenților economici privați ofertanți;

- acordarea facilităților de natură fiscală investitorilor străini care pot prelua societățile comerciale mari aflate în dificultate;
- acordarea de facilități noilor investiții.

Dinamica IMM-urilor

Conform datelor de bilanț centralizate la sfârșitul anului 2001, un total de 10.243 de societăți comerciale erau înmatriculate în municipiul Oradea. Dintre acestea un număr de 10.192 de societăți comerciale îndeplineau criteriile impuse de Legea 133 /1999, pentru a fi încadrate ca întreprinderi Mici și Mijlocii (I.M.M.) - respectiv întreprinderi având cifra de afaceri mai mică decât echivalentul a 8 milioane euro și un număr de salariați mai mic de 250. Un număr de 2.030 de firme au participare străină de capital, ceea ce reprezintă 19,80 % din totalul societăților înmatriculate în municipiu, fapt ce situează Oradea pe un loc fruntaș în rândul marilor orașe din România.

Avantaje:

- IMM-uri numeroase și adaptabile.
- Legături cu firme maghiare de pe cealaltă parte a graniței, și cu firme din Europa de vest.
- Legături de cooperare cu firmele industriale mijlocii și mari din România.
- Potențial bun de dezvoltare în condițiile îmbunătățirii climatului de afaceri în România.
- Specializare relativ bună în domeniul serviciilor.

Deficiențe:

- Absența unei rețele de servicii în sprijinul întreprinzătorilor, cum ar fi incubatoarele de afaceri, centrele de afaceri, centrele de transfer tehnologic;
- Lipsa pregătirii manageriale moderne și a cunoștințelor specifice necesare elaborării planurilor de afaceri, cererilor de finanțare și proiectelor de investiții;
- Decapitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii, care duce la diminuarea drastică a resurselor proprii pentru investiții;
- Majoritatea forței de muncă din IMM-uri este antrenată în comerț, servicii și operații de

import-export, ceea ce denotă existența unui număr scăzut de IMM-uri productive;

- Desfășurarea activităților de comerț tip bazar în piețele agroalimentare

I.1.2.9 Echipare urbană

Reglementări urbanistice

Soluția generală de organizare și dezvoltare a municipiului Oradea are la bază politicile spațiale enunțate în studiul elaborat în acest scop: 1. Îmbunătățirea imaginii municipiului; 2. Atragerea și stimularea activităților economice; 3. Protecția cadrului natural; 4. Îmbunătățirea infrastructurii, a serviciilor publice și a locuinții; 5. Managementul rezervelor de teren în scopul dezvoltării strategice viitoare.

În anul 2001, prin zonarea funcțională a municipiului s-a realizat un instrument public eficace de control al utilizării terenului, reflectând separarea spațială a incompatibilităților de utilizare a terenului urban și influențând, în consecință, structura fizică, economică și socială a orașului. Împărțirea s-a făcut pe zone cu funcțiuni de locuință (R), zone comerciale și servicii (C), zone industriale (I), zone speciale de folosință (S), zone agricole (A), zone de dezvoltare (D).

Infrastructura unui teritoriu reprezintă baza tuturor activităților sociale și economice desfășurate pe cuprinsul acestuia. Una din cele mai importante răspunderi ce revine autorității administrației publice locale este stabilizarea și urmărirea modului de prestare a serviciilor publice locale, urmându-se și eficientizarea acestora în interesul cetățenilor.

În municipiul Oradea râul Crișul Repede este regularizat pe toată lungimea.

Pe o suprafață totală a teritoriului de 11.122 ha, din care 7.719 ha intravilan, se înregistrează un număr de 375 km de străzi orașenești, din care 217 km străzi modernizate, adică 57,87%.

Sistemul de alimentare cu apă a orașului se compune din sursele de apă, tratarea apei de suprafață, înmagazinarea apei și pomparea apei în rețea. Sistemul este grupat în 5 uzine de apă. Rezerva de apă este asigurată de 2 rezervoare de câte 10.000 m³ și de instalațiile de hidrofor, în total 70.150 m³. Rețeaua de distribuție a apei potabile are o lungime de 520 km și cea de canalizare de 360 km. Lungimea rețelei de canalizare a apelor meteorice este de 320 km. Apele reziduale sunt preluate prin intermediul celor 4 stații de pompare și conduse spre stația de epurare a municipiului Oradea. În anul 2001, au fost înregistrați 175.000 consumatori racordați la rețeaua de apă potabilă, iar cantitatea de apă rece facturată s-a ridicat la 15.681 mii m³.

Stația de epurare s-a dezvoltat în paralel cu creșterea numărului de locuitori și a gradului de industrializare, astăzi fiind o adevărată uzină, cu o tehnologie complexă de depoluare a apelor reziduale și de prelucrare a nămolurilor rezultate, și având regim continuu de funcționare. Capacitatea proiectată a stației de epurare este de 2 200 l/s.

Iluminatul stradal deservește 96 % din intravilan, pe o lungime de 328,9 km.

În municipiul Oradea nu există rețea de distribuție și alimentare cu gaze naturale.

Deși numărul locuințelor existente nu a înregistrat modificări majore, forma de proprietate asupra acestora are o permanență dinamică, astfel:

ECHIPAREA TERITORIULUI	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Locuințe existente - total număr	80,368	80,554	80,658	80,761	80,738	80,668
Locuințe în proprietate publică - număr	15,730	15,434	12,677	11,518	10,846	10,547
Locuințe din fondurile private - număr	64,019	64,501	67,362	68,624	69,273	69,502

Se remarcă un continuu transfer al dreptului de proprietate asupra locuințelor dinspre proprietatea publică spre cea privată.

Termoficarea municipiului Oradea este de tip centralizat, cu preparare de agent termic primar în două centrale electrotactice, intrate recent în subordinea Consiliului Local. Distribuția se realizează printr-un sistem mixt, format din 5 rețele magistrale.

ORADEA

Energia termică livrată consumatorilor din Municipiul Oradea este asigurată de 193 puncte termice și distribuită la punctele de consum printr-un sistem de conducte în lungime totală de 145 km canal termic. Aproximativ 70% din totalul populației beneficiază de serviciile Regiei Autonome APATERM în domeniul termoficării.

Municipiul Oradea este una din reședințele de județ din țară cu un grad de telefonizare ridicat: 24,6 % (fără telefonia mobilă). Gradul de ocupare al centralelor este de 93,8 %.

Activitatea economică de piețe, târguri și oboare se desfășoară în cadrul Regiei autonome RAPAS în următoarele locații: Piața Loșia Nord, Piața Nufărul, Piața Rogerius, Piața Decebal.

Tot în cadrul regiei funcționează:

- Grădina Zoologică - înființată în 1962, ocupând o suprafață de 3 ha, și-a menținut numărul de specii din colecție la nivelul de 52, cu un efectiv cuprins între 644 și 735 exemplare;
- w.c.-urile publice;
- activitatea de ecarisaj;
- pepiniera - prin programul stabilit se vor asigura anual 25.000 arbori ornamentali și 45.000 arbuști pentru a fi plantați în spațiile verzi din parcuri și zonele dintre blocuri de către asociațiile de locatari.
- Ștrandul Municipal: se va amenaja prin refacerea bazinului olimpic și a dădrii vestiar multifuncționale; refacerea integrală a rețelelor de alimentare cu apă potabilă, geotermală, a rețelelor de canalizare; au fost refăcute integral bazinul de copii și fostul ștrand cu valuri;
- Ștrandul loșia – Nord ocupă o suprafață de 3,7 ha cu 7 bazine funcționale, alimentate cu apă rece din foraj propriu și cu apă geotermală din returul sondei 4004;
- Cimitirul Municipal;
- Parcățile cu plată: 19 parcări cu 521 de locuri amenajate - gradul de ocupare se situează la un nivel de 30%.

Salubritatea menajeră și stradală se efectuează de cele 2 firme specializate: SC RER Ecologic Service SA și SC Urbana SA. Activitatea acoperă aproximativ 80 % din intravilan.

I.1.3 Capitalul social

I.1.3.1 Structura și dinamica populației

Populația și economia unui municipiu nu evoluează independent una față de alta. Prin număr, structură, nivel de instruire și starea de sănătate, populația influențează desfășurarea activității economice, iar nivelul dezvoltării economice influențează principalele fenomene demografice și, implicit, dinamica, dar mai ales structurile populației.

Municipiul Oradea este una din localitățile urbane a cărei populație a crescut în ultimele șase decenii de patru ori, momentan fiind structurată astfel:

Total:	221.703
din care:	- masculin: 105.899
	- feminin: 115.804

Ponderele femeilor în total este de 52,23%, față de 47,76 % a bărbaților. Populația municipiului Oradea se prezintă astfel pe grupe de vârstă:

0 – 4 ani	10,103
5 – 9 ani	13,517
10 – 14 ani	16,729
15 – 19 ani	17,562
20 – 24 ani	19,426
25 – 29 ani	19,060
30 – 34 ani	17,530
35 – 39 ani	15,695
40 – 44 ani	20,855
45 – 49 ani	17,538
50 – 54 ani	12,731
55 – 59 ani	10,439
60 – 64 ani	9,938
65 – 69 ani	8,097
70 – 74 ani	5,680
75 – 79 ani	3,944
80 – 84 ani	1,497
85 ani și peste	1,362
Total general	221.703

Prin consecințele pe care le determină asupra potențialului de muncă al economiei la un moment dat și în perspectivă, interesează în mod deosebit grupele de vârstă: 0 – 15 ani, 16 – 59 ani, 60 ani și peste. Raporturile care se formează între ponderile celor trei mari categorii de vârstă stau la baza unor analize economice în funcție de care se apreciază așa-numitul optim al structurii populației.

Structura populației ocupate și active se prezintă astfel:

Populație total: 221.703 locuitori

Populație ocupată 88.637 locuitori

Populație activă 181.354 locuitori

Dinamica populației ocupate și ponderea ei în totalul populației active depinde de mai mulți factori:

- capacitatea economiei locale de a crea noi locuri de muncă;

- raportul dintre cererea și oferta de muncă;
- motivația participării la muncă.

Referitor la evoluția numărului total al populației se constată că deși el crește până la nivelul anului 1998, începând cu anul 1999 scade ușor datorită în principal următorilor factori:

- scăderea ratei natalității față de rata mortalității generale;
- migrarea din localitate a unui număr de populație mai mare față de stabilirea unui domiciliu în localitate.

Natalitatea și mortalitatea

Numărul decedaților depășește numărul născuților vii, ceea ce presupune o influență negativă asupra sporului natural al populației la nivelul municipiului Oradea.

Evoluția natalității și mortalității în perioada 1994 – 1999 se prezintă astfel:

Specificație	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Născuți vii	2,160	2,080	1,985	1,875	1,969	1,938
Decedați – total	2,208	2,308	2,379	2,289	2,237	2,225
Decedați sub un an	34	44	36	49	36	44

Astfel, rata natalității era de 8,74 născuți vii la 1000 locuitori față de rata mortalității generale de 10 decedați la 1000 locuitori.

Referitor la fenomenele demografice ale populației, se poate constata o tendință accentuată de imigrare a populației, deoarece municipiul Oradea dispune încă de un potențial economic atractiv.

I.1.3.2 Sănătatea publică

Asistența de sănătate publică cuprinde activitățile care se adresează comunității sau individului în vederea păstrării și promovării stării de sănătate a populației. Ea este garantată și finanțată din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de sănătate sau din contribuții directe ale beneficiarilor, după caz.

Pe plan local, instituția responsabilă în domeniul asistenței de sănătate publică este Direcția de Sănătate Publică Bihor.

Principalele amenințări la adresa sănătății orădenilor sunt reprezentate de factorii poluatori din mediul ambiant – fizico-chimic: poluarea sonoră, pulberile respirabile, gazele de eșapament.

Programe din domeniul sănătății publice care au fost concepute pentru viitorul apropiat

Program de screening pentru cancerul de col uterin – vizează depistarea precoce a cancerului de col uterin și va implica patru medici de familie din municipiul Oradea.

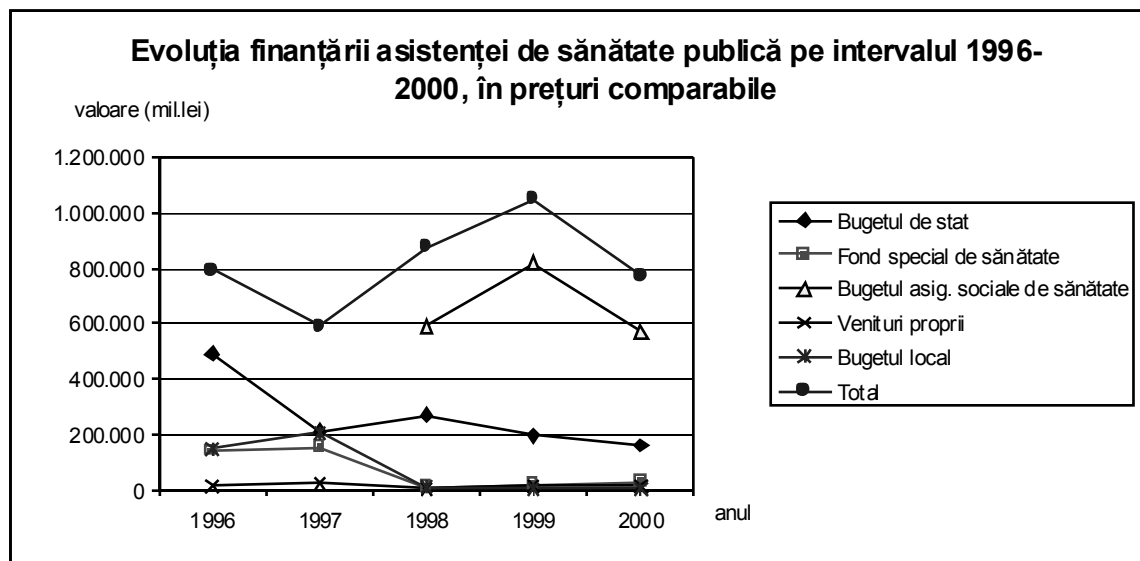
Program de îmbunătățire a asistenței medicale de urgență prespitalicească: vizează creșterea nivelului de cunoștințe a populației privind măsurile de prim ajutor în caz de accident.

Numărul medicilor ce revin la 1000 locuitori

Specificație	1996	1997	1998	1999	2000
Nr. medici + stomatologi la 1000 locuitori	2,7	2,6	2,9	2,5	2,7
Din care nr. medici la 1000 locuitori	2,4	2,3	2,6	2,2	2,6

Numărul de paturi din unitățile sanitare ce revine la 1000 locuitori

Specificație	1996	1997	1998	1999	2000
Nr. medici + stomatologi la 1000 locuitori	15,6	15,6	13,8	13,7	13,3

Perspective de viitor ale sănătății orădene – analiza SWOT

<p>S</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medicină curativă și preventivă de înalt nivel profesional • Infrastructura • Preocuparea autorităților locale în direcția cunoașterii stării de sănătate 	<p>O</p> <ul style="list-style-type: none"> • situarea în apropierea frontierei ce duce la posibilitatea colaborării transfrontaliere • corpul profesional competent
<p>W</p> <ul style="list-style-type: none"> • subfinanțarea cronică și discontinuități în asigurarea finanțării de la bugetul de stat • absența finanțării din partea Consiliului Județean Bihor, Primăriei și Consiliului Local Oradea pentru sectorul preventiv 	<p>T</p> <ul style="list-style-type: none"> • scăderea nivelului de finanțare și discontinuitatea finanțării

Organizarea instituțională la nivel teritorial, se prezintă astfel:

- Spitalul dinic județean Oradea
- Spitalul dinic de copii Oradea
- Spitalul dinic de obstetrică – ginecologie Oradea
- Spitalul dinic de boli infecțioase Oradea
- Spitalul dinic de neurologie și psihiatrie Oradea
- Spitalul dinic de pneumofiziologie Oradea
- Serviciul județean de ambulanță Bihor

- Centrul județean de reparații aparatură medicală Bihor.

I.1.3.3. Educația formală și informală

Educația formală și informală a tinerilor se realizează în municipiul ORADEA în instituții de învățământ, cultură și artă, prin mijloace de informare, comunicare și acțiuni specifice.

Rețeaua școlară se prezintă astfel:

Forma de învățământ	Număr unități	Număr elevi
Învățământ preșcolar	46 grădinițe	6.648 (289 grupe)
Învățământ primar Școli I – IV	1 școală	17
Învățământ gimnazial Școli I – VIII	16 școli	20.918
Învățământ liceal, postliceal și de maștri	22 licee + grupuri școlare	- Teoretic 4.742 - Tehnic 3.023 - Economic administrativ 2.755 - Informatică 1.359 - Sport 201 - Pedagogic 543 - Muzică și arte plastice 364 - Profesional 2.412 - De ucenici 478 - Postliceal 1.068 - Maiștri 129
Învățământ special	3 unități	1.177

Resursele – umane și materiale - în învățământul preuniversitar orădean se prezintă astfel:

A. Personal didactic și nedidactic – 4.010

- Personal didactic: educatoare – 441; învățători – 431; profesori și maiștri – 2.306
- Personal nedidactic - 832

B. Populație școlară – 64897: învățământ preșcolar – 6.648; învățământ primar – 9.063; învățământ gimnazial – 30.935; învățământ liceal – 12.987; învățământ profesional – 2.412; învățământ de ucenici – 478; învățământ postliceal – 1.068; învățământ de maștri – 129; învățământ special – 1.177

Unități școlare: Grădinițe – 46; Școli I - IV – 1; Școli I - VIII – 29; Licee și grupuri școlare – 24; Învățământ special – 5; Cluburi sportive – 1; Palatul copiilor – 1;

Spații școlare: Săli de clasă – cabinete – 1197; Laboratoare – 145; Ateliere școlare – 93;

Internate – 10; Săli de sport – 41; Terenuri de sport – 37

Universitatea din Oradea este o instituție de stat pentru educație și cercetare, înființată în anul 1990. Cuprinde 15 facultăți și 5 colegii cu 106 specializări autorizate sau acreditate, departamente, institute, centre și colective de cercetare. Are 2000 posturi didactice și 1000 de profesori, iar cei 23.800 de

ORADEA

studenți și cursanți frecventează învățământul de lungă și scurtă durată, învățământul postuniversitar, cursuri de zi și serale, cu frecvență redusă și învățământ la distanță.

Învățământul privat din Oradea este reprezentat astfel:

Grădinițe: 6

Școli generale: 2

Licee: 2 - Don Orione, Georgiana; Școli postliceale: 4;

Universități: 3 – Universitatea Agora, Universitatea Partium, Universitatea Emmanuel

Din punctul de vedere al numărului unităților de învățământ privat, Oradea se situează pe locul 3 la nivel național.

Educația formală

Probleme

- Calitatea inegală a actului educativ în diferite școli, fapt dovedit de preferințele părinților la înscrierea copiilor în diferite trepte de instrucție;
- Inexistența posturilor de profesori consilierii în școli;
- Numărul relativ redus de unități de învățământ private, pentru a realiza o concurență loială față de cele de stat;
- Numărul relativ redus al unităților de învățământ (de la periferie) care beneficiază de echipament ICT și, respectiv, conectare la Internet;
- Lipsa relaționării locurilor din unitățile de învățământ liceale și postliceale, pe diferite

specializări cu necesarul de pe piața forței de muncă.

Educația informală

Probleme

- Acoperirea în mică măsură a unor activități de educație civică, pentru o participare activă la viața comunității;
- Imposibilitatea implicării în anumite acțiuni recreative sau cultural-artistice, datorită resurselor materiale reduse ale unor familii;
- Numărul mare de copii cărora nu li se asigură destulă grijă și supraveghere din partea familiei.

I.1.3.4. Orientarea, formarea profesională și angajarea în muncă

Gestionarea forței de muncă la nivelul municipiului Oradea se realizează prin A.J.O.F.M. Bihor – instituție publică care reprezintă interesele șomerilor, angajatorilor și a tuturor celor care doresc să-și schimbe locul de muncă.

O activitate importantă a A.J.O.F.M. o constituie creditarea IMM-urilor, cu dobândă avantajoasă, în scopul creării de noi locuri de muncă, în special pentru șomeri. Valoarea creditelor acordate a fost de 2.010 milioane lei, creându-se un număr total de 67 locuri de muncă din care 35 pentru foști șomeri.

De asemenea, prin agenție se organizează periodic bursa locurilor de muncă, prin intermediul acesteia fiind încadrați în muncă, în cursul anului 2001, un număr total de 478 șomeri.

Forța de muncă	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Salariați – total – număr mediu	104.547	96.988	98.421	97.449	86.955	88.637
Număr mediu salariați în industrie - total	47.657	42.703	45.634	47.311	43.265	39.214
Număr mediu salariați în industria prelucrătoare	43.629	37.818	40.978	42.510	38.796	35.217
Număr mediu salariați în comerț	10.734	13.537	13.859	15.240	13.223	16.383
Nr. mediu sal în transp, depozitare, poștă, comunicații	9.078	9.310	9.340	8.647	5.844	7.714
Nr. mediu sal. în sănătate și asistență socială	7.248	6.416	6.386	5.923	5.900	5.544
Număr mediu salariați în construcții	6.488	4.704	7.150	5.124	3.907	5.273
Număr mediu salariați în învățământ	5.909	5.939	5.986	5.865	5.913	5.904
Nr mediu sal. în energie electrică și tem, gaze și apă	4.006	4.206	4.146	4.257	4.334	3.937

Forța de muncă	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Număr mediu salariați în agricultură	3.706	3.763	3.151	2.036	2.399	1.406
Număr mediu salariați în administrație publică	1.868	1.969	1.935	1.998	2.532	2.616
Nr. mediu sal în activ. financiare, bancare și asigurări	1.057	1.248	1.340	1.430	1.359	1.228
Număr mediu salariați în industria extractivă	22	679	510	544	135	60

Încurajarea angajării tinerilor absolvenți se face prin agenție. Agenții economici care încadrează absolvenți ai instituțiilor de învățământ pe o perioadă nedeterminată primesc o sumă lunară echivalentă a 70% din salariul de bază net, pentru o perioadă de 12 luni.

La nivelul anului 2000 au fost încadrați în muncă în condițiile menționate anterior un număr de 436 absolvenți, atât din promoția 1999, cât și din promoția 2000.

Ținând cont de rata scăzută a șomajului, dar și de cuantumul resurselor de forță de muncă neînregistrate și considerând cantitativ și calitativ populația tânără, ca izvor de resurse de muncă pentru viitor, se apreciază ca direcții de dezvoltare:

- menținerea locurilor de muncă din industriile rentabile în structurile ramurilor cu minim de poluare;
- diversificarea industriei alimentare și ușoare, dezvoltarea unităților mici;
- crearea de locuri de muncă în domeniul prestațiilor de servicii, comerț, financiar-bancar, turism;
- ocuparea forței de muncă în domeniul serviciilor publice, ca urmare a Ordonanței 416/2001;
- atragerea tinerilor pe piața forței de muncă românească.

I.1.3.5. Șomajul

Comparativ cu alte municipii din România, rata șomajului în Oradea este cea mai scăzută, 2,7 %, înregistrându-se 2.231 șomeri, din care 1.843 indemnizați, dintr-un total de 17.399 șomeri din județul Bihor.

I.1.3.6. Cultură și artă, spiritualitate și religie

Muzeele din Oradea

MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR. Cu patru secții (științe naturale, istorie, etnografie, artă) și trei filiale: Muzeul memorial „**Iosif Vulcan**”, Muzeul memorial „**Ady Endre**” și Casa memorială „**Aurel Lazăr**”. Acesta este unul din marile complexe muzeale ale țării, cu peste 300.000 de exponate vizibile și active, dar cu peste 900.000 unități de evidență, care formează un patrimoniu cultural și intercultural de inestimabilă valoare, exprimând în mod corect și echilibrat zona de referință, cu toate componentele și paradigmele sale civile, etnice și edesiale.

CETATEA ORADEA. Ca urmare a unei riguroase pregătiri de tip documentar, realizată din inițiativa executivului Primăriei Oradea, cu prezentarea publică a datelor și proiectului de intenții, în acest moment Cetatea Oradea este un subiect cultural, muzeografic, economic, comercial și financiar, dominant pentru noi toți. Comunitatea orașului poate beneficia major de punerea corectă în circulația publică și de îndeplinirea corectă a temelor-program, lansate de Primărie la acest subiect. Acolo se poate forma un cadru medieval activ, ceea ce ar fi de dorit, sau unul mort, ceea ce ar însemna formă fără fond și cheltuielă fără folos.

MUZEE ECLESIALE.

a). Muzeul Episcopiei Ortodoxe Române.

b). Muzeul Episcopiei Romano-Catolice din Bazilica romano-catolică „**Sf. Maria Mare**”, format din Muzeul de arta religioasă și Galeria Barocă.

c). Muzeul Episcopiei Reformate (Galeria Lorántffy Zsuzsanna).

d). Începutul de muzeu al Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-catolice, de la Oradea.

ORADEA

e). Începutul de muzeu edesial, de tip parohial, de la Biserica Albastră din Oradea. Proiectul de formare a Muzeului evreilor din Oradea, într-o parte a Sinagogii neologe.

MUZEE DE TIP INSTITUȚIONAL. În această categorie se pot include muzeele, sau punctele muzeografice, formate pe lângă unele instituții importante din Oradea și care reflectă preponderent dezvoltarea acestora, precum și legăturile lor valorice, bibliografice și biografice, cu ansamblul culturii și civilizației țării, astfel: **Muzeul militar din Oradea** cu un patrimoniu deosebit de bogat și important, în primul rând vexilologic și medalistic, de importanță națională și locală; Muzeul "**Cartea de aur**" de la Colegiul Național "**Emanuil Gojdu**" din Oradea, muzeu școlar, de tip bibliografic, privind realizările absolvenților de-a lungul timpului, cel mai mare din țară, în categoria lui.

Patrimoniul cultural de importanță locală și de importanță națională din municipiul Oradea.

Potrivit evidenței de la Oficiul județean Bihor din cadrul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național, în Oradea sunt înregistrate:

1.	Monumente și situri arheologice:	6
2.	Monumente și ansambluri de arhitectură, monumente tehnice:	91
3.	Clădiri memoriale:	6
4.	Monumente și ansambluri de artă plastică, având valoare memorială:	19

Bibliotecile din Oradea

Rețeaua de lectură în municipiul Oradea este formată din biblioteci publice, biblioteci de specialitate, biblioteci confesionale, biblioteci ale unităților de învățământ gimnazial, liceal și universitar, biblioteci ale O.N.G.-urilor, biblioteci militare și biblioteci personale, astfel:

- Biblioteca Județeană "**Gheorghe Șincai**" Bihor, cu cele 12 secții și 7 filiale din cartiere;
- Biblioteci, în special în domeniul universitar, precum biblioteca ortodoxă, biblioteca greco-catolică, în domeniul cultelor, precum Biblioteca "**Emanuel**", în întregime informatizată în programul "**Alice**", sau ale organizațiilor neguvernamentale, precum

Biblioteca "**Partium**", ori bibliotecile centrelor culturale înființate în ultimii ani, precum la Centrul cultural reformat "**Lorantffy Zsuzsanna**", ori la Centrul romano-catolic "**Posticum movimentum juventutis Christianae**".

Concerte, spectacole, educația publică

Instituțional, rețeaua artistică proprie este formată astfel:

Teatrul de Stat Oradea, cu două secțiuni, de limbă română și de limbă maghiară. În anul 2000, Teatrul a susținut 203 spectacole, la care au luat parte 29.889 spectatori, deci cu o medie de 130 de spectatori la o reprezentație.

Teatrul de Stat pentru copii și tineret "Arcadia". Funcționează cu două secțiuni, în limba română și în limba maghiară. Are o singură sală, de 200 de locuri, la sediu.

Filarmonica de Stat Oradea. Funcționează cu trei secțiuni, formate din Orchestra simfonică, Orchestra populară "Crișana", respectiv Ansamblul de dansuri populare.

Scoala de arte "Francisc Hubic". Funcționează cu 19 profesori și cu 17 săli de curs la sediu, ca instituție de învățământ artistic pentru tineret și adulți, în domeniile muzicii vocale și instrumentale, pentru muzică clasică, populară și ușoară, pentru arte plastice și coregrafie (dans clasic și dans modern).

Casa de cultură a municipiului Oradea. Funcționează în subordinea administrativă a Primăriei și Consiliului local Oradea, cu un sediu central și patru filiale, la Băile Felix, Episcopia Bihor, Podgoria și strada Moscovei.

În Oradea activează următoarele coruri stabile: "**Hilaria**", Corul Bisericii cu lună, Corul greco-catolic "**Fr. Hubic**", Corul cameral "**Felix**", Corul "**Hakeshet**" al Comunității evreilor din Oradea, Corul Bisericii "**Betel**", Corul Bisericii "**Emanuel**", Corul Bisericii "**Sf. Nicolae**", Corul greco-catolic "**Francisc Hubic**", Corul Bisericii reformate.

Principalele formațiuni și ansambluri muzicale și coregrafice, care ființează în oraș sunt următoarele:

- Ansamblul Casei de cultură municipale, al Școlii populare de artă "**Francisc Hubic**",

Ansamblul folcloric "Bihorul" al Casei de cultură a municipiului, "Vergelul" de la Clubul Constructorul, "Florile Bihorului", de la Palatul copiilor, Formația de jocuri populare germane de la FDG, maghiare de la Liceul "Ady Endre", ansamblul de foldor țigănesc.

- Formația rock "Celelalte cuvinte", formația muzicală a Clubului "Tempo".
- Cvartetul "Varadinum", prezent la numeroase manifestări publice cu caracter cultural.

Remarcabilă este deja prezența în viața publică a Oradei a unor centre, duburi și asociații cu obiect de activitate educațională, creștină și culturală, care sunt expresia societății civile și, practic, îndeplinesc unele dintre proiectele și sarcinile culturale ale comunității. Fără a prezenta un recensământ exhaustiv al acestora, le enumerăm pe cele mai active:

- Centrul cultural romano-catolic al Asociației "Posticum movimentum juventutis Christianae".
- Centrul creștin **Betania**.
- Centrul cultural reformat "Lorantfy Zsuzsanna".
- Fundația culturală "Bunyitai Vincze".
- Clubul fotografic "Nufărul".
- Asociația Română pentru Ex Libris
- Fundația Bibliotecii "Gheorghe Șincai" Oradea.
- Fundația "Ad Sumum" Oradea.
- Fundația "Cele Trei Crișuri" Oradea.
- Clubul "Tempo" Oradea.
- Fundația "Speranța" Casa minunată Oradea.
- Uniunea liberă culturală a romilor.
- Serviciul de ajutor maltez în România, filiala Oradea.

Producerea de carte și presă (ziare și reviste).

În Oradea funcționează 27 de edituri de carte, casete și CD_ROM, precum și 16 redacții de publicații seriale (reviste și ziare). În ultimii cinci ani, s-au editat peste 400 de titluri de carte, în limba română, în limba maghiară, precum și în limbi de circulație internațională. Principalul producător de carte în acești ani a fost Universitatea Oradea.

Rețeaua de librării. În acest moment funcționează în Oradea un total de 11 librării, din care 7 aparțin de S.C. Librarul, celelalte sunt private: Librăriile Crican S.A. și Sedadon S.R.L. Pentru difuzarea presei, alături de Rodipet S.A., s-a format și acționează Gardopress S.R.L., Murray Press S.R.L., Agenția Global Media, Artmedia Publicitate și GoticMedia S.R.L..

O binevenită îmbogățire a vieții culturale orădene au adus-o **noile posturi locale de radio și de televiziune**, în special Radio Transilvania și Radio Sonvest, respectiv T.V.S., ProTV și Antena 1.

Structura populației după religie reflectă o componentă relativ eterogenă:

Religia	% din populație
Ortodocși	55
Greco-catolici	3
Romano-catolici	13
Reformați	20
Bapțiști	3
Penticostali	4
Alte religii (inclusiv mozaică)	2

I.1.3.7. Sport și agrement

În Oradea activează structuri sportive la diverse licee și grupuri școlare, Universitate, duburi sportive și asociații sportive ale Amatei, în ramurile: atletism, baschet, fotbal, gimnastică ritmică, judo, lupte, volei, handbal, orientare turistică, navomodelism, șah, box, haltere, polo, radioamatorism, scrimă, sărituri în apă, tenis de masă, karate, tir, călărie.

Evoluția finanțării structurilor sportului pe municipiul Oradea în perioada 1996 – 2000

Specificație	Prețuri curente			Prețuri comparabile luna decembrie 2000		
	venituri		Cheltuieli	venituri		cheltuieli
	total	d.c. buget local		total	d.c. buget local	
1996	120.000	-	120.000	1.449.480	0	1.449.480
1997	180.000	-	180.000	1.385.640	0	1.385.640
1998	230.000	-	230.000	704.280	0	704.280
1999	1.301.000	781.000	1.301.000	2.833.578	1.701.018	2.833.578
2000	4.243.000	3.540.000	4.243.000	5.969.901	4.980.780	5.969.901
Total	6.074.000	4.321.000	6.0740.000	12.342.879	6.681.798	12.342.879

Probleme

- Lipsa dotărilor sportive minime necesare în unitățile de învățământ;
- Degradarea terenurilor de joacă și sportive;
- Numărul mic al terenurilor de joacă în cartierele de locuit;
- Numărul mic al zonelor de agrement din municipiu;
- Situația deficitară privind organizarea și desfășurarea activităților sportului pentru toți și sportului de performanță din punctul de vedere al resurselor materiale.

I.1.3.8. Protecția copilului

Sistemul de ocrotire al copilului reprezintă un ansamblu de servicii prin care i se asigură acestei categorii de populație suport material, acces la serviciile medicale, acces la educație și la o locuință.

La nivel local, Serviciul public specializat pentru protecția copilului este Direcția Generală Județeană pentru Protecția Drepturilor Copilului. Tot la nivel local, în cadrul Primăriei funcționează Autoritatea Tutelară.

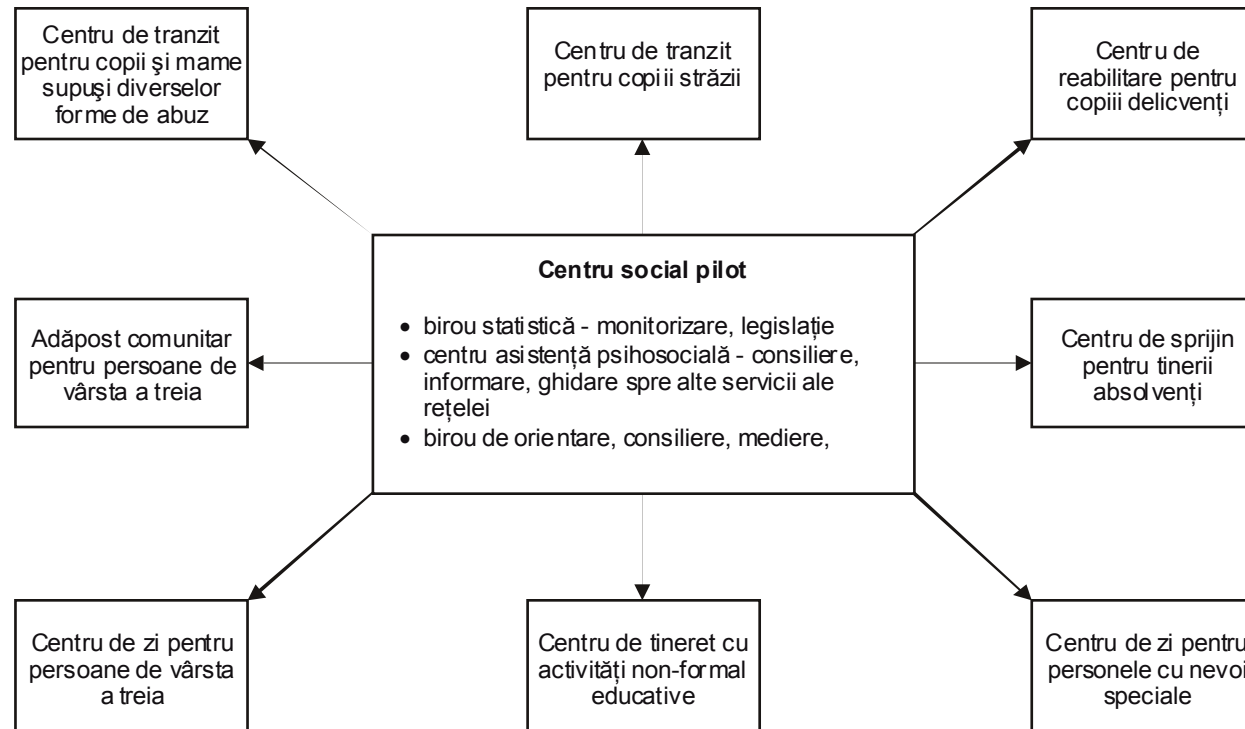
Identificarea problemelor

1. Instituționalizarea de tip rezidențial precoce și continuă determină carențe în dezvoltarea copiilor. Cu toate că există măsuri alternative la

instituționalizare (încredințare în vederea adopției, plasament la asistenți maternali, reintegrări în familia naturală), numărul instituționalizărilor în anul 2001 a fost de 367, mai mare comparativ cu numărul dezinstituționalizărilor, care a fost de 344.

2. Abuzul asupra copiilor. Nu sunt mediatizate serviciile specifice prin care fomele de abuz să fie sesizate pentru a se putea interveni eficient, dovadă fiind faptul că în anul 2001 au fost făcute doar 7 sesizări de acest gen la DGJPDC. De asemenea, există puțini specialiști care să lucreze direct cu persoanele supuse diverselor forme de abuz. La nivel local nu există nici un centru de tranzit pentru mame și copii supuși abuzului până la soluționarea cazurilor.
3. Fenomenul „copiii străzii”. Nu există un centru specializat care să asigure asistență pentru copiii străzii. În momentul de față, singura instituție în care sunt găzduiți este Centrul de primire al copilului, din subordinea DGJPDC. Acest centru are o capacitate de 17 locuri și găzduiește pe lângă copiii străzii, copii delincvenți și copii proveniți din familii cu situație materială precară.
4. Delincvența juvenilă. Nu există nici un serviciu care să ofere asistență de specialitate acestei categorii de tineri.
5. Tinerii de peste 18 ani care părăsesc centrele de plasament. În Oradea există 3 organizații nonguvernamentale active care asigură un program de asistare a tinerilor absolvenți pe o perioadă determinată de timp, însă locurile sunt limitate. Având în vedere faptul că numărul

tinerilor absolvenți este în creștere, se impune găsirea unor soluții.

I.1.3.9. Tineretul

În municipiul Oradea, există aproximativ 98 de ONG-uri active, care acoperă aproape toate ariile, de la organizații axate pe probleme sociale, la cele care tratează problemele de mediu, economice, precum și organizații ale cultelor religioase sau ale minorităților etnice.

De asemenea, în Oradea există 23 de licee, unde învață aproximativ 12.000 elevi, precum și un centru universitar în continuă dezvoltare, care numără în prezent peste 23.800 studenți.

În cadrul organizațiilor nonguvernamentale s-au format diferite structuri informale, pe domeniul social (Consiliul Organizațiilor Nonguvernamentale din domeniul Social – CONS), pe tineret (Consiliul Organizațiilor Nonguvernamentale de Tineret – CONT), cu scopul de a se ajuta în domeniul în care își

desfășoară activitatea, încercând totodată o apropiere de autoritățile locale și o mai bună colaborare cu acestea.

I.1.3.10. Situația femeilor

În municipiul Oradea activează 2 organizații neguvernamentale care au fost înființate pentru problemele femeilor, dar în cadrul fiecărei formațiuni politice, parlamentare sau neparlamentare, funcționează organizații de femei.

Participarea efectivă a femeii la viața de familie, social-culturală, profesională, economică sau politică, o expun la o solicitare și o încărcătură care depășesc posibilitatea fizică și psihică a multor femei. La aceasta se adaugă situația economică prezentă, veniturile insuficiente, nivelul de trai scăzut al populației care generează uneori fenomene de agresiune, delincvență și violență conjugală asupra

ORADEA

femeii și copiilor. De asemenea, discriminarea socială și marginalizarea accentuată a femeii în structurile decizionale și de conducere promovează fenomenul de violență socială.

I.1.3.11. Situația vârstnicilor

Populația vârstnică din Municipiul Oradea reprezintă un procent de aproximativ 5% din totalul populației. După vârsta de 55 de ani se înregistrează o scădere semnificativă a mediei de viață. Situația veniturilor persoanelor vârstnice înregistrează un regres, datorită unor factori desprinși din situația economică generală. Astfel, raportul dintre numărul persoanelor active (angajați), aducătoare de venit la fondurile de sprijin specifice și numărul de persoane asistate de acest fond de pensii este dezechilibrat, ceea ce generează nevoi sociale pronunțate pentru această categorie de populație.

Identificarea problemelor

1. probleme de ordin financiar. Quantumul pensiilor reprezintă un raport inegal între veniturile și cheltuielile pentru acoperirea nevoilor de bază: acoperirea cheltuielilor de întreținere, cheltuieli pentru hrană;
2. lipsa medicamentelor compensate sau gratuite;
3. inexistența de servicii medicale fără plată;
4. vârstnici fără aparținător, care ajung în imposibilitatea de a se gospodări, nu au acces la servicii de asistență;
5. inexistența de oportunități pentru persoanele de vârstă a treia cu venituri modeste în ce privește petrecerea timpului liber.

I.1.3.12. Persoane cu dizabilități

Municipiul Oradea face parte din regiunea cu cel mai ridicat număr al persoanelor cu dizabilități din țară.

În lipsa unor date concrete, mișcarea asociativă din Municipiul Oradea, consideră că numărul persoanelor cu dizabilități din oraș este apropiat de procentul de 10% din totalul populației.

Sectorul asociativ al organizațiilor nonguvernamentale din Oradea constituie o importantă componentă în sistemul de asistare și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități din Oradea. Această forță este conferită și de modelul umbrelă de asociere al acestora, un model singular în România. Acesta reprezintă cca.1.000 membri, prin cele 11 organizații nonguvernamentale din domenii diferite de dizabilități.

Accesibilizarea este un domeniu slab exploatat în Oradea, fiind reprezentat de un procent de aplicare de 1%. Instituțiile publice care au amenajat rampe pentru persoanele cu dizabilități sunt ISPH Bihor (cu o rampă ce prezintă un unghi de îndinare de cca.30% - iar normativul privind unghiul de îndinare este cuprins între 5% și maxim 8%) și Liceul M. Eminescu. Totodată, modernizările trotuarelor și a suprafețelor pietonale din oraș sunt încă la început.

I.1.3.13. Conviețuirea etniilor

Municipiul Oradea este una din localitățile urbane a cărei populație a crescut în ultimele 6 decenii de aproape de 3 ori.

Structura populației pe naționalități la recensământul din 1992 reflectă o componentă relativ eterogenă:

Naționalități	% din populație
Români	64,75
Maghiari	33,30
Rromi	0,95
Germani	0,40
Slovaci	0,23
Alte naționalități	0,33

Apartenența la o anumită naționalitate sau religie nu constituie factori de diferențieri și incompatibilități în planul conviețuirii, atașamentului și sentimentului de mândrie față de urbe, acestea fiind coordonate comune, îndeosebi la locuitorii cu mare vechime în municipiu.

I.1.3.14. Societatea civilă

La nivelul comunității locale, societatea civilă este reprezentată în mare parte de către structurile asociative de tip organizații non-guvernamentale (ONG-uri), care joacă un rol important atât ca promotori ai unor valori democratice, cât și ca factori de suport în procesul de dezvoltare regională.

În ultimii ani statutul acestor organizații s-a consolidat atât din punct de vedere legislativ, cât și social, devenind astfel parteneri viabili, cu drepturi și responsabilități comparabile, în relația cu administrația publică și cu reprezentanții mediului de afaceri din zonă.

Urmărind tehnic evoluția sectorului neguvernamental, se constată că din numărul mare al ONG-urilor înregistrate/active în anul 1999, s-a evidențiat în timp un număr mult mai mic, dar constant, care însă au reușit să implementeze inițiative pozitive și de impact, la nivel local, județean sau regional.

În prezent, domeniul, cel mai bine reprezentat sunt organizațiile specializate pe sectorul social, urmate de cele de tineret și de mediu. S-au înregistrat inițiative laudabile, de extremă importanță în teritoriu, din care menționăm: Fundația Ruhama, cu proiectul "Instruirea referenților/asistenților sociali din cadrul primăriilor județului Bihor"; Fundația Life, cu "Pachetul educațional al animatorului de tineret", proiect care a lansat un CD cu informații legislative în domeniu, o bază de date diversificată și contacte utile; organizația Mișcarea Tinerilor pentru Pace, cu proiectul "Propaganda", care a constat în crearea unui web site al orașului Oradea, din perspectiva ONG-urilor active (www.propaganda.rdsor.ro).

Anual se organizează Forumul Județean al ONG-urilor din Bihor, ocazie cu care se face o evaluare a activității sectorului asociativ, se discută pe ateliere specifice de lucru problemele de actualitate în scopul identificării soluțiilor. La ediția din 2001 au participat activ și reprezentanți ai mediului de afaceri bihorean, în speranța consolidării parteneriatului ONG-Business. Un detaliu important este și reprezentarea județului Bihor în cadrul Grupului pentru Implementarea Rezoluțiilor Forumului Național al ONG-urilor din România (GIR).

Pentru cei interesați, ONG-urile din Bihor au deschis o listă de discuții cu adresa: bhong@yahoogroups.com.

I.1.3.15. Ordinea publică și siguranța cetățeanului

După 1990 fenomenul infracțional a înregistrat creșteri însemnate. Ca urmare a activităților desfășurate în scopul asigurării ordinii publice și siguranței cetățeanului, la nivelul Poliției municipiului Oradea

s-au constatat un număr de 3815 infracțiuni în anul 2000 și 3485 în anul 2001. Majoritatea (58 %) o reprezintă furturile, urmate de înșelăciune (6 %). Principalele categorii de infracțiuni comise sunt următoarele:

	2000	2001
infracțiuni de natură judiciară:	3317	3052
infracțiuni economice:	369	317
infracțiuni la regimul circulației rutiere:	129	116

În scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor comise cu violență, precum și pentru apărarea patrimoniului public și privat, efectivele Poliției au efectuat: -razi, controale, acțiuni, descinderi în locuri rău famate, piețe, târguri, locuri de distracții, medii frecventate de elemente infractoare, zone aglomerate; - cercetări penale; ședințe cu caracter preventiv; - publicarea în mass-media locală a infracțiunilor comise, precum și a unor rezultate deosebite în munca de poliție; - activități de asanare a municipiului de oerșetori, copiii străzii și persoane care vin cu scopul comiterii de infracțiuni.

Principalele cauze ale creșterii infracționalității sunt: consumul de alcool, absentismul școlar, prostituția-proxenetismul; traficul de carne vie; existența stărilor conflictuale intrafamilare și latente; condiția socială și carențele în educație; reglările de conturi între grupări rivale; consumul de droguri; șomajul și lipsa celor necesare existenței.

1.2 OBIECTIVE, PRINCIPII, LEGISLAȚIE

1.2.1 Considerații generale

Obiectivele dezvoltării durabile ale municipiului Oradea țin cont de două cicluri de schimbări urbane care s-au produs în ultimii 50 de ani. Specific perioadei anilor '50-'80 ai sec. XX, primul ciclu s-a caracterizat prin expansiunea accelerată a zonelor de locuit în intravilan ca urmare a dezvoltării industriei prelucrătoare, dar a avut un impact negativ în planul design-ului urban, al habitatului, culturii comunitare și mediului ambiant și a condus în cele din urmă la suburbanizare, proliferarea economiei informale, permanentizarea stării de sărăcie, restrângerea (și endavizarea) zonelor de locuit mai bogate. Cel de al doilea ciclu s-a declanșat după anii '90 ai sec. XX și se caracterizează prin amplificarea fenomenelor ce au apărut în primul ciclu, la care se adaugă stagnarea demografică pe fondul schimbărilor lente produse în structura economică. Această evoluție a orașului este similară cu tendințele care s-au înregistrat în unele areale urbane ale țărilor Europei Centrale și de Est, precum și în unele areale urbane din țările periferice ale UE (grupul țărilor de coeziune: Spania, Portugalia, Grecia). De altfel, se poate constata că, în plan european, dezvoltarea sistemelor urbane a fost mai lentă în zonele cu economie nerestructurată și periferice, dar mai rapidă în arealele integrate economic și care au insistat asupra dezvoltării sectorului terțiar, cercetării și educației. Schimbări structurale profunde și rapide au condus la trei tipuri de areale în plină dezvoltare sau regenerare: i) centrele vechi urbane din Belgia, Marea Britanie, nord-estul Franței, Luxemburg, Olanda, nordul Germaniei și Danemarca; ii) noile centre din sudul Germaniei, nordul Italiei, sud-estul Franței, centrul și estul Spaniei; iii) zonele periferice: restul Spaniei, Grecia, sudul Italiei, Portugalia, vestul Franței și Irlanda¹.

¹ European Sustainable Cities: European Urban Systems: Chapter 2, sec. 4. Expert Group on the Urban Environment, European Commission, Directorate General XI, Environment, Nuclear Safety and Civil Protection, Brussels, March, 1996.

Pe ansamblu, dezvoltarea sau regenerarea unei așezări urbane este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populației și în cultura comunitară. Pe de altă parte, dezvoltarea unui sistem urban este în mod substanțial influențată de aplicarea unui management adecvat și axat pe patru ținte principale: dezvoltarea infrastructurii și asigurarea accesului la această infrastructură, asigurarea accesului la locuință, protecția mediului ambiant și diminuarea sărăciei. Totodată, dezvoltarea unui sistem urban trebuie să țină cont de caracterul limitat al resurselor (de capital uman, natural și financiar) ce împiedică o autoritate publică să gestioneze toate problemele comunității, precum și de alocarea echilibrată a acestora, având în vedere efectul de evicțiune („crowding out”) potrivit căruia o creștere a cheltuielilor publice determină o reducere a consumului sau investițiilor private. Ori, autoritatea publică trebuie să evalueze permanent oportunitatea realizării unei investiții, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, dar și cu cele viitoare, precum și cu opțiunile populației, astfel încât această autoritate să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală.

Nu în ultimul rând, dezvoltarea urbană este determinată de redefinirea arhitecturii și planificării urbane. Profund afectate de schimbările de concepție în construcțiile civile monstruoase din anii '50-'80 (blocuri de locuit) și de kitch-urile arhitectonice ale anilor '90, tradițiile culturale urbane și echilibrul social s-ar putea regăsi într-un mediu arhitectonic complet redefinit, care să ia în considerare valorile arhitectonice clasice specifice zonei sau cele de referință de tip occidental.

1.2.2 Obiectivele generale

Principalele obiective ale dezvoltării orașului Oradea constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și asigurarea accesului neîngrădit al populației și al consumatorilor industriali la această infrastructură (apă, electricitate, distribuție gaze, căi de transport);
- accesul la locuință;

- protecția mediului;
- îmbunătățirea stării de sănătate;
- reducerea sărăciei;
- regenerare urbană (regenerarea capitalului natural, precum și reabilitarea urbană prin refacerea și dezvoltarea centrului istoric, a clădirilor istorice aflate în afara perimetrului istoric delimitat, precum și redeveloparea clădirilor prin refacerea fațadelor și stabilirea funcțiilor lor de bază sau redefinirea acestor funcțiuni);

Formularea strategiei pomește de la următoarele premise:

- Strategia trebuie să îmbunătățească condițiile de viață ale locuitorilor (locuințe și locuri de muncă);
- Strategia trebuie să ridice standardul calitativ al designului urban, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii orașului în general;
- Strategia trebuie să ofere oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiuni urbane, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- Strategia trebuie să se clădească pe caracterul social al proceselor urbane, pe suportul și participarea comunității;
- Strategia trebuie să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în municipiu. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ și anticipativ.

În conformitate cu premisele de formulare a strategiei și cu perspectivele de dezvoltare a municipiului Oradea, conceptul strategic trebuie enunțat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață a comunității.

Conceptul strategic de dezvoltare se traduce astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a orașului, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții. În acest sens, trebuie urmate două direcții prioritare: creșterea gradului de atractivitate a orașului (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare urbană) și

facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, ofertă de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc).

1.2.3 Principii

Principiile de management urban în aplicarea obiectivelor, conform Raportului „Orașe Europene Durabile” („European Sustainable Cities, Bruxelles, 1996), Declarației de la Bremen din 1997 și în spiritul Tratatului de la Amsterdam

Având în vedere ca o așezare urbană nu este un sistem închis, iar realizarea obiectivelor generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare urbană, politicile, planificarea strategică urbană, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- dezvoltare durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și operatorii economici;
- întărirea capacității instituționale: prin management eficient, definirea și restructurarea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu doleanțele și cerințele comunității;
- crearea unei rețele de comunicații în scopul schimbului de informații între municipalități cu privire la utilizarea celor mai bune practici (în management urban sau management de proiect);
- realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a orașului cu politicile de dezvoltare ale județului și ale regiunii;

O R A D E A

- managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane, precum și integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;
- utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta sustenabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxe și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- descentralizarea managementului în sectorul energetic;
- design-ul sustenabil arhitectonic în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, „structuri verzi” în jurul clădirilor, microclimat, eficiența energetică;
- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală a unei comunități și/sau tradițiile întregii comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;
- fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- analiza capacității tehnice de execuție;
- evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acestora; corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității municipalității de a asigura accesul acestora la locuință, locuri de muncă și serviciile publice de bază;
- protecția mediului;
- realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitatea de a obține profituri viitoare;
- asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală și regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Principiile de realizare sau de reabilitare a unei zone de locuit potrivit planului de urbanism general, conform Agendei Habitat de la Istanbul, 1996

- Planificarea unei întregi zone de locuit va fi integrată, astfel încât să cuprindă clădiri de locuit (individuale sau colective potrivit sistemul de design arhitectonic), clădiri cu destinație comercială, parcuri, școli și infrastructura edilitară necesară pentru nevoile zilnice ale rezidenților;
- zona de locuit va conține o diversitate de clădiri;
- în situația în care în zona sunt clădiri istorice (din patrimoniul național cultural), acestea vor fi reabilitate (fațadă și interior), fără a afecta proiectul în baza căruia s-a construit. În nici un caz, aceste clădiri nu vor fi transformate sau demolate;
- zona de locuit va avea un centru care combină funcțiunile comerciale, cu cele civice, culturale și de agrement;
- zona va conține spații deschise în forma de scuar, spații de verdeață sau parcuri;
- spațiile deschise vor avea un design care să încurajeze prezența rezidenților și pentru a întări relațiile în cadrul comunității sau comunităților din acea zonă funcțională;
- vor fi proiectate în mod generos spațiile pietonale și de circulație cu bicicleta. Acestea vor fi exclusive în centrul istoric al orașului;

- terenurile naturale – forestiere, cu vegetație florală sau cu luciu de apă vor fi păstrate pe cât posibil sau integrate în parcuri;
- comunitățile vor respecta regulile de conservare a resurselor și de reducere a deșeurilor;
- comunitățile vor utiliza în mod rațional resursele de apă;
- orientarea străzilor și plasamentul clădirilor vor contribui la creșterea eficienței energetice.

1.2.4 Legislație

Acte și documente internaționale

- Agenda Locală 21, 1992
- Al cincilea Program de acțiune pentru mediu (1993) – o abordare comprehensivă pentru UE activități în probleme urbane, date comparative și indicatori privind mediul urban și implementarea inițiativelor cuprinse în Agenda Locală 21
- Carta Aalborg (Charter of European Cities & Towns Towards Sustainability), aprobată de către participanții la Conferința Europeană cu privire la orașe și așezări sustenabile la Aalborg, Danemarca, 1994)
- Planul de acțiune de la Lisabona, pentru aplicarea Cartei Aalborg din 1994 și a Agendei Locale 21
- Raportul „Orașe Europene Durabile” („European Sustainable Cities, Bruselles, 1996)
- Declarația de la Bremen din 1997 prin care s-au stabilit principiile parteneriatului între sectorul privat și municipalități privind dezvoltarea durabilă a orașelor
- «Dezvoltare Urbană Durabilă în Uniunea Europeană: Un cadru de acțiune » (1998)
- **Apelul de la Hanovra a primarilor de municipii din 36 de țări europene, adoptat la cea de a treia Conferință a orașelor și așezărilor durabile, Hanovra, Germania, 2000;**

- **Declarația de la Bremen, Comunitatea de Afaceri și Municipalitate, Noi Parteneriate pentru secolul 21;**
- Green Paper – Environmental issues, European Commission, 2000
- **Carta Europeană a Moștenirii Arhitecturale (Charter of the Architectural Heritage) adoptată de Consiliul Europei în octombrie 1975;**
- Planul de Acțiune al Comunității în domeniul Moștenirii Culturale (1994)
- Art.151 din Tratatul care stabilește o Comunitate Europeană – scopul conservării și dezvoltării moștenirii culturale comune, cu respectarea diversității ;
- Art.6 din Tratatul care stabilește o Comunitate Europeană – protecția mediului ce trebuie integrată în toate politicile și activitățile comunitare.

Legislația națională:

- Legea administrației publice locale nr. 215/2000
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.326/2001
- Legea nr. 27/1994 privind impozitele și taxele locale
- Legea nr.189/1998 privind finanțele publice locale
- Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul
- Legea nr.71/1996 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Căi de comunicație
- Legea nr.171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate
- Legea nr. 351/ 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități
- Legea nr.575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural

O R A D E A

- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții
- OG nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente, republicată
- Legea nr. 460/2001 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente
- OG nr.244/2000 privind siguranța barajelor, aprobată prin Legea nr.466/2001
- Legea nr. 151 din 15 iulie 1998, privind dezvoltarea regională în România
- Hotărârea nr. 749 din 14 septembrie 1999, privind elaborarea Planului național de dezvoltare pentru anii 2000 - 2002
- OG nr. 65/2001 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale
- Legea locuinței nr. 114 din 11 octombrie 1996, republicată
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice
- Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia
- Legea nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor
- Legea nr. 41/1995 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național
- Legea nr. 56/1998 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 24/1997 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea nr. 41/1995
- OG nr.43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național aprobată prin Legea nr.378/2001
- OG nr.47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, aprobată prin Legea nr. 564/2001
- Legea învățământului nr.84/1995 *** Republicată
- Legea nr.133/2000 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.102/1998 privind formarea profesională continuă prin sistemul educațional
- Legea nr. 33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995
- Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
- Legea protecției mediului nr.137/1995 *** Republicată
- Legea apelor nr. 107 din 25 septembrie 1996
- O.U. nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Legea nr.426/2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor
- Legea nr. 465/2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 16/2001 privind gestionarea deșeurilor industriale recidabile
- Legea nr.655/2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.243/2000 privind protecția atmosferei.
- Decretul nr. 359 din 10 noiembrie 1999, pentru supunerea spre ratificare Parlamentului României a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998
- Ordinul nr. 1.325 din 22 septembrie 2000, privind participarea publicului, prin reprezentanții săi, la pregătirea planurilor, programelor, politicilor și legislației privind mediul
- Ordonanța de urgență nr. 16 din 26 ianuarie 2001, privind gestionarea deșeurilor industriale recidabile
- Hotărârea nr. 1.167 din 21 noiembrie 2001, privind înființarea Gărzii de Mediu

- Ordonanța nr. 21 din 30 ianuarie 2002, privind gospodărirea localităților urbane și rurale
 - Hotărârea nr. 128 din 14 februarie 2002, privind incinerarea deșeurilor
 - Hotărârea nr. 162 din 20 februarie 2002, privind depozitarea deșeurilor
 - Legea nr. 99 din 26 mai 1999, privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice
 - Ordonanței de urgență nr. 102 din 29 iunie 1999, privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap
 - Legea nr. 108 din 16 iunie 1999, pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii
 - Ordinul nr. 124 din 25 octombrie 1999, privind constituirea Comisiei Naționale de Dialog Social
 - Legea nr. 130 din 20 iulie 1999, privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă
 - Decretul nr. 138 din 30 aprilie 1999, privind promulgarea Legii pentru ratificarea Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996
 - Decretul nr. 249 din 16 iulie 1999, pentru promulgarea Legii privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă
 - Hotărârea nr. 967 din 18 noiembrie 1999, privind constituirea și funcționarea Comisiei consultative interministeriale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (CODES)
 - Norme metodologice din 13 iulie 2000, privind condițiile de încadrare, drepturile și obligațiile asistentului personal al persoanei cu handicap
 - Legea nr. 17 din 6 martie 2000, privind asistența socială a persoanelor vârstnice
 - Hotărârea nr. 851 din 28 septembrie 2000, privind acordarea unor ajutoare
 - Ordinul nr. 313 din 10 august 2001, privind stabilirea Criteriilor pe baza cărora se efectuează selecția proiectelor în domeniul protecției speciale a persoanelor cu handicap
 - Legea nr. 366 din 10 iulie 2001, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 118/1999 privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate
 - Legea nr. 492 din 1 octombrie 2001, pentru completarea Legii nr. 109/1997 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social
 - Legea nr. 705 din 3 decembrie 2001, privind sistemul național de asistență socială
 - Legea nr. 76 din 16 ianuarie 2002, privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă
- Legislația locală – Hotărâri ale Consiliului Local al municipiului Oradea (HCL):**
- HCL nr. 142/1995 pentru aprobarea Planului Urbanistic General al municipiului Oradea
 - HCL nr. 6/2001 pentru aprobarea Studiului “Reactualizare Plan Urbanistic General” și a Regulamentului local de urbanism aferent municipiului Oradea
 - HCL nr. 54/2001 privind stabilirea instituțiilor publice de interes local subordonate Consiliului Local
 - HCL nr. 58/2001 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea investiției “Azil de noapte pentru persoane fără adăpost – str. Guttemberg, nr.8”
 - HCL nr. 76/2001 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și desfășurare a traficului greu în municipiul Oradea și de avizare a parcării autovehiculelor care efectuează transport de marfă și persoane în municipiul Oradea, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Oradea nr.188 / 2000.
 - HCL nr. 78/2001 privind acordarea de subvenții din bugetul local al municipiului Oradea asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială
 - HCL nr. 97 pentru aprobarea sprijinului financiar sportului orădean și activităților sportive pentru trimestrul I – 2001.

- HCL nr. 102 privind aprobarea obiectivelor în domeniul activității de salubritate în municipiul Oradea pentru anul 2001.
- HCL nr. 103 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activității de transport persoane în regim taxi, în municipiul Oradea.
- HCL nr. 104 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea sprijinului financiar în domeniul activităților de tineret din municipiul Oradea
- HCL nr. 174 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activității de transport persoane, mărfuri și bunuri în regim taxi, în municipiul Oradea
- HCL nr. 234 Privind aprobarea etapelor de cooperarea metropolitană între Primăria municipiului Oradea și Primăriile comunelor învecinate, enunșate în cadrul seminarului de Cooperare Metropolitană Oradea din 25.07.2001
- HCL nr. 264 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a "Centrului de cazare temporară a persoanelor fără adăpost"
- HCL nr. 280 privind aprobarea Regulamentului privind stabilirea cadrului-general de gestionare a parcarilor din municipiul Oradea
- HCL nr. 291 Privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al Centrului de asistență socială
- HCL nr. 299 privind aprobarea participării Consiliului local al municipiului Oradea cu capital social la înființarea unei societăți comerciale de distribuție a gazului metan în municipiul Oradea
- HCL nr. 343 privind aprobarea Regulamentului de salubritate în municipiul Oradea
- HCL nr. 380 Pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea exercițiilor comerciale, a serviciilor de piață și a altor activități economice pe baza liberei inițiative

- HCL nr. 398 pentru aprobarea înființării instituției publice de interes local "Administrația Socială Comunitară Oradea"
- HCL nr. 423 Privind aprobarea bugetului local al municipiului Oradea pe anul 2002

I.2.5 Obiective specifice

I.2.5.1 Dezvoltarea infrastructurii de bază

Apa

Pentru gospodărirea și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă vor fi aplicate principiile formulate în Directiva Consiliului European 60/2000/CE.

- Continuarea programului de extindere și modernizare a rețelelor de apă potabilă și canalizare
- Reabilitarea canalizării pluviale
- Realizarea lucrărilor de amenajare și indiguire pe pâraul Peța, Sălbatec, Paris și Soteteag, în vederea prevenirii inundațiilor ocazionate de ploile torențiale, continuarea lucrărilor de refacere a rețelei de canalizare menajeră a municipiului Oradea, precum și extinderea canalizării în zonele deficitare;
- Deversarea apelor uzate, de la agenții economici care nu sunt racordați la rețeaua de canalizare orășenească și dispun de bazine vidanjabile, se va face în condițiile impuse de R.A. Apaterm Oradea.

Infrastructura stradală, iluminat public, transporturi, comunicații

- Dezvoltarea zonelor de circulație și transport:
 - Modernizarea și reabilitarea străzilor prevăzute în programul de investiții al primăriei
 - Extinderea spațiilor de parcare din oraș
- Modernizarea și diversificarea serviciilor de la Aeroportul Oradea, cu posibila atragere a călătorilor din zona de vest a Ungariei și

inducerea sa în rețeaua de aeroporturi din centrul Europei;

- Finalizarea șoselei de centură a orașului
- Construirea autostrăzii ce tranzitează Oradea
- Reglementarea activității de taximetrie;
- Modernizarea parcului auto urban de călători cu vehicule alimentate cu combustibili nepoluanți: biogaz, gaz metan;
- Electricizarea căii ferate pe toate relațiile existente;
- Soluționarea reducerii poluării fonice prin amplasarea de panouri de protecție;
- Modernizarea sistemului de iluminat stradal și a rețelei electrice
- Extinderea rețelei de telefonie.

Energia

- Extinderea sistemului de contorizare a energiei termice la blocurile de locuințe și agenți economici;
- Punerea în valoare a potențialului artezian al zăcămintelor de apă geotermală din Oradea;
- Extinderea folosirii apei geotermale în sectorul industrial și casnic;
- Realizarea unui program complex de investiții în vederea alimentării CET-urilor cu gaz natural în locul cărbunilor;
- Realizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale pentru consumatorii casnici, industriali și CET-uri;
- Modernizarea punctelor termice și a schimbătoarelor de căldură;
- Înlocuirea rețelei termice primare și secundare.

1.2.5.2 Protecția mediului (ecosistemului urban)

Îmbunătățirea calității factorilor de mediu

- Reducerea poluării cauzate de traficul auto prin construirea unei șosele de centură care să redirecționeze traficul greu, realizându-se astfel o descongestionare a arterelor centrale;

limitarea circulației auto pe anumite artere centrale ale municipiului în anumite perioade ale săptămânii (sâmbăta, duminica)

- Realizarea unei hărți a municipiului Oradea pe care să fie poziționate ca “puncte fierbinți” zonele cel mai afectate de poluare; determinarea cu acuratețe a acestor areale se poate realiza utilizând autolaboratorul pentru măsurarea imisiilor atmosferice de care Inspectoratul de Protecția Mediului dispune; de asemenea, este utilă înmulțirea și/sau re poziționarea punctelor fixe de urmărire a calității tuturor factorilor de mediu;
- Modernizarea Stației de epurare a apelor reziduale;
- Proiectarea, executarea și exploatarea captărilor de ape subterane bazată pe studii și informații hidrologice corespunzătoare, în scopul evitării compromiterii capacității acviferelor;
- Studiarea și eliminarea cauzelor care produc pierderi de substanțe poluante și implică poluarea solului și a apei, respectiv executarea de foraje de observație în jurul haldelor, iazurilor, depozitelor de rezidii, depozitelor de carburanți etc..
- Ducerea la îndeplinire a măsurilor și lucrărilor prevăzute în Programele de Etapizare ale unităților care evacuează apele uzate epurate în cursuri de apă de suprafață, respectiv ale unităților care evacuează ape uzate în rețeaua de canalizare orășenească;
- Încurajarea implicării societății civile, a cetățenilor municipiului în acțiuni de protejare și conservare a habitatului în care locuiesc sau își desfășoară activitatea (instituirea funcției de “comisar voluntar de mediu”)

Spațiile verzi

- Creerea unei zone protejate pe teritoriul iazurilor biologice ale Stației de epurare, concomitent cu înființarea unor puncte de educație ecologică pe teritoriul acestora, inclusiv asigurarea pazei și personalului de deservire. Aceasta ar fi o premieră atât pe plan național, cât și în spațiul Central-Estic European;

O R A D E A

- Inițierea unui program de plantări de perdele vegetale naturale de-a lungul arterelor cu un intens trafic auto și / sau în proximitatea "punctelor fierbinți";

Managementul deșeurilor

- Încălzirea actualei halde de deșuri menajere și construirea unui depozit ecologic regional având o dimensionare proporțională cu dimensiunile și dinamica municipiului, respectiv a județului;
- Reciclarea deșeurilor reutilizabile, inclusiv a materialelor plastice;
- Identificarea soluțiilor de rezolvare a problemei deșeurilor spitalicești;
- Controlul și monitorizarea producerii, transportării și depunerii deșeurilor industriale cu atenție deosebită pentru deșeurile toxice și periculoase;
- Eliminarea depozitării neautorizate a gunoaielor în oraș sau la marginea orașului;
- Identificarea celei mai bune soluții la nivel de oraș pentru compostarea deșeurilor organice, care reprezintă 40% din cele depuse la groapa de gunoi, iar pentru aceasta separarea la sursă a deșeurilor organice de celelalte deșuri;
- Responsabilizarea asociațiilor de proprietari și a populației privind deșeurile stradale și cele ce provin din spații verzi și parcuri;
- Utilizarea ca fertilizant în parcuri, terenuri degradate și poluate a unei cantități de cca. 50.000 mc/an pământ vegetal rezultat din procesul de spălare a sfedei de zahăr și din procesul tehnologic de epurare de la Stația de epurare, acoperirea haldelor de deșuri industriale și a rampei de gunoi a orașului cu acest pământ de calitate superioară.

Responsabilitatea față de mediul rural din vecinătatea municipiului

- Dezvoltarea și modernizarea agriculturii în Oradea și împrejurimi va trebui orientată pe:
- Asigurarea unor standarde calitative adaptate la normele UE;

- Protecția resurselor naturale limitate - solul, apa, aerul și biodiversitatea;
- Menținerea patrimoniului funciar al agriculturii la standarde de calitate superioară, anulare a efectelor dăunătoare produse de industrializare și urbanizare;
- Utilizarea optimă a potențialului agricol și a componentelor sale complementare pentru valorificarea produselor pe piața locală și externă;
- Atenuarea diferențierilor existente în materie de competitivitate a produselor agricole
- Înființarea de firme mixte de consultanță tehnică și de marketing în domeniul agricol
- Valorificarea atuuilor de complementaritate a zonei frontaliere, în vederea accelerării accesului reciproc pe ambele piețe și pe terțe piețe;
- Revitalizarea culturilor agricole industriale, prin utilizarea capacităților de prelucrare a acestora existente în ambele zone.

I.2.5.3 Regenerare urbană

Locuirea

Stabilirea prin planul de urbanism general a zonelor rezidențiale în raport cu tendința de extindere a orașului pe axa nord, precum și în raport cu cerințele viitoare de locuit ale populației și structura acesteia.

- Modernizarea și reabilitarea fondului existent în parteneriat cu asociațiile de proprietari;
- Accent preponderent pe construcția de locuințe individuale sau duplex;
- Realizarea de locuințe cu înălțimi mici (2 - 3 etaje)
- Achiziționarea unor imobile, reabilitarea și repartizarea lor pentru rezolvarea problemelor sociale ale persoanelor defavorizate
- Încurajarea construirii de locuințe private;
- Sprijinirea construcțiilor prin ANL (credit ipotecar și pentru tineret);

- Începerea lucrărilor pentru protejarea dădiilor de patrimoniu și în special a celor care au fost transformate în locuințe;
- Îmbunătățirea izolării termice a dădiilor.

Organizare spațială

- Finalizarea proiectului finanțat de MLPTL privind realizarea Zonei metropolitane Oradea ;
- Implementarea programului de revitalizare a zonei centrale: str. Republicii pietonal, Piața Ferdinand, Piața Unirii, str. Vasile Alecsandri;
- Îmbunătățirea practicilor de zonare fiscală a teritoriului municipiului Oradea ;
- Utilizarea rațională a terenurilor cu destinația construcții în zona de dealuri și în zonele de risc.

I.2.5.4. Economia

Se poate aprecia că în domeniul economic sunt realizabile următoarele 3 obiective majore la nivelul municipiului Oradea:

- Formarea unui ambient atractiv pentru investitori prin îmbunătățirea condițiilor generale de desfășurare a activităților economice: servicii financiare și de susținere a afacerilor, facilități fiscale, infrastructură fizică și resurse umane;
- Încurajarea activităților de inovare tehnică și tehnologică și a transferului tehnologic către IMM-uri, în corelare cu cerințele actuale de protecție a mediului;
- Consolidarea, dezvoltarea și modernizarea ofertei specifice de produse turistice în conformitate cu potențialul resurselor și oportunităților de care dispune orașul.

Industria

- Crearea de condiții mai bune pentru dezvoltarea industrială și crearea de noi locuri de muncă.
- Dinamizarea sectorului industrial din Oradea implică o serie de măsuri orientate pe:

- promovarea industriilor curate: introducerea sistemelor de management de mediu, promovarea principiilor de prevenire a poluării, crearea de facilități pentru tehnologiile curate;
- promovarea cu preponderență a turismului și serviciilor;
- promovarea investițiilor străine: întărirea relaționării în zona transfrontalieră prin încadrarea în calendarul acțiunilor viitoare asocieri în Euroregiunea Bihor-Hajdu Bihar a unor manifestări de tipul târgurilor și expozițiilor, centre tip „Info Bussines”, realizarea unui centru expozițional și de afaceri;
- asigurarea unui climat de afaceri atractiv: crearea de oportunități de afaceri, facilități diferențiate pe categorii de investiții, asocieri în interes comunitar, parteneriat public / privat;
- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice
- dezvoltarea serviciilor de asistență și consultanță pentru afaceri: suport financiar pentru servicii de informații, asistență și consultanță, oferite atât la nivelul primăriei cât și de firme și organizații private;
- Dezvoltarea unor zone de activități productive și de servicii, ținând cont de tradițiile orașului dar și de tehnologiile moderne (IT) ;

Turismul

- Realizarea unui studiu de piață și a unei analize SWOT pentru: diagnosticarea bazei turistice în Oradea, sondarea preferințelor turiștilor actuali, identificarea unui pachet de oferte și servicii turistice specifice pentru turiștii potențiali, construirea unei identități turistice teritoriale care să individualizeze oferta turistică locală și să promoveze identitatea culturală și istorică a orașului;
- Înființarea la nivelul municipiului a unui *Centru de promovare a turismului*, ca punct de informare, orientare, asistare și oferire de servicii turistice, materiale informative (pliante, hărți), linie telefonică „Telverde” permanentă;

ORADEA

- Realizarea unei pagini *web* dedicate turismului din municipiul Oradea și împrejurimi, care să promoveze informațiile și oferta turistică locală;
- Identificarea unor manifestări (de ex. în Cetatea Oradea) corelate cu specificul local al regiunii, în acord cu programele europene de turism;
- Inițierea unui circuit european de turism al orașelor central – europene din fostul areal istoric austro – ungar (cu punct de plecare sau de sosire Viena !), ca posibilă atracție pentru emulația turistică în zonă (Austria, Ungaria, Cehia, Slovacia, Ucraina).

Dinamica IMM-urilor

- Identificarea unor **posibilități pe plan local de sprijinire a I.M.M-urilor** cu activități în sfera producției și a serviciilor, în special a celor ce promovează „tehnologii curate”;
- Creșterea calității, scăderea costurilor de producție și a serviciilor I.M.M.-urilor;
- Crearea unor **parcuri industriale și tehnologice** (în cooperare cu Universitatea Oradea), realizarea unor incubatoare de afaceri pentru tinerii întreprinzători din sfera tehnologiilor de vârf care asigură totodată prezervarea calității mediului;
- Dezvoltarea parteneriatului dintre societatea civilă și mediul de afaceri prin implementarea unor **proiecte de cooperare în domeniul resurselor umane**, respectiv pentru instruirea, calificarea și recalificarea forței de muncă, punându-se accentul pe pregătirea tinerilor și a femeilor.

Crearea unui mediu favorabil pentru diversificarea serviciilor și îmbunătățirea calității

- Dezvoltarea unui sistem de formare profesională, accesibil și diversificat în domeniul serviciilor;
- Îmbunătățirea calității serviciilor publice de interes economic: vamale, de transport, infrastructură specifică, etc;
- Stimularea dezvoltării serviciilor din sectorul privat și mai ales a celor din domeniul bancar, asigurării, turism, comerț și alimentație publică;

- Simplificarea procedurilor de autorizare și funcționarea eficientă a serviciilor de consultanță, informare, promovare;
- Dezvoltarea de servicii complementare și “în oglindă” în zona de graniță (Debrecen, Bekescsaba, s.a.) pentru crearea unui spațiu comun integrator al dezvoltării economice

I.2.5.5. Reducerea sărăciei

Educația formală și informală

A. Educația formală

- Promovarea unui învățământ deschis, racordat la nevoile actuale de calificare, diversificat și modularizat în funcție de nevoile și evoluția economiei, administrației, vieții sociale și culturale, care să încurajeze inițiativa, competiția cinstită și să favorizeze inovația și creativitatea;
- Punerea în mișcare a resurselor publice și private în vederea promovării tehnologiilor didactice bazate pe comunicațiile electronice și a echipării laboratoarelor didactice;
- Profesionalizarea actului didactic, accentuarea laturii formative;
- Stimularea înființării unităților de învățământ particular;
- Introducerea sistemului de credite în învățământul obligatoriu;
- Implicarea părinților și a întregii comunități locale în viața școlilor;
- Continuarea dotării cu calculatoare a școlilor;
- Creșterea calității pregătirii cadrelor didactice, prin participarea periodică la cursuri de formare;
- Înființarea posturilor de profesori consilieri în cadrul cabinetelor școlare de asistență psihopedagogică;
- Schimbarea mentalității tinerilor și adulților printr-un proces de formare continuă, de trecere de la decizia impusă la decizia negociată, de abordare complexă a problemelor.

B. Educația informală

- Dezvoltarea educației informale, ca alternativă și completare a educației formale;
- Asigurarea supravegherii copiilor după terminarea programului la școală și asigurarea unui program sănătos, bine echilibrat, necesar dezvoltării lor fizice și intelectuale;
- Realizarea unor proiecte pentru prevenirea și eliminarea abandonului școlar;
- Realizarea unui catalog cu ofertele educaționale alternative în vederea prezentării programelor existente: educație pentru sănătate, educație rutieră, educație civică, educație cultural-artistică și științifică, educație pentru sport, educație ecologică;
- Crearea unui web-site prezentând posibilitățile de educație în afara sistemului școlar;
- Realizarea unor cabinete multimedia în care să se promoveze forme ale educației multiple, complementare educației de bază;
- Crearea unui centru pentru tineret, în cadrul căruia să se organizeze activități care să îi ajute pe tineri să își formeze convingeri, atitudini și comportamente necesare integrării cu succes într-o lume concurențială;
- Crearea unor centre de copii, pe cartiere, unde copiii nesupravegheați să poată beneficia de un program extrașcolar variat;
- Îmbunătățirea bazei materiale a Universității Oradea;
- Creșterea spațiilor de cazare pentru studenți;
- Extinderea colaborării cu centre universitare din țară și străinătate;

Formarea resurselor umane

- Corelarea dintre oferta educațională a liceelor și a Universității cu necesitățile pieței forței de muncă;
- Identificarea și ocuparea locurilor de muncă vacante;
- Orientarea și consilierea persoanelor neîncadrate în muncă și a altor persoane care se adresează acestor servicii
- Calificarea și recalificarea forței de muncă, adaptată la cerințele și tendințele pieței muncii.

- Reanalizarea politicilor privind formarea, orientarea și calificarea resurselor umane, luând în considerare necesitățile reale ale economiei.

Șomajul

- Organizarea de cursuri de recalificare în diverse meserii, pentru care există cerere pe piața forței de muncă ;
- Monitorizare permanentă a pieței locurilor de muncă ;
- Acordarea de credite din fondul pentru plata ajutorului de șomaj, pentru crearea de noi locuri de muncă.

Sănătatea populației

- Creșterea speranței de viață;
- Ameliorarea calității vieții;
- Accesul echitabil la serviciile de sănătate;
- Îmbunătățirea evidenței privind starea de sănătate a persoanelor defavorizate din punctul de vedere al statutului socio-economic;
- Realizarea registrului sănătății persoanelor defavorizate în vederea acordării serviciilor medicale curative și preventive specifice;
- Dotarea spitalelor cu aparatură medicală corespunzătoare;
- Realizarea de programe de educație în domeniul HIV, SIDA, TBC, hepatită B și C;
- Realizarea de programe în colaborare cu organizații non – guvernamentale de profil.

Tineret

- Realizarea și promovarea unei politici de tineret la nivelul municipiului Oradea;
- Stabilirea unui capitol bugetar pentru activități de tineret ale organizațiilor nonguvernamentale de tineret precum și stabilirea unei proceduri transparente de alocare a acestor resurse;
- Asigurarea susținerii necesare pentru diferite activități de tineret, la nivelul municipiului Oradea.

O R A D E A

- Realizarea un “Studiu privind nevoile tinerilor”, din care să reiasă situația actuală, precum și pași care trebuie făcuți în viitor, în funcție de necesitățile pe care le au tinerii din oraș.

Situația femeilor

- Afirmarea și promovarea profesională a femeilor în funcții de conducere și poziții cu putere de decizie în viața politică, economică, socială și culturală;
- Apărarea drepturilor femeilor;
- Educarea femeilor pentru a elimina teama, rușinea, prejudecățile și sentimentul vinovăției și pentru a primi sprijin calificat în rezolvarea conflictelor care generează și alimentează violența socială și conjugală;
- Consiliere și sprijin pentru femeile și copiii abuzați în vederea demascării și pedepsirii legale a agresorilor;
- Înființarea centrului social pentru tineret și femei;
- Înființarea biroului de consiliere pentru combaterea violenței în familie.

Societatea civilă

- Comunicarea și cooperarea continuă între factorii principali ai comunității ;
- Orientarea spre acțiuni centrate pe macrogrup și comunitare ;
- Implicarea cetățeanului orădean în rezolvarea problemelor comunității, de interes general ;
- Stimularea inițiativei în elaborarea de proiecte, acțiuni și manifestări, de interes comunitar ;
- Reducerea chiriilor pentru imobilele în care își desfășoară activitatea ONG-urile.

1.2.5.6 Responsabilitatea față de persoanele defavorizate

Situația copiilor defavorizați:

1. Instituționalizare de tip rezidențial

- Creșterea eficientizării alternativelor la instituționalizare de tip rezidențial prin: reintegrarea în familia naturală; adopția; plasamentul; centrele de tip familial.

2. Abuzul asupra copiilor

- Îmbunătățirea condițiilor de viață a copiilor abuzați prin: amenajarea unui centru de tranzit pentru copii/mame supuși diverselor forme de abuz; facilitarea accesului la servicii de consiliere, informare, ghidare spre alte unități de specialitate existente pentru rezolvarea cazurilor; organizarea de campanii de conștientizare a opiniei publice privind problematica abuzului.

3. Fenomenul copiilor străzii

- Facilitarea accesului la un spațiu de locuit și educație pentru această categorie prin: amenajarea unui centru de tranzit pentru copiii străzii; accesul la consiliere și educație.

4. Delincvența juvenilă

- Facilitarea accesului la consiliere și educație pentru această categorie prin: amenajarea unui centru de reabilitare.

5. Tinerii de peste 18 ani care părăsesc centrele de plasament.

- Acordarea de sprijin pentru integrarea în societate a tinerilor absolvenți care părăsesc instituțiile de tip rezidențial prin: asigurare spațiului locativ; facilitarea accesului la consiliere și sprijin pentru găsirea unui loc de muncă.

Situația vârstnicilor

- Crearea unui centru social pilot, pentru identificarea nevoilor și monitorizarea situației vârstnicilor (și a celorlalte categorii de populație) și dezvoltarea de servicii comunitare alternative, cum ar fi: centrele comunitare pe cartiere, în componența cărora să intre centre de zi, cantine, servicii de consiliere, informare, ghidare spre alte unități speciale; dezvoltarea unei rețele de îngrijire la domiciliu, amenajarea unui adăpost comunitar pentru persoanele de vârstă a treia care nu au domiciliu stabil.

Situația persoanelor cu handicap sever:

- Înființarea unui centru de zi pentru persoanele cu handicap din oraș;
- Schimbarea mentalității societății față de persoanele cu handicap;
- Amenajarea unor rampe la căile de acces stradale și la mijloacele de transport în comun;
- Îmbunătățirea ofertei pieței de muncă pentru persoanele cu handicap.
- Introducerea semnalelor acustice la semaforizări.

În urma identificării problemelor și stabilirii obiectivelor din domeniul social, s-a evidențiat ideea necesității de creare a unui Centru Social Pilot, care să dezvolte activități și servicii într-o rețea de centre comunitare poziționate în diferite cartiere ale municipiului Oradea. Astfel, în cadrul Centrului Social Pilot va funcționa un birou de statistică, monitorizare și legislație, precum și un centru de asistență psihosocială – care să ofere servicii de consiliere, informare și ghidare pentru cetățeni, spre serviciile care intră în sfera de activitate a rețelei, birou de orientare, consiliere, mediere, ocupare forțe de muncă, educația muncii. Centrele care intră în componența rețelei reflectă nevoile identificate în domeniul social și se concretizează în: centru de tranzit pentru copii și mame supuși diverselor forme de abuz, centru de trazit pentru copiii străzii, centru de reabilitare pentru copiii delincvenți, centru de tineret pentru activități non-formale educative, centru de zi pentru persoanele cu nevoi speciale, centru de sprijin pentru tinerii absolvenți care părăsesc instituțiile de tip rezidențial, centre de zi pentru persoanele de vârstă a treia și adăpost comunitar pentru persoanele de vârstă a treia.

Se dorește conștientizarea opiniei publice și implicarea în mod direct a membrilor comunității în derularea activităților tuturor centrelor. Astfel, este subliniat rolul activ al comunității la crearea unor instrumente de identificare și rezolvare a problemelor proprii, prin promovarea unui spirit comunitar și de atitudine civică.

I.2.5.7 Conviețuirea etniilor

- Dezvoltarea educației în limbile minorităților
- Integrarea socială a comunității de romi

- Programe culturale comune
- Întărirea cooperării cu orașe din Ungaria
- Evitarea segregării populației pe criterii etnice

I.2.5.8. Cultura și arta

- Reabilitarea Cetății Oradea.
- Formarea unei galerii de artă plastică pentru expoziții de mai mare amploare
- Asigurarea unei suprafețe de 8 000-10 000 mp. pentru lectură publică, prin proiectul de alternativă privind mutarea Bibliotecii județene "Gheorghe Șincai".
- Elaborarea anuală a agendei de manifestări culturale a Primăriei Oradea, împreună cu factorii de colaborare și cofinanțare, având ca pilon manifestările din cadrul "Toamnei orădene" și pomind de la calendarul UNESCO, calendarul național și calendarul local de aniversări și comemorări.
- Elaborarea unui program de legături culturale externe ale Primăriei Oradea, pentru difuzarea în exterior a imaginii municipiului nostru, cu toate caracteristicile sale și receptarea de către orădeni a valorilor culturale europene și universale.
- Realizarea unui muzeu al municipiului Oradea, profil de arheologie, istorie, cultură civilă și edesială, industrie, comerț și viață cotidiană; la formarea colecțiilor lui ar putea contribui și cetățenii.

I.2.5.9 Sport și agrement:

- Amenajarea și dotarea locurilor de joacă;
- Amenajarea Ștrandului municipal și a zonei Silvaș;
- Amenajarea peisageră și reintroducerea Crișului Repede ca actor activ în viața urbanistică a orașului;
- Preluarea de către municipalitate a bazinului acoperit de înot;
- Modernizarea parcurilor;

ORADEA

- Înființarea unui complex multifuncțional de servicii, comerț și agrement, pe Calea Aradului și Nufărul;
- Construirea unui patinoar în cartierul loșia.

II. PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

II.1 CONSIDERĂRI GENERALE

Planul Local de Acțiune (PLA) - ca instrument de planificare și implementare - conține un set de politici pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat, în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

Periodic, Planul Local de Acțiune trebuie revizuit astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că pe măsură ce se înaintează în timp variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică. Din acest motiv se recomandă ca Planul Local de Acțiune ce va fi întocmit de fiecare oraș cuprins în Agenda Locală 21 să fie revizuit odată la 2 ani, chiar dacă este proiectat pentru 10 ani.

II.2 PRINCIPII ȘI CONDIȚII

Planul Local de Acțiune se adresează comunității locale, drept pentru care măsurile, numărul acestora și prioritizarea lor (probabil punctul cel mai sensibil din cuprinsul PLA), precum și mecanismele instituționale de aplicare trebuie să țină cont de interesele acestei comunități, respectiv de asociații ale oamenilor de afaceri, sindicate, asociații și fundații cu activitate caritabilă, culturală, de protecție a patrimoniului

cultural și arhitectonic, asociații pentru protecția mediului sau/și animalelor, congregații religioase.

În PLA orice măsură ce se concretizează într-un program, sub-program ori proiect trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

- **concordanța între țintele fixate în programe, sub-programe, proiecte cu obiectivele generale cuprinse în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă;**
- **existența unor resurselor financiare limitate**, condiție ce influențează modalitatea de finanțare și mecanismele juridice pe care se întemeiază un program, sub-program sau proiect (de ex. împrumut bancar, împrumut extern, obligațiuni municipale, concesiune, vânzare, închiriere, parteneriat public-privat întemeiat pe un set de contracte de concesiune, vânzare ori de altă natură etc);
- **evitarea efectului de evicțiune** (ca noțiune economică!) potrivit căruia o creștere a cheltuielilor publice determină o reducere a consumului sau a investițiilor private, în condițiile în care resursele sunt limitate. Autoritatea publică trebuie să evalueze permanent oportunitatea realizării unei investiții, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, dar și cu cele viitoare, precum și cu opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală;
- **gradul de popularizare (cunoaștere publică)** al unui program, sub-program, proiect, prin diseminarea informației în rândul comunității locale. În acest sens, PLA va trebui să cuprindă mecanismul dezbaterii publice la analiza programelor și sub-programelor ce urmează a fi realizate;
- **implicarea părților interesate** în realizarea unui program, sub-program sau proiect;

O R A D E A

- **norme de reglementare versus norme de autoreglementare.** Autoritatea locală va avea în vedere că sunt situații în care organizațiile non-profit sau asociațiile profesionale ale oamenilor de afaceri își pot fixa reguli pe baze voluntare în situația realizării unui proiect fără intervenția autorității publice prin reglementări. De aceea este bine să se evite suprareglementarea. De asemenea, există situații în care pentru realizarea unui proiect, reglementările autorității publice locale se combină cu cele voluntare, în special în cazul parteneriatului public-privat.

consumatorilor industriali la această infrastructură (apă, electricitate, distribuție gaze, căi de transport)

- Accesul la locuință
- Protecția mediului
- Îmbunătățirea stării de sănătate
- Reducerea sărăciei
- Regenerarea urbană (regenerarea capitalului natural, precum și reabilitarea urbană prin refacerea și dezvoltarea centrului istoric, a clădirilor istorice aflate în afara perimetrului istoric delimitat, precum și red dezvoltarea clădirilor prin stabilirea funcțiilor lor de bază sau redefinirea acestor funcțiuni)

II.3 OBIECTIVE GENERALE

- Dezvoltarea infrastructurii de bază și asigurarea accesului neîngrădit al populației și al

II.4 BUGETUL LOCAL pe anii 1999, 2000, 2001 și 2002;
Propuneri pentru anul 2003

mii lei

Rând	Denumirea indicatorilor	1999	2000	2001	2002	Propuneri 2003
1	VENITURI – TOTAL	305,653,143	464,663,754	947,993,467	1,366,051,053	1,863,579,000
2	VENITURI PROPRII – TOTAL	255,475,048	221,322,728	302,533,539	336,082,927	320,450,000
3	I. VENITURI CURENTE	157,523,352	211,837,229	293,366,414	282,182,927	285,050,000
4	A. VENITURI FISCALE	141,535,404	153,851,132	193,411,204	244,321,927	251,800,000
32	B. VENITURI NEFISCALE	15,987,948	57,986,097	99,955,210	37,861,000	33,250,000
54	II VENITURI DIN CAPITAL	3,960,591	4,712,370	1,941,210	2,100,000	2,400,000
59	III VENITURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	3,177,538	4,773,129	7,225,915	51,800,000	33,000,000
72	IV PRELEVĂRI DIN BUGETUL DE STAT	91,663,567	175,328,598	525,875,803	693,351,126	1,253,129,000
80	VI SUBVENȚII	49,328,095	68,012,428	119,584,125	128,617,000	110,000,000
92	IX ÎMPRUMUTURI	0	0	0	208,000,000	180,000,000

Rând	Denumirea indicatorilor	1999	2000	2001	2002	Propuneri 2003
98	CHELTUIELI – TOTAL	291,431,847	471,043,028	955,548,955	1,366,051,053	1,863,579,000
99	A. CHELTUIELI CURENTE				854,986,126	1,280,749,000
134	B. CHELTUIELI DE CAPITAL	89,921,989	116,897,300	241,996,904	504,564,927	505,500,000
138	C. OPERAȚIUNI FINANCIARE	257,107	888,934	2,714,423	6,500,000	33,700,000
152	D. REZERVE	0	0	0	0	0
155	I. SERVICII PUBLICE GENERALE – TOTAL	16,282,143	29,486,325	35,327,214	47,565,000	58,000,000
167	III. CHELTUIELI SOCIAL- CULTURALE – TOTAL	51,482,761	105,623,305	383,940,507	488,800,583	668,549,000
280	IV. SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ, LOCUINȚE, MEDIU ȘI APE	205,612,133	287,876,958	454,590,318	600,267,275	861,200,000
309	V. ACȚIUNI ECONOMICE	14,919,633	39,705,967	70,516,287	166,388,195	165,500,000
370	VI. ALTE ACȚIUNI	68,454	2,243,028	309,122	4,230,000	230,000
Rând	Denumirea indicatorilor	1999	2000	2001	2002	Propuneri 2003
386	IX. FOND DE GARANTARE ȘI REDISTRIBUIRE	257,107	419,400	2,714,424	6,500,000	5,000,000
395	XI. TRANSFERURI	0	0	1,000,000	0	3,000,000
404	XII. ÎMPRUMUTURI ACORDATE	0	0	0	0	0
413	XIII. PLĂȚI DE DOBÂNZI ȘI ALTE CHELTUIELI	0	0	0	500,000	40,400,000
434	XIV. RAMBURSĂRI DE ÎMPRUMUTURI	0	0	0	0	28,700,000
446	XV. FONDURI DE REZERVĂ	0	0	0	0	0
452	XVI. CHELTUIELI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	2,809,616	4,804,111	7,151,084	51,800,000	33,000,000
479	XVII. EXCEDENT/DEFICIT	14,221,296	-6,379,274	-7,555,488	0	0

II.5 MĂSURI DE ÎNTĂRIRE A CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE

Pentru îndeplinirea obiectivelor propuse, Primăria municipiului Oradea are în vedere întărirea capacității

instituționale la toate nivelele de decizie și execuție, această acțiune presupunând nu numai atragerea de resurse financiare suficiente realizării investițiilor, ci și nivelul de pregătire și specializare a resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, și nu în ultimul rând, reanalizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

ORADEA

Consolidarea capacității instituționale este un proces de durată în care administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației – condiție esențială în schimbarea imaginii și creșterea credibilității administrației publice în comunitate.

Cursuri pentru instruirea personalului din primărie organizate de Ministerul Administrației Publice prin Centrul Național de Formare Continuă pentru Administrația Publică Locală, pe următoarele teme:

- Organizarea activității de urbanism și amenajarea teritoriului
- Strategii privind dezvoltarea unităților administrativ teritoriale
- Audit intern
- Impozite și taxe locale
- Atribuțiile și competențele Secretarului Primăriei
- Concepte privind integrarea europeană și dezvoltarea regională
- Organizarea și funcționarea administrației publice locale
- Relații publice și mass-media
- Trecerea la contabilitatea în partidă dublă
- Resursele umane în administrația publică
- Achiziții Publice
- Protecția socială în România
- Investițiile - condiție a dezvoltării locale
- Implementarea proiectelor de infrastructură finanțate din fonduri PHARE
- Managementul proiectelor cu finanțare UE în domeniul dezvoltării regionale

Suma alocată în anul 2001 pentru perfecționarea personalului Primăriei municipiului Oradea a reprezentat 1,8 % din totalul cheltuielilor materiale, iar în anul 2002, 2,1 %.

În cadrul măsurilor de întărire a capacității instituționale, Primăria municipiului Oradea a încheiat un Acord de cooperare cu RTI Internațional, filiala România, contractor al Agenției Statelor Unite de Dezvoltare Internațională (USAID), în vederea implementării programului de Asistență pentru Administrația Publică Locală din România.

Contractul cu RTI și USAID include o componentă de instruire și asistență tehnică integrată adresată administrației publice locale, pentru îmbunătățirea deprinderilor și practicilor manageriale în domeniile planificării strategice locale, buget și management public, colectarea taxelor și impozitelor locale, managementul resurselor umane, managementul informației, dezvoltare economică și creditare și finanțare municipală. Acest program de asistență integrată va sprijini administrația locală să devină model de bună practică pentru administrațiile locale din România.

În cadrul acordului, programul se va desfășura în următoarele domenii de specialitate:

A. Creditare și finanțare municipală

I. Proiect 1. Elaborarea unei strategii de îndatorare

II. Proiect 2. Finanțarea unui proiect de investiții

III. Proiect 3. Sistem de monitorizare a calității serviciilor publice locale

B. Buget și management public

1. Diagnoza managerială și financiară de sistem, metodologia și planificarea auditului pentru perioada 2002 – 2003

C. Managementul sistemelor informatice

I. Proiect 1. Dezvoltarea unor rapoarte informatizate pentru management, inclusive pe baza tehnologiei GIS

II. Proiect 2. Corelarea și integrarea unor baze de date utilizate de Primăria municipiului Oradea

III. Proiect 3. Asistența tehnică pentru elaborarea Planului Cadru de Informatizare

D. Dezvoltare economică locală

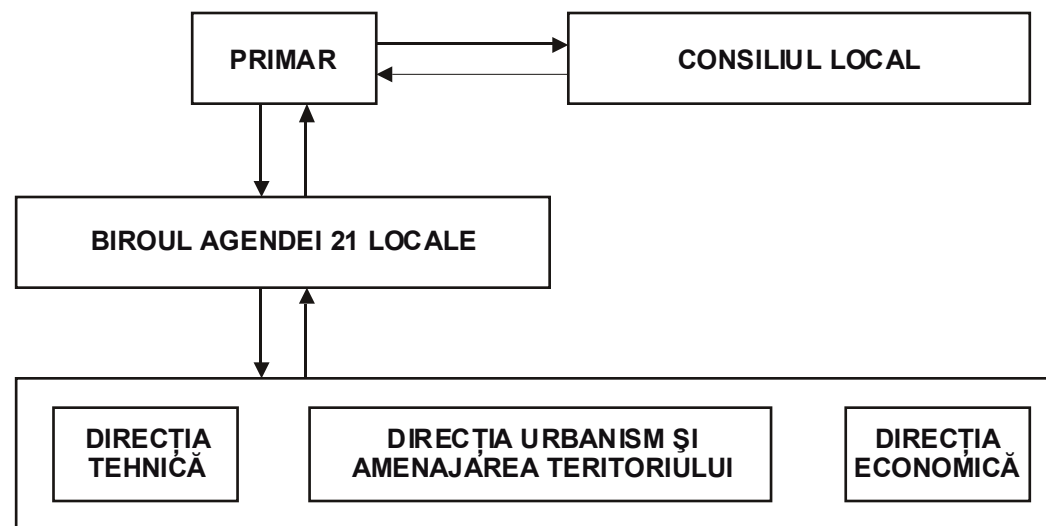
1. Dezvoltarea zonei metropolitane și strategia de marketing

II.6 STRUCTURI INSTITUȚIONALE DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Pentru a monitoriza progresele înregistrate prin implementarea acestor proiecte, administrația publică trebuie să-și pună la punct un sistem coerent și concret de urmărire a modului în care sunt realizate și, mai ales, a efectelor pe care le induc aceste proiecte

În viața socială și economică a comunității. Abordarea acestei maniere implică însă și participarea altor instituții guvernamentale și neguvernamentale, fără aportul cărora monitorizarea nu ar fi completă.

Structura sistemului suport de luare a deciziilor (monitorizare și evaluare) pentru implementarea Planului Local de Acțiune în municipiul Oradea:

Această structură va utiliza ca instrument de măsurare și evaluare a procesului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă și a Planului Local de Acțiune un set de indicatori construit astfel încât să asigure atingerea următoarelor obiective:

- Evaluarea corectă a "durabilității" sistemului socio-economic din municipiul Oradea;
- Măsurarea performanțelor privind atingerea obiectivelor stabilite în cadrul Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă și implementarea Planului Local de Acțiune;
- Corelarea și adaptarea continuă a politicilor la nivel local cu componentele Agendei Locale 21 (obiective, politici, acțiuni) precum și cu documentele adoptate la nivel internațional.

Setul de Indicatori pentru dezvoltare durabilă adoptat la nivelul Uniunii Europene, 2000
Indicatori comuni europeni, Urban Audit I cu modificările propuse de comunitatea locală în cadrul
dezbaterii publice:

INDICATORI SOCIO-ECONOMICI

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
Populație	Populația totală distribuită pe sexe și grupe de vârstă	Direcția Județeană de Statistică - DJS
	Populație cu vârstă sub 16 ani (%) și populație cu vârstă peste vârsta medie de pensionare (%)	DJS
	Numărul de persoane care părăsesc orașul	Biroul Evidența Populației
	Numărul de persoane care intră în oraș	Biroul Evidența Populației
Structura etnică	Populația de origine română (% din total)	DJS
	Alte naționalități (% din total)	DJS
Structura gospodăriilor	Total gospodării	DJS
	Mărimea medie a gospodăriilor	DJS
	Gospodării cu o persoană (%)	DJS
	Gospodării cu familie (%)	DJS
	Gospodării deținute de pensionari	DJS
Piața forței de muncă și șomajul	Numărul total de șomeri	Agenția Județeană pentru ocuparea Forței de Muncă (AJFOM)
	Rata șomajului (pe sexe)	(AJFOM)
	Șomeri bărbați/femei (%)	(AJFOM)
	Șomeri pe o perioadă mai mare de 1 an (%)	(AJFOM)
	Șomeri cu vârstă sub 25 ani (%)	(AJFOM)
	Populația activă (femei, bărbați, total)	(AJFOM)
	Rata activității (femei/bărbați/total)	(AJFOM)
	Numărul de locuri de muncă nou create	
Veniturile populației	Venitul mediu pe gospodărie	DJS
	Distribuția veniturilor (femei/bărbați)	DJS
	Număr de familii cu venit peste valoarea medie a veniturilor corespunzătoare unui trai decent	DJS
	Număr de familii cu venit sub valoarea medie a veniturilor corespunzătoare unui trai decent	DJS
	Gospodării cu venituri mai mici de jumătate din venitul mediu pe economie	DJS
	Gospodării fără autoturism proprietate personală	DJS
Locuirea	Număr de persoane fără locuință	DJS, Direcția Patrimoniu
	Persoane fără locuință (% din totalul populației rezidente în oraș)	DJS Direcția Patrimoniu

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
	Prețul mediu al unei locuințe raportat la venitul mediu anual pe gospodărie	DJS Direcția Patrimoniu
	Locuințe fără acces la infrastructura de bază (energie, apă, canalizare) (%)	Direcția Urbanism Companiile locale de distribuție
	Suprafața de locuit pe locuitor (m ²)	Direcția Urbanism
	Rezidenți care achiziționează și dețin locuințe în proprietate	DJS
	Populație care locuiește în locuințe sociale (%)	DJS
	Populație care locuiește în locuințe închiriate (%)	DJS
	Număr de locuințe convenționale	Direcția Urbanism
	Locuire în case (%)	Direcția Urbanism
	Locuire în apartamente (%)	Direcția Urbanism
	Locuire în alte tipuri de locuințe (%)	Direcția Urbanism
	Numărul de locuințe nou construite anual (locuințe sociale sau particulare)	
Sănătatea	Speranța de viață la naștere (femei/bărbați)	DJSP
	Rata mortalității infantile	DJSP
	Rata mortalității datorate afecțiunilor cardiovasculare și respiratorii, pentru persoane sub 65 de ani	
Infraționalitatea	Numărul total de infracțiuni înregistrate / 1000 locuitori pe an	Poliția
	Numărul de crime înregistrate / 1000 locuitori pe an	Poliția
	Infracțiuni comerciale înregistrate / 1000 locuitori pe an	Poliția
	Furturi de/din automobile înregistrate / 1000 locuitori pe an	Poliția
	Numărul de polițiști comunitari	
Ocuparea forței de muncă	Distribuția forței de muncă (femei / bărbați) pe sectoare	AJFOM
Activități economice	PIB/locuitor la nivel local	DJS
	Numărul de companii cu sediul în municipiu cotate la Bursă	Camera de comerț
	Numărul de firme înregistrate anual	Camera de comerț
	Spații comerciale și birouri neocupate	Primărie
	Numărul de turiști/an înregistrați în unitățile de cazare	IJT

EDUCAȚIE

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
Unități de educație	Numărul de creșe și grădinițe (publice și private) / 1000 locuitori	Inspectoratul școlar
	Absolvenți ai cursurilor de învățământ liceal care au trecut examenul de bacalaureat (%)	Inspectoratul școlar
	Absolvenți ai cursurilor de învățământ liceal care nu au trecut examenul de bacalaureat (%)	Inspectoratul școlar

ORADEA

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
	Absolenții ai cursurilor de învățământ liceal care urmează cursurile de învățământ superior (%)	Inspectoratul școlar
	Numărul de locuri în universități și școli postliceale aflate pe raza municipiului / 1000 de rezidenți	Inspectoratul școlar
Nivelul de educație și calificare profesională	Absolenți (barbați/femei) de învățământ primar (%)	Inspectoratul școlar DJS
	Absolenți (barbați/femei) de învățământ secundar (%)	Inspectoratul școlar DJS
	Absolenți (barbați/femei) de învățământ liceal (%)	Inspectoratul școlar DJS
	Absolenți (barbați/femei) ai cursurilor de învățământ superior (%)	Inspectoratul școlar DJS
	Absolenți (barbați/femei) ai cursurilor de învățământ postuniversitar (%)	Inspectoratul școlar DJS
	Procentul persoanelor cu acces la PC	

INDICATORI DE MEDIU

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
Calitatea aerului și zgomotul	Numărul de zile în care concentrația de SO ₂ depășește valoarea maximă admisibilă (125μg / m ³) (media pe 24h)	IPM
	Numărul de zile în care concentrația de NO ₂ depășește valoarea maximă admisibilă (200mg / m ³) (media pe 24h)	IPM
	Numărul de zile în care concentrația de O ₃ depășește valoarea maximă admisibilă (125μg / m ³) (media pe 8h)	IPM
	Populație expusă nivelului de zgomot superior valorii de 65 db (media pe 24h)	IPM
Apa	Numărul de determinări privind parametrii chimici ai apei potabile efectuate în decursul unui an care depășesc valorile prescrise în standardele internaționale (OMS)	DJSP
	Numărul de determinări privind parametrii biologici ai apei potabile efectuate în decursul unui an care depășesc valorile prescrise în standardele internaționale (OMS și Directiva 80/778/EEC)	DJSP
	Numărul de determinări privind parametrii biologici ai apei recreative (de băiere) efectuate în decursul unui an care depășesc valorile prescrise în standardele internaționale (OMS)	DJSP
	Numărul de determinări privind parametrii chimici ai apei recreative (de băiere) efectuate în decursul unui an care depășesc valorile prescrise în standardele internaționale (OMS)	DJSP
	Consumul anual de apă pe locuitor (m ³)	APATERM

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
	Locuințe conectate la rețeaua de distribuție a apei potabile (%)	APATERM
	Locuințe conectate la rețeaua de canalizare (%)	APATERM
Managementul deșeurilor	Cantitatea de deșeuri solide (menajere și industriale) colectată anual (tone / locuitor)	IPM Ecosal/RER
	Deșeuri solide (menajere și industriale) procesate la gropile de gunoi, incineratoare și unități de reciclare (%)	IPM Ecosal/RER
	Volumul materialelor reciclate	
	Cantitatea de deșeuri solide colectate anual	
	Procentul deșeurilor reciclate în unități specializate	
Spații verzi/ terenuri de sport	Numărul de arbori plantați anual	
	Creșterea suprafeței spațiilor verzi, anual	
	Numărul de terenuri de sport în fiecare cartier	
Utilizarea terenurilor	Spații verzi cu acces public (m ² /locuitor)	Direcția urbanism și amenajarea teritoriului
	Distribuția utilizării terenurilor (%) și terenuri neutilizate (%) în intravilan	Direcția urbanism și amenajarea teritoriului
	Suprafața urbană destinată activităților specifice de amenajare a teritoriului și conservare (%)	Direcția urbanism și amenajarea teritoriului
	Densitatea populației (locuitori / km ²)	
Transport	Distribuția utilizării mijloacelor de transport: metrou, autobuz, tramvai, autoturism, bicicletă (%)	Compania locală de transport public
	Caracteristici ale transportului (scop, distanță și mijloc de transport)	
	Numărul de automobile înregistrate local / 1000 locuitori	Poliția rutieră Oradea
	Numărul de accidente rutiere cu consecințe grave (decese, răni grave) / 1000 locuitori	Poliția rutieră Oradea
	Nr. mediu de pasageri în vehicule motorizate	Poliția rutieră Oradea
Energia	Consumul total pe categorii de surse de energie (cărbune, gaz, electrică, petrol)	CET, Electrocentrale
	Emisiile de CO ₂ / locuitor	IPM
	Consumul anual de energie electrică pe locuitor (kw / locuitor)	CONEL
	Consumul anual de gaze naturale pe locuitor (m ³ / locuitor)	DISTRIGAZ
	Consumul anual de energie pe domenii de activitate (industrie, transport, locuințe) (%)	DJS
Clima	Numărul de zile cu precipitații (media pe an)	IPM
	Zile cu soare (media pe an)	IPM

CULTURĂ ȘI RECREERE

Domenii	Indicatori	Instituții responsabile – surse de date
Cultură și recreere	Numărul de teatre și rata anuală de vizionare a spectacolelor	Direcția Cultură și Patrimoniu Inspectoratul Județean pentru Cultură
	Numărul de locuri în cinematografe și rata anuală de vizionare a spectacolelor	Direcția Cultură și Patrimoniu Inspectoratul Județean pentru Cultură
	Numărul de săli de concert și numărul de spectatori pe an	Direcția Cultură și Patrimoniu, Inspectoratul Județean pentru Cultură
	Muzee și numărul de vizitatori pe an	Direcția Cultură și Patrimoniu Inspectoratul Județean pentru Cultură
	Numărul de biblioteci publice și cărți împrumutate anual	Direcția Cultură și Patrimoniu Inspectoratul Județean pentru Cultură
	Facilități recreaționale pe cap de locuitor (Parcuri, instalații sportive acoperite și în aer liber)	Primărie Direcția Județeană pentru Tineret și Sport (DJTS)
	Rata anuală de utilizare a facilităților recreaționale	Primărie DJTS

III. PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2002-2012

III.1 FI^a E PROIECTE

III.1.1 Regenerare urbană

Restaurarea și punerea în valoare a Cetății Oradea

1. Informații generale:

- a. Titlul proiectului:- Complex multifuncțional pentru parteneriat prin restaurarea și punerea în valoare a Cetății Oradea
- b. Localizarea:- Oradea, Jud. Bihor, Romania
- c. Domeniul-țintă corespunzător din strategia regională: -IMM; ONG; Servicii;
- d. Organizația/instituția responsabilă de proiect: - Administrația Patrimoniului Imobiliar
- e. Fundamentarea proiectului:

Prin proiect se propune crearea unui complex multifuncțional, pe baza unui parteneriat încheiat între diverși actori locali, cu experiență și responsabilități în domeniul cooperării transfrontaliere, dezvoltării locale și finanțărilor externe.

Principalele activități desfășurate în cadrul proiectului sunt:

Amenajarea:

- sediului Complexului precum și a unor săli pentru seminarii și ateliere;
- unei săli de conferințe pentru max. 120 persoane;
- unui minihotel cu 35 locuri, cu posibilități de extindere.

Funcțiunile au fost incluse ca atare în Studiul de fezabilitate avizat de CNMI și aprobat de Consiliul Local al municipiului Oradea (v. Cap. II, lit. d)

Organizarea instituțională a Complexului:

Pentru a funcționa ca un factor favorizator al cooperării transfrontaliere prin:

- baze de date în domeniile IMM, ONG, turism, ecologie, administrație;
- baze de date legislative;
- organizarea de servicii pentru agenți economici nou creați și firme partenere sau posibile partenere ale firmelor românești;
- organizarea de manifestări și evenimente dedicate cooperării transfrontaliere în domeniile amintite;
- diseminarea informației rezultate din experiența partenerilor Complexului prin cursuri, seminarii, ateliere.

Se va urmări posibilitatea extinderii ulterioare a Complexului și pentru alte domenii de cooperare.

f. Bugetul total /proiect:- 35.000.000 euro

g. Sursele de finanțare ale proiectului:

- finanțare Program Phare CBC al U.E.: - 2.250.000 euro;
- contribuția (bani și natură) Consiliului Local al Municipiului Oradea:- 250.000 euro;

Până în prezent este angajată prin hotărâre cofinanțarea de către CLMO în valoare de 167.000 euro.

- contribuția în bani și în natură a organizațiilor implicate în proiect;
 - sub-proiecte finanțate de Fundația de Dezvoltare a Euroregiunii Carpatice – Romania.
- h. Stadiul realizării:
- existent:- Studiul de fezabilitate; Studiul geotehnic; Ridicarea topografică;

O R A D E A

- în curs de realizare:- Expertiza tehnică a imobilelor; Proiectele de consolidare;
- i. Alte instituții sau organizații implicate în proiect:
- Fundația de Dezvoltare a Euroregiunii Carpatice – România
 - Carpathian Foundation – Ungaria
 - Fundația CASTTEL – Agenție de Dezvoltare Locală și Regională
 - Centrul Regional de Supraveghere Ecologică “Munții Apuseni”
 - Fundația “Ecotop” de Cultură și Educație Ecologistă

2. Criterii de conformitate cu strategia regională CBC sau cu alte programe:

- a. Care sunt obiectivele proiectului:
- Cooperare în domeniul IMM, ONG, servicii;
 - Relații regionale pentru accesul mai rapid în Uniunea Europeană;
- b. Ce alte obiective conexe sunt implicate prin acest proiect:
- Valorificarea comună a resurselor umane și materiale
 - Cooperare în domeniul dezvoltării durabile, turismului etc.;
 - Monitorizarea comună a mediului;

c. Ce autorități locale / regionale sprijină sau sunt implicate în proiect:

- Primăria Municipiului Oradea, Prefectura Județului Bihor și Consiliul Județean Bihor;

d. Ce legătură există între acest proiect și alte programe sau proiecte:

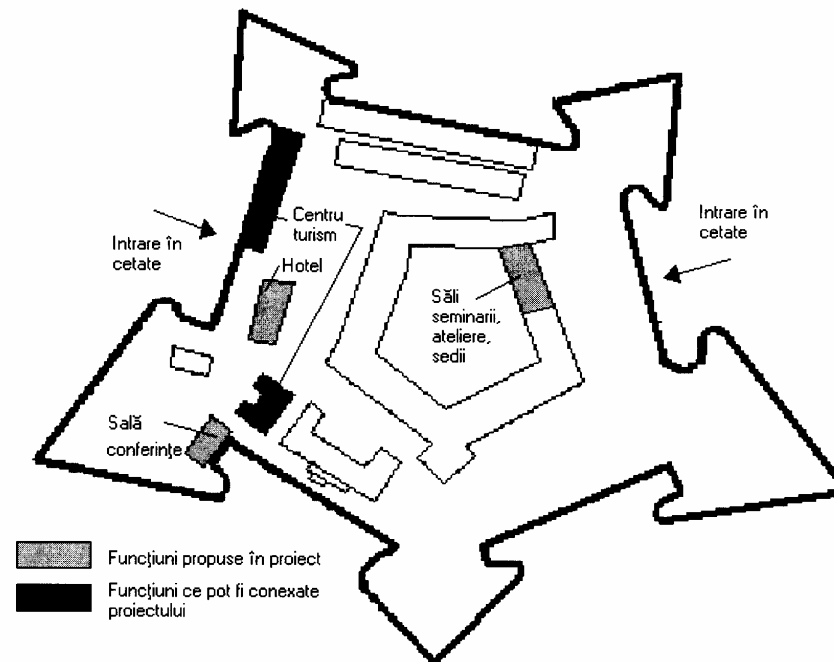
- Obiectivele proiectului se regăsesc în Strategia de dezvoltare a regiunii de Nord-vest, precum și între obiectivele proiectelor finanțate de FDEC – România;
- Spațiul alocat Complexului a fost prevăzut ca atare în Studiul de fezabilitate întocmit pentru Cetatea Oradea, avizat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și aprobat de Consiliul Local al municipiului Oradea.

Anexa

Planul Cetății Oradea, cu amplasarea obiectivelor propuse prin proiect și a obiectivelor ce vor putea fi integrate în viitor prin alte proiecte.

Observație

1. Funcțiunile pentru întreaga cetate au fost avizate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și aprobate de Consiliul Local al Municipiului Oradea.
2. Centrul de turism implică realizarea unui Centru Local / Regional de Informare și Documentare în Turism, spații de expunere a ofertelor, birouri / sedii.

III.1.2. Dezvoltarea infrastructurii de bază și protecția mediului

Trecerea cazanelor 1 și 2 de 165 t/h de la funcționarea pe lignit la funcționarea pe gaze naturale și realizarea rețelei de gaze naturale în incinta CET I Oradea

A. Scurta descriere a proiectului:

1. Titlul: *Trecerea cazanelor 1 și 2 de 165 t/h de la funcționarea pe lignit la funcționarea pe gaze naturale și realizarea rețelei de gaze naturale în incinta CET I Oradea*
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a PMO
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: -

5. Impactul social: Municipiul Oradea cu o populație de aproximativ 210 000 locuitori, este principalul beneficiar; prin racordare unor cazane ale CET I la rețeaua de gaze se realizează o scădere semnificativă a costurilor de producere a agentului termic precum și reduceri sensibile ale costurilor de exploatare. De asemenea prin eliminarea utilizării combustibilului solid se reduc substanțial emisiile de noxe în atmosferă (NOx, SOx, pulberi în suspensie, CO, etc.)

6. Influența în economia locală: Prin protecția calității factorilor de mediu și minimizarea efectelor prezente și viitoare ale activității de producere a agentului termic (reducerea cantității de noxe emise în atmosferă), depozitare deșeurilor pe acest amplasament se diminuează, rezultând un mediu mult mai propice lansării activității economice pe aria metropolitană.

Principale lucrări:

- dezafectarea instalației de preparare și ardere a combustibilului solid
- montarea a 8 bucăți arzătoare de gaze naturale cu NO2 redus

O R A D E A

- creșterea randamentului la 92%
 - reducerea nivelului de zgomot sub 85 dB
 - reducerea poluării mediului sub valorile prevăzute de normative
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățeni orașului și nu numai (turiștii)
8. Resurse financiare externe: (estimativ): 1 370 000 Euro
9. Canale de distribuție:
- Termoelectrică
 - IPM Oradea
 - Primăria Oradea
 - Fundații civice (ONG-uri)
10. Localizarea investiției: Actualul amplasament al centralei;
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 1 397 000 euro

Structura de finanțare (propunere): Co-finanțare de la Consiliul Local – 20 000 euro (5%)

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă investitor privat
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existentă

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în maxim 3 ani.

Îmbunătățirea accesului la coridorul Pan-European IV – construirea drumului de centură a municipiului Oradea

A. Scurta descriere a proiectului:

1. Titlul: Îmbunătățirea accesului la coridorul Pan-European IV – construirea drumului de centură a municipiului Oradea
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a PMO
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: -
5. Impactul social: Prin crearea de noi locuri de muncă și utilizarea forței de muncă calificate de pe plan local determină un impact social, însă impactul asupra mediului înconjurător va fi cel mai important prin reducerea poluării fonice și a poluării aerului, reducerea vibrațiilor în zonele locuite și protejarea mediului construit. Se recomandă respectarea recomandărilor din studiul de impact asupra mediului, astfel încât acesta să fie cât mai puțin afectat.
6. Influența în economia locală: Din punct de vedere economic se asigură pe plan local legătura directă între zona industrială de est și cea de vest a municipiului, dezvoltarea afacerilor adiacente unui asemenea obiectiv; pe plan regional se urmărește revigorarea economiei din zonă prin folosirea resurselor de materii prime necesare construirii drumului, realizarea unei infrastructuri moderne, atractive pentru potențiali investitori. De asemenea, va conduce la îmbunătățirea colaborării transfrontaliere între județele Bihor și Hajdu-Bihar, membre ale Euroregiunii Carpatice și a Trilateralei Bihor-Hajdu Bihar-Reinland Pfalz.
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățeni orașului și nu numai (turiștii)

8. Resurse financiare externe: (estimativ): -
9. Canale de distribuție:
 - Termoelectrica
 - IPM Oradea
 - Primaria Oradea
 - Fundații civice (ONG-uri)
10. Localizarea investiției: România, Regiunea NV, județul Bihor, municipiul Oradea;
11. Modalități de armonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 20 250 000 euro

Structura de finanțare (propunere): Co-finanțare de la Consiliul Local 20 250 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă investitor privat 20 250 000 euro
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea Factori critici care influențează profitabilitatea:
- Incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existentă

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Armonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "Romania curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în maxim 2 ani.

Depozit ecologic de deșeuri – municipiul Oradea

A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: Depozit ecologic de deșeuri – municipiul Oradea

2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția Dezvoltarea Serviciilor Publice
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: Firma care va câștiga licitația – de preferință o firmă străină cu bogată activitate în domeniu
5. Impactul social: Rampa proiectată trebuie să asigure depozitarea în condiții igienico-sanitare stabilite de legislația în vigoare a tuturor deșeurilor urbane pe o perioadă de 45 de ani. Municipiul a moștenit o situație alarmantă în domeniul gestiunii deșeurilor, actualmente gunoaiile fiind depuse haotic fără nici o protecție a solului, subsolului și aerului

Influența în economia locală: Tehnologia de depozitare include operațiile, construcțiile și dotările aferente (secția selectare reziduuri menajere, secția de preparare și fermentare compost, stația de spălare, decantor ape uzate)

7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiarii sunt cetățeni orașului și populația din zona metropolitană.
8. Resurse financiare externe: Investitorul privat care va concesiunea activitatea de salubritate (colectare, transport și depozitare)
9. Canale de distribuție:
 - RER Ecologic Service Oradea
 - Alte firme specializate în acest domeniu
 - Fundații civice (ONG-uri)
10. Localizarea investiției: Pe teritoriul administrativ al Municipiului Oradea
11. Modalități de armonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 12 000 000 euro

Structura de finanțare (propunere): Finanțare integrală de către o firmă prin metoda BOT (proiectare, construcție, exploatare, redare în circuitul natural)

Tipul de finanțare: Finanțare externă investitor privat

ORADEA

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Gradul de degradare al terenului
- Capacitatea de conștientizare a cetățenilor în vederea aplicării gestiunii integrate a deșeurilor
- Incompatibilitatea între infrastructura existentă și necesitățile concrete

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului ; 1 an

Sistem de fezabilitate și implementare a unui proiect privind crearea unui "coridor verde" de protecție a zonelor urbane relativ la poluarea atmosferei

A. Scurtă descriere

1. Titlul: Sistem de fezabilitate și implementare a unui proiect privind crearea unui "coridor verde" de protecție a zonelor urbane relativ la poluarea atmosferei
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a PMO
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: TTR – firmă de consultanță în domeniul mediului (environment) din UK (firmă care a câștigat licitația și la proiectul "Vote for bicycle vote for deaner city")
5. Impactul social: Reducerea semnificativă a gradului de imisi din atmosferă și protejarea zonelor rezidențiale. Totodată se vor crea, în timp,

spații de agrement care vor facilita populației noi modalități de recreere

6. Influența în economia locală: Asigurarea pentru o perioadă definită a noi locuri de muncă, în special pentru categoriile fără o calificare specială.
7. Utilizatori potențiali: Crearea unui "coridor verde" va conduce la mărirea spațiului vegetal din municipiul Oradea, principalii beneficiari fiind cetățeni orașului
8. Resurse financiare externe: (estimativ): Ținând cont de anvergura financiară a proiectului, acesta se pretează la o finanțare LIFE Environment, suma propusă fiind de aproximativ 860 000 euro, (co-finanțare de la Consiliul Local – 275 000 euro, finanțare LIFE- 585 000 euro)
9. Canale de distribuție: RER Ecologic Service Oradea, Direcția Silvică Oradea
10. Localizarea investiției: Aria metropolitană a Municipiului Oradea; arterele de centură și cele cu circulație intensă (după caz) ale orașului, haldele de deșuri industriale și menajere.
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 860 000 euro

Structura de finanțare (propunere):

- Co-finanțare de la Consiliul Local – 275 000 euro
- finanțare LIFE- 585 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă LIFE Environment- Uniunea Europeană
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Configurația nepotrivită a străzilor
- Incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existentă

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"
- Aplicarea HCL-urilor emise în domeniu și atingerea obiectivului de 14 m² spațiu verde/locuitor, norma republicană

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în maxim 2 ani

Reabilitarea și crearea unor habitate naturale și arhitectonice din aria metropolitană a municipiului Oradea

A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: Reabilitarea și crearea unor habitate naturale și arhitectonice din aria metropolitană a municipiului Oradea
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a PMO
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: Impactul social: Protejarea speciilor care habitează în zonă, îndeosebi a avifaunei. Realizarea unei continue educații civice, prin crearea unui centru de educație ecologică. Reabilitarea siturilor arhitectonice de o reală valoare
6. Influența în economia locală: Noi locuri de muncă, atât în perioada de execuție cât și în cea de exploatare. Promovarea imaginii municipiului în exterior prin dezvoltarea turismului urban.
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățeni orașului și nu numai (turiști)
8. Resurse financiare externe: (estimativ) Ținând cont de anvergura financiară a proiectului, acesta se pretează la o finanțare LIFE Nature, suma propusă fiind de aproximativ 525 000 euro, (co-finanțare de la Consiliul Local – 145 000 euro, finanțare LIFE- 380 000 euro)

9. Canale de distribuție:

- RER Ecologic Service Oradea
- Direcția Silvică Oradea
- Fundații civice (ONG-uri)
- Apaterm Oradea

10. Localizarea investiției: Centrul istoric al Municipiului Oradea; iazurile de la stația de epurare orașenească;

11. Modalități de armonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local și de hotărârile Academiei Romane privind situurile istorice

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 525 000 euro

Structura de finanțare (propunere):

- Co-finanțare de la Consiliul Local – 145 000 euro
- Finanțare LIFE- 380 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă LIFE Nature - Uniunea Europeană
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Gradul de degradare al situurilor
- Incompatibilități cu infrastructura și urbanistică existente

C. Reglementări:

Aplicarea programului: Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și / sau regională, aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în maxim 3 ani.

O R A D E A

Amenajarea cursurilor de apă de pe teritoriul municipiului Oradea*A. Scurtă descriere a proiectului:*

1. Titlul: Amenajarea cursurilor de apă de pe teritoriul municipiului Oradea
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: -
5. Impactul social: Prevenirea inundațiilor ocazionate de ploile torențiale. Realizarea unor zone de agrement și recreere. Îmbunătățirea imaginii peisagistice.
6. Influența în economia locală: Eventuale noi locuri de muncă, atât în perioada de execuție cât și în cea de exploatare. Prevenirea pagubelor provocate de inundații.
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățenii orașului, precum și turiștii.
8. Resurse financiare externe: (estimativ): Ținând cont de anvergura financiară a proiectului, acesta se pretează la o finanțare externă, suma propusă fiind de aproximativ 2 500 000 euro (co-finanțare de la Consiliul Local – 500 000 euro, finanțare externă -2 000 000 euro)
9. Canale de distribuție:
 - Direcția Apelor Crișuri Oradea
 - Consiliul Local Oradea
10. Localizarea investiției: De-a lungul cursurilor de apă de pe teritoriul municipiului Oradea.
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local.

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 2 500 000 euro

Structura de finanțare (propunere):

- Co-finanțare de la Consiliul Local – 500 000 euro

- finanțare 2 500 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă 2 000 000 euro - Uniunea Europeană
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea – 500 000 euro

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Eventuale incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existente

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"
- Se va ține cont de lucrările de amenajări hidrotehnice existente în zonă.

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și implementarea proiectului în maxim 3 ani.

Realizarea lucrărilor prevăzute în Programele de Etapizare ale unităților economice potențial poluatoare de pe teritoriul municipiului Oradea*A. Scurtă descriere a proiectului:*

1. Titlul: Realizarea lucrărilor prevăzute în Programele de Etapizare ale unităților economice potențial poluatoare de pe teritoriul municipiului Oradea
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea și unitățile economice titulare ale Programelor de Etapizare.
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe:

5. Impactul social: Prevenirea poluării cursurilor de apă aferente municipiului Oradea, prin îmbunătățirea procesului de epurare/preepurare a apelor uzate tehnologice rezultate de la unitățile economice în cauză.
6. Influența în economia locală: Eliminarea posibilităților de poluare a apelor freactice și de suprafață, prin încadrarea indicatorilor de calitate, a apelor uzate evacuate, în limitele maxim admisibile prin normativele în vigoare; evitarea plății penalităților pentru depășirea concentrațiilor admise.
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt unitățile economice titulare ale programelor de etapizare, precum și persoanele fizice și juridice posibil afectate de poluarea apelor.
8. Resurse financiare externe: Ținând cont de anvergura financiară a proiectului, acesta se pretează la o finanțare mixtă (privată și externă) suma propusă fiind de aproximativ 5 000 000 euro, (co-finanțare de la Consiliul Local/Unitățile implicate – 0 euro, finanțare privată – 2 000 000 euro, finanțare externă 3 000 000 euro)
9. Canale de distribuție:
 - SC Interoil SA Oradea
 - SC Zahărul SA Oradea
 - SC Rovex SA Oradea
10. Localizarea investiției: Stațiile de preepurare/epurare ale unităților economice titulare ale programelor de etapizare.
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de planul de investiții ale unităților economice implicate.

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 5 000 000 euro

Structura de finanțare (propunere):

- finanțare externă 3 000 000 euro
- finanțare privată 2 000 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă 3 000 000 euro - Uniunea Europeană

- Co-finanțare Consiliul Local / Unitățile economice 2 000 000 euro

Factori critici care influențează profitabilitatea: Cadrul economic în care își desfășoară activitatea unitățile.

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "Romania curată"
- Realizarea lucrărilor prevăzute în cadrul Programelor de Etapizare care fac parte integrantă din autorizațiile de gospodărire a apelor ale unităților economice nominalizate.

D. Termen de realizare:

Conform termenelor propuse în cadrul Programelor de Etapizare aprobate.

Reabilitarea și extinderea rețelelor de canalizare menajeră și pluvială și modernizarea stației de epurare orașenească în municipiul Oradea

A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: Reabilitarea și extinderea rețelelor de canalizare menajeră și pluvială și modernizarea stației de epurare orașenească în municipiul Oradea
2. Managerul de program: R.A. Apatem Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: Lucrările au fost prevăzute în cadrul unui program de finanțare I.S.P.A.
5. Impactul social: De lucrările propuse vor beneficia toți locuitorii orașului, în special cei care locuiesc în cartierele limitrofe unde în prezent nu există canalizare.
6. Influența în economia locală: Se va realiza o îmbunătățire a infrastructurii orașului, vor fi

O R A D E A

desființate legăturile inverse prin care apa uzată putea ajunge prin canalizarea pluvială în apele de suprafață și se va îmbunătăți considerabil procesul de epurare a apelor uzate orașenești.

7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățenii orașului și agenții economici beneficiari ai acestor utilități.
8. Resurse financiare externe: I.S.P.A. 25.000.000 euro
9. Canale de distribuție: R.A. Apaterm Oradea
10. Localizarea investiției: Străzile municipiului Oradea și stația de epurare orașenească.
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local și de cerințele legale în domeniul gospodăririi apelor și al protecției mediului.

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 25.000.000 euro

Structura de finanțare (propunere):

- Co-finanțare de la Consiliul Local / R.A. Apaterm Oradea—8 500 000 euro
- finanțare ISPA- 16 500 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă ISPA
- Co-finanțare Consiliul Local-Oradea / R.A. Apaterm Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Eventuale incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existente.

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"
- Realizarea lucrărilor prevazute în cadrul Programului de Etapizare care face parte

integrantă din Autorizația de gospodărire a apelor a R.A. Apaterm Oradea.

D. Termen de realizare:
Sistem integrat de monitorizare a calității apei și aerului în Bazinul Hidrografic Crișuri
A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: **Sistem integrat de monitorizare a calității apei și aerului în Bazinul Hidrografic Crișuri**
2. Managerul de program:
 - Consiliul local al Municipiului Oradea
 - Inspectoratul de Protecția Mediului Oradea
 - Direcția Apelor Crișuri Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe: Propunere de finanțare prin PHARE CBC, finanțat de Uniunea Europeană
5. Impactul social: Scopul proiectului este inițierea în România (în zona de frontieră cu Ungaria) a unui sistem integrat de monitorizare a calității apei și aerului în Bazinul Hidrografic Crișuri, sistem care va oferi părții maghiare posibilitatea de a fi informată cu acuratețe relativ la parametri de calitate a apelor de suprafață care provin din România. Se va putea astfel realiza de către partea maghiară o dezvoltare a gospodăririi apelor, luându-se în atenție cât mai profund criteriile privind protecția mediului și asigurarea populației cu apa potabilă sănătoasă, cu respectarea directivelor Uniunii Europene referitoare la colectarea și epurarea apelor uzate din localități. Pe baza datelor obținute se va realiza o hartă cu așa numitele "puncte fierbinți" care să caracterizeze evoluția polării atmosferice, a apelor de suprafață și subterane, situația deșeurilor menajere și industriale etc., din aria metropolitană.
6. Influența în economia locală: Realizarea de stații fixe de monitorizare a calității apelor de suprafață în vederea protecției calității apei și asigurării condițiilor optime de analiză a calității apei. (principalii parametri: temperatură, oxigen dizolvat,

conductivitate, amoniu, produse petroliere, toxicitate, plumb, zinc, mangan, cianuri, pH, fenoli, TOC, etc.)

Se dorește achiziționarea unor sisteme computerizate de monitorizare a calității apei și aerului ambiant (imisii) și a unor instrumente de monitorizare a pulberilor în suspensie. Totodată, considerăm necesară achiziționarea unor micro stații meteo care să determine gradul de umiditate, frecvența și viteza vânturilor din zonă.

Amplasarea acestor sisteme se va face după cum urmează:

- a) Stații fixe de monitorizare a calității apei și calculul cantității de poluanți deversați:
 - Bazinul Hidrografic Barcău:- Sălard
 - Bazinul Hidrografic Crișul Repede - Cheresig
 - Oradea (Uzina de apă- pentru determinarea calității apei, aceasta fiind sursa de apă potabilă)
 - Bazinul Hidrografic Crișul Negru - Zerind
 - Bazinul Hidrografic Crișul Alb – Chișineu Criș
- b) Stații fixe de monitorizare a calității aerului ambiant (imisii) și a unor instrumente de monitorizare a pulberilor în suspensie:
 - Aleșd (pulberi în suspensie, O₃, vizibilitate)
 - Oradea
 - Suplacul de Barcău
- c) Ștei- Băița (O₃, NO₂, SO₂, vizibilitate, pulberi în suspensie, gradul de radioactivitate)
 - * În fiecare punct fix de monitorizare a calității aerului și de determinare a gradului de radioactivitate se adaugă câte o micro stație meteo care va determina gradul de umiditate, frecvența și viteza vântului din zonă.
- d) Autolaborator- unitate mobilă, cu ajutorul căreia se vor putea stabili eventualele emisii/imisii din apă în zonele care nu beneficiază de o monitorizare constantă, având două compartimente pentru 6 persoane și echipat cu aparatura necesară determinărilor de teren:

- Prelevator automat de probă, portabil, cu debitmetru intern și unitate de transfer de date;
- Cromatograf portabil pentru fenoli și produse petroliere în apă;
- Sistem de pH-metru portabil;
- Oxigenometru portabil;
- Ionometru portabil (pX-metru), cu electrozi pentru NH₄ și CN

Toate aceste stații se constituie într-un proiect mai amplu, din care de interes pentru Municipiul Oradea sunt stațiile fixe de monitorizare a calității apei din amonte și aval de oraș, respectiv stația de monitorizare a calității aerului din Oradea. Autolaboratorul se va constitui într-un element extrem de util pentru evidențierea poluărilor accidentale.

7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiarii sunt cetățenii orașului; Apele Române și Inspectoratul de Protecția Mediului fiind utilizatorii.
8. Resurse financiare externe: Instrumentele financiare specifice ale Uniunii Europene (e.g. PHARE CBC) + contribuția corespunzătoare a statului român (cofinanțare 25% suportată de la bugetul de stat prin Ministerul Apelor și Protecției Mediului)
9. Canale de distribuție:
 - Direcția Apelor Crișuri Oradea
 - Inspectoratul de Protecția Mediului Oradea
 - Fundații civice (ONG-uri)
10. Localizarea investiției: Aval și amonte de Municipiul Oradea / arealul Municipiului Oradea
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont în amplasarea stației fixe pentru aer de investigațiile anterioare și analizele făcute de IPM Oradea

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului:

Din studiul de fezabilitate realizat din sursele Direcției Apelor Crișuri Oradea rezultă următoarele costuri privind investiția: 3.400.000 euro cost total investiție, din care de interes pentru Municipiul Oradea

sunt 1.250.000 euro (2 stații apă +1 stație aer+ autolaborator apă)

Structura de finanțare (propunere):

- 75% finanțare prin program PHARE CBC
- 25% co-finanțare de la bugetul de stat, sub egida Ministerului Apelor și Protecției Mediului

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă Uniunea Europeană
- Co-finanțare bugetul de stat

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Capacitatea comunității locale de a câștiga licitația pentru proiectul PHARE CBC propus
- Puterea de a absorbi în timp optim finanțările câștigate

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "Romania curată"

D. Termen de realizare:

2002-2005

Închiderea gropii de gunoi Oradea

A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: Închiderea gropii de gunoi Oradea
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a P.M. Oradea
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe:
5. Impactul social: Municipiul Oradea cu o populație de aproximativ 210 000 locuitori, care în anul 2001 a produs o cantitate de deșeuri de 347 004

m³, comparativ cu anul 1995 când cantitatea de deșeuri era de 325 676 m³, depozitează în prezent deșeurile menajere în depozitul de gunoi din Episcopia Bihor. Actualul depozit de gunoi al municipiului are capacitatea de depozitare depășită, funcționând pe acest perimetru de circa 20 de ani. Nu au fost efectuate nici un fel de lucrări de impermeabilizare, deșeurile fiind depuse inițial într-o groapă de balastieră, ulterior extinzându-se terenul limitrof.

6. Influența în economia locală: Prin protecția calității factorilor de mediu și minimizarea efectelor prezente și viitoare ale activității de depozitare a deșeurilor pe acest amplasament se dorește închiderea gropii cu efectuarea următoarelor lucrări:

- acoperire cu strat vegetal și geotextil
- impermeabilizare cu argilă compactă a părții superioare
- ridicarea taluzului de pe margini și impermeabilizare
- etanșare cu ecrane verticale
- redarea terenului în circuitul agricol
- captarea gazului

7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățenii orașului și turiștii.

8. Resurse financiare externe: (estimativ): 3.000.000 euro

9. Canale de distribuție:

- RER Ecologic Service Oradea
- Direcția Silvică Oradea
- Fundații civice (ONG-uri)

10. Localizarea investiției: Actuala haldă de depozitare a gunoaielor urbane;

11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 3 100 000 euro

Structura de finanțare (propunere): Co-finanțare de la Consiliul Local – 100 000 euro

Tipul de finanțare:

- Finanțare externă investitor privat
- Co-finanțare Consiliul Local- Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea:

- Incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existentă

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "România curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în max. 3 ani

Extinderea rețelelor de distribuție apă și canal în zona cuprinsă între străzile Gh. Doja, Ec. Teodoroiu, Izvorului, și între străzile Depoului, Bihorului

A. Scurtă descriere a proiectului:

1. Titlul: Extinderea rețelelor de distribuție apă și canal în zona cuprinsă între străzile Gh. Doja, Ec. Teodoroiu, Izvorului, și între străzile Depoului, Bihorului
2. Managerul de program: Consiliul local al Municipiului Oradea
3. Departamentele din primărie afectate: Direcția tehnică a P.M. Oradea
4. Asistența tehnică de specialitate din surse externe:
5. Impactul social: Prin realizarea rețelelor noi de apă și canal se îmbunătățesc condițiile de mediu, asigurându-se realizarea unor servicii noi și de calitate la consumatori. Programul cuprinde:
 - conectarea la rețeaua de apă potabilă orașenească și cea de canalizare menajeră a peste 10.000 locuitori

- extinderea rețelei de apă potabilă și de canalizare menajeră cu 15 km

6. Influența în economia locală: Extinderea rețelei de distribuție a apei și canalizării pe străzi în Municipiul Oradea va cuprinde: conectarea la rețeaua de apă și canal a noilor consumatori.
7. Utilizatori potențiali: Principali beneficiari sunt cetățenii orașului
8. Resurse financiare externe: (estimativ) 2.000.000 euro
9. Canale de distribuție:
 - Apatem Oradea
 - Fundații civice (ONG-uri)
10. Localizarea investiției: Zona de deal a municipiului
11. Modalități de amonizare a proiectului: Se va ține cont de PUG-ul aprobat de Consiliul Local

B. Cerințe financiare:

Estimarea costului: 2 000 000 euro

Structura de finanțare (propunere): Integral finanțare de la Consiliul Local

Tipul de finanțare: Finanțare Consiliul Local- Oradea

Factori critici care influențează profitabilitatea: Incompatibilități cu infrastructura și urbanistica existentă

C. Reglementări:

Aplicarea programului:

- Amonizarea proiectului cu strategia de dezvoltare durabilă națională și /sau regională
- Aplicarea conceptului promovat de MAPM - "Romania curată"

D. Termen de realizare:

2 etape, studii de fezabilitate și derularea (implementarea) proiectului în max. 3 ani

III.1.3 Reducerea sărăciei (dezvoltare socială)

Centru social pilot

În urma identificării problemelor și stabilirii obiectivelor din domeniul social, s-a evidențiat ideea necesității de a crea un Centru Social Pilot, care să dezvolte activități și servicii într-o rețea de centre comunitare poziționate în diferite cartiere ale municipiului Oradea. Astfel, în cadrul Centrului Social Pilot va funcționa un birou de statistică, monitorizare și legislație, precum și un centru de asistență psihosocială - care să ofere servicii de consiliere, informare și ghidare pentru cetățeni, spre serviciile care intră în sfera de activitate a rețelei, birou de orientare, consiliere, mediere, ocuparea forței de muncă, educația muncii. Centrele care intră în componența rețelei reflectă nevoile identificate în domeniul social și se concretizează în: centru de tranzit pentru copii și mame supuși diverselor forme de abuz, centru de tranzit pentru copiii străzii, centru de reabilitare pentru copiii delicvenți, centru de tineret pentru activități non-formale educative, centru de zi pentru persoanele cu nevoi speciale, centru de sprijin pentru tinerii absolvenți care părăsesc instituțiile de tip rezidențial, centre de zi pentru persoanele de vârstă a treia și adăpost comunitar pentru persoanele de vârstă a treia.

Se dorește conștientizarea opiniei publice și implicarea în mod direct a membrilor comunității în derularea activităților tuturor centrelor. Astfel, este subliniat rolul activ al comunității la crearea unor instrumente de identificare și rezolvare a problemelor proprii, prin promovarea unui spirit comunitar și de atitudine civică.

Descrierea proiectului:

Proiectul propune dezvoltarea infrastructurii unui centru social pilot, care cuprinde întregul set de obiective expuse în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă.

Centrul social (sau rețeaua serviciilor sociale) este constituit dintr-un set de servicii sociale, dezvoltate în mod independent, în spații diferite (imobile), cu specific divers (copii, șomeri, persoane cu handicap, sănătate, vârstnici etc, cu centre de zi, de adăposturi,

centre de tranzit, consiliere, formare, reformare, direcționare, îndrumare, informare, etc. vezi grafic anexă), dar împlinite în mod armonios printr-o asistare comună a unei comunități bine definite dintr-o arie geografică (cartier).

Serviciile centrului social vor fi prestate de organizații nonguvernamentale, guvernamentale sau chiar servicii private, care vor folosi un set comun de instrumente în ce privește interacțiunea serviciilor în rețea. Astfel, se vor folosi documente standard privind anchetarea cazurilor, rapoarte, fișe individuale, programe de actualizare a datelor, sistem de transmisie a datelor. Aceste date, transmise de serviciile sociale vor fi centralizate în cadrul centrului comunitar, de către biroul de statistică monitorizare și legislație.

Datele obținute permit întocmirea unor strategii desprinse din realitatea concretă a comunității, cu o statistică aproape de real, ceea ce conduce la eficientizarea efortului comunitar în rezolvarea problemelor sociale și aplicarea soluțiilor tot prin intermediul rețelei de servicii sociale.

După experimentarea centrului social pilot, pe o perioadă de doi ani, se dorește dezvoltarea acestui model și la alte cartiere din Oradea.

Misiunea:

Dezvoltarea de centre comunitare, cu aplicarea de servicii integrate în centrul comunitar, în raport cu nevoile specifice ale membrilor comunității, pe diverse categorii de nevoi, cu rezultatul unei comunități dezvoltate armonios și care este capabilă să-și monitorizeze evoluția și să-și deservească nevoile în timp real, obiectiv, transparent și cu resurse eficiente la nevoile concrete.

Viziunea:

Centru Comunitar este un obiectiv strategic prioritar pentru îmbunătățirea situației sociale din Oradea, deoarece unica soluție de dezvoltare a unui sistem de indicatori dinamici privind situația socială a comunității este oferită de servicii sociale legate în rețea și concentrate asupra populației aferente unei arii geografice bine definite (cartier). Serviciile dezvoltate de centrul comunitar (sau rețeaua comunitară de servicii sociale) prin derularea muncii specifice de

asistare a grupului țintă, variate ca tip de servicii acordate, în funcție de nevoi (copii, vârstnici, șomeri, mame, persoane cu handicap, etc), permit monitorizarea în timp real a situației sociale, cu implicarea unor instrumente de lucru specifice culegerii de date în domeniul social și transmiterea acestora la o bază de date comună rețelei comunitare, prin folosirea unui limbaj comun, în cadrul centrului comunitar. Astfel, centrul comunitar poate oferi date importante pentru adaptarea strategiei de dezvoltare comunitară și a programului de acțiune în domeniul social al Consiliului Local, cu dezvoltarea unor proiecte precis țintite și cu eficiență sporită.

Scopurile proiectului:

Dezvoltarea comunitară și prevenirea situațiilor de risc social, ca urmare a inexistenței serviciilor sociale de tip rețea

Obiectivele proiectului

- Evaluarea serviciilor sociale existente în aria de lucru a centrului comunitar, cu elaborarea unui studiu specific, concretizat prin întocmirea unui material statistic și narativ publicat sub forma unui ghid social. Material întocmit de o echipă de 4 specialiști de la Universitatea Oradea, Facultatea de Științe Socio-Umane și Asistență Socială, de trei organizații nonguvernamentale cu 20 de voluntari pentru culegerea datelor. Obiectiv realizabil în 6 luni de la data demarării proiectului.
- Înființarea și dezvoltarea centrului comunitar într-o zonă geografică bine definită (cartier), de către cinci organizații nonguvernamentale, șapte instituții guvernamentale, pe o perioadă de doi ani, cu următoarele etape:
- Elaborarea și pregătirea structurii organizatorice și a instrumentelor de lucru ale centrului comunitar, pentru serviciile sociale afiliate la acest centru de tip rețea, prin inițierea de întâlniri de lucru pentru partenerii de proiect, cu câte un reprezentant din partea fiecărui partener, pe o perioadă de două luni.
- Înființarea sau susținerea serviciilor sociale partenere deja existente, dezvoltarea acestora în cadrul centrului comunitar, pe o perioadă de doi ani, cu un aparat de specialitate, specific

fiecărui serviciu în parte. Serviciile propuse spre înființare sunt descrise la punctul 4.

- Dezvoltarea biroului de statistică și legislație, cu organizarea unui birou de lucru și aparatură specifică dezvoltării de baze de date și comunicare în rețea, cu trei asistenți sociali, pe o perioadă de doi ani.

Realizarea unor locuințe sociale destinate romilor prin preluarea unor spații administrative REMAT amplasate în cartierul Tokay – Velenta, municipiul Oradea

Descrierea proiectului

După renovarea dărilor menționate (în anexă) se vor înființa: locuințe sociale destinate romilor, bucătărie, cantină socială, baie publică, spălătorie, dispensar, grădiniță, școală, hală de fabricație (cărămidărie, atelier împletit nuiel, atelier prelucrări metalice, atelier pentru prelucrarea maselor plastice refolosibile). Materialele de construcție vor fi folosite pentru construirea unor locuințe sociale în cartierul Tokay – Velenta, folosind forța de muncă locală (bărbați romi). Dotările necesare în apartamente (mobilier), bucătărie, cantină – sală de mese, spălătorie reprezintă donații ale organizațiilor caritabile internaționale. Se vor organiza cursuri de școlarizare (alfabetizare) a adulților romi. Se va edita o publicație lunară scrisă de romi, pentru romi. Se va înființa o formație artistică de dansuri și muzică țigănească.

Instituțiile locale implicate

- Primăria municipiului Oradea
- Administrația Social Comunitară Oradea
- Fundația Ecclesia Mater Oradea
- Fundația Primăria Oradea

Misiunea

Integrarea în societate a romilor prin obținerea actelor de identitate;

Crearea unor locuri de muncă destinate romilor din cartier;

Îmbunătățirea accesului la servicii publice și medicale;

O R A D E A

Îmbunătățirea școlarizării copiilor de etnie romă;

Îmbunătățirea frecvenței la cursurile de școlarizare destinate adulților de etnie romă;

Îmbunătățirea comunicării între administrația publică locală și grupurile de romi prin liderii lor formali și informali;

Viziunea

Îmbunătățirea situației romilor din municipiul Oradea. În conformitate cu Strategia guvernamentală pentru îmbunătățirea situației romilor.

- Conceperea și implementarea unor programe specifice de finanțare a unor activități generatoare de venit pentru familii și comunități de romi
- dezvoltarea programului de locuințe sociale pentru familiile numeroase și lipsite de mijloacele de subsistență
- Îmbunătățirea accesului cetățenilor de etnie romă la serviciile medicale
- Elaborarea unei programe de stimulare a participării școlare și de reducere a abandonului școlar
- Desfășurarea de programe de informare și educare civică a etnicilor romi.

Scopurile proiectului

Scopul de bază al proiectului este acela de a oferi romilor locuințe sociale și locuri de muncă pe o perioadă mai lungă de timp (peste 5 ani) astfel încât să cunoască beneficiile unei vieți organizate și mai civilizate – calea spre integrarea lor în societate.

- asigurarea protecției sociale a cetățenilor romi din cartierul Tokay – Velenta
- crearea unor condiții mai bune de trai pentru romi prin accesul la o locuință socială, asigurarea unei mese calde prin cantina socială și obținerea unor venituri de la locurile de muncă
- creșterea nivelului de educație și conștientizare a populației rome în spiritul igienei reproducerii
- scăderea analfabetismului

Beneficiarii proiectului - Familiile de romi care domiciliază în zona Tokay – Velenta (cartier locuit preponderent de romi): femei, copii, bătrâni, bărbați de toate vârstele

Beneficiarii primari = categoriile/ persoanele/ organizațiile a căror viață se va schimba prin realizarea proiectului

Beneficiarii suporteri = voluntarii, partenerii, angajați, donatorii care contribuie la realizarea proiectului și care trebuie să fie satisfăcuți pe parcursul sau în urma proiectului)

- Primăria municipiului Oradea asistenți sociali, consilieri,
- Administrația Social Comunitară Oradea – asistenți sociali, asistență psihologică, juriști, coordonatori ai proiectului
- Fundația Ecclesia Mater Oradea – angajați,
- Fundația Primăria Oradea - donator și coordonator strângere fonduri, donații,
- Organizațiile de romi

Valoarea beneficiar = ceea ce satisface nevoile beneficiarilor (bunăstarea fizică și psihologică), așteptările acestora (când, unde și cum prestațiile trebuie livrate) și aspirațiile lor (rezultatele dorite pe termen lung)

Îmbunătățirea condițiilor de viață ale romilor

Rezultatele = bilanțul proiectului. Se definește în vieți schimbate: locuri de muncă, performanțe, comportamente, circumstanțe, sănătate, speranțe, competențe, capacitate etc. Rezultatele sunt întotdeauna în afara proiectului și prestatorului.

- Clădiri renovate, dotări mobilier, echipamente bucătărie
- Hala de fabricație: utilaje, materii prime și auxiliare
- Nr. persoane angajate
- Nr. persoane cazate în locuințe sociale
- Nr. adulți care umează cursuri de școlarizare
- Nr. copii frecventând grădinița
- Nr. certificate de naștere, căsătorie, cărți de identitate emise; autorizații de construire eliberate;
- Cantitate materiale contraceptive,

- Nr. publicații în limba romani editate / distribuite

Obiectivele proiectului

(nivele concrete și măsurabile de realizare a scopurilor)

1. Reabilitarea clădirilor: renovare, dotare cu echipamente, mobilier, etc; (vezi anexa)
2. Organizarea activității de producție: cărămidărie, atelier împletit nuiel, atelier prelucrări metalice, atelier prelucrări mase plastice re folosibile.
3. Înființarea biroului de consiliere: reprezentanții ONG (asistenți sociali, juriști, voluntari, studenți), liderii formali și informali ai romilor; domeniile de consiliere: drepturi și obligații cetățenești; acte de identitate, acte de proprietate, carte de muncă, asistență socială, acces la educație, servicii de sănătate și servicii sociale.
4. Organizarea întrunirilor periodice (săptămânale, lunare) de planning familial; cursuri de igienă; acordarea materialelor specifice. Reducerea avorturilor și abandonurilor de copii;
5. Organizarea unor activități culturale-artistice care se vor desfășura în centru: dotare cu TV și casetofon, achiziționare abonament la presa locală (2: unul în limba română, unul în limba maghiară); editarea unei publicații destinate romilor
6. Mediatizarea proiectului în vederea asigurării sustenabilității sale după terminarea finanțării; diseminarea rezultatelor.

**Realizarea construcției corpului 2 al Azilului de noapte – str. Gutemberg nr 8 Oradea
Dormitoare pentru femei; Centru de găzduire temporară pentru femei și copii maltratați**

Descrierea proiectului

Prin continuarea dezvoltării azilului de noapte se realizează reconstrucția unei clădiri constând în:

Demisol – unde vor funcționa bucătăria, cantina, spălătoria;

Parter – 2 dormitoare pentru femei fără adăpost, 1 izolator, 1 dormitor pentru femeile și copiii maltratați în familie

Mansarda – locuințe sociale destinate persoanelor provenind de la azil, care s-au conformat criteriilor de reintegrare prin urmarea unor cursuri de calificare, obținerea unui loc de muncă, cu posibilități de a plăti o chirie modestă.

Asistența medicală este asigurată prin cabinetul medical situat în azilul de noapte – corpul 1 (funcțional).

Instituțiile locale implicate

Fundația Ecclesia Mater Oradea

Consiliul Local al municipiului Oradea

Primăria Municipiului Oradea

Administrația Social Comunitară Oradea

Misiunea

Asigurarea adăpostului pe timp de noapte femeilor fără adăpost

Găzduirea temporară pentru femei și copii

Asigurarea asistenței medicale (inclusiv igienizare), alimentelor și îmbrăcăminții

Realizarea unor programe educative destinate persoanelor aflate în azil

Viziunea

Îmbunătățirea condițiilor de viață a populației fără adăpost din Oradea

Scopurile proiectului

Asigurarea unor servicii sociale a populației fără adăpost indiferent de vârstă, religie, sex

Extinderea corpului 2 al azilului destinat numai femeilor fără adăpost și femeilor cu copii maltratate

Asigurarea unor servicii medicale de bază într-un cabinet funcțional în corpul 1

ORADEA

Asigurarea unor locuințe sociale pentru persoanele care provin de la azil și s-au încadrat în muncă

Beneficiarii proiectului: persoane care se prezintă benevol la azil; persoane identificate și aduse pe baza apelurilor cetățenilor; persoane contactate pe teren de asistenții sociali ai azilului, sau persoane aduse ca urmare a unor acțiuni specifice ale Primăriei sau Poliției;

Beneficiarii primari = categorii defavorizate de cetățeni, fără locuință, acte de identitate, loc de muncă, asistență medicală, indiferent de apartenența etnică, sex, vârstă.

Beneficiarii suporteri = partenerii proiectului: Fundația Ecclisia Mater Oradea, Consiliul Local al municipiului Oradea, Primăria Municipiului Oradea, Administrația Social Comunitară Oradea, angajații: asistenți sociali (angajați de Fundația Ecclisia Mater) și personal auxiliar (angajat de ASCO), donatorii: Organizații non-profit din străinătate

Valoarea beneficiar = asigurarea unui refugiu temporar pentru persoanele aflate în situația fără adăpost, oferind soluții de reintegrare socială pe termen mediu și lung.

Rezultatele = bilanțul proiectului.

Nr. de beneficiari (femei și copii) 30 femei și 10 copii / noapte

Nr. locuri de cazare 10 pers. / dormitor

Nr. locuri în locuințe sociale 5

Nr. persoane beneficiare locuințe sociale 20

Materiale sanitare

Capacitatea de autogospodărire (beneficiari locuințe sociale)

Obiectivele proiectului

- acordarea de asistență juridică, socială, medicală
- acordarea de consultanță psihologică
- acordarea unei mese / pers.
- realizarea unor programe educaționale
- reintegrarea în familie

ANEXE

III.2. OBIECTIVE SPECIFICE ^a I PROIECTE IDENTIFICATE

III.2.1 Infrastructura de bază ^oi protecția mediului

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul Proiectului	Valoare estimativă (mil. USD)	Perioada de timp	Instituțiile responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
1.	Realizarea unui depozit ecologic pentru deșeurile solide, menajere și industriale Colectarea selectivă de la sursă a deșeurilor menajere	Parteneriat public privat	Depozit ecologic de deșeurile – Municipiul Oradea	12,0	2002-2003	Primăria Oradea	I.P.M. Oradea	Monitorizare: I.P.M. Oradea Automonitorizare Direcția de Sănătate Publică Oradea Evaluare: Primăria Oradea
2.	Reducerea pulberilor în suspensie și a poluării din trafic Extinderea suprafețelor de spații verzi și plantări de arbori Armonizarea siturilor istorice cu habitatul natural Conservarea ariilor protejate și a edificiilor cu valoare istorică	Locală Externă	Reabilitarea și crearea unor habitate naturale și arhitectonice în municipiul Oradea	5,0	2002-2004	Primăria Oradea	I.P.M. Oradea Muzeul Țării Crișurilor, ONG-uri	Monitorizare: I.P.M.: Oradea Primăria Oradea, Muzeul Țării Crișurilor Evaluare: Primăria Oradea
3.	Monitorizarea calității aerului în zonele cu densitate mare de populație Monitorizarea continuă a calității apei la intrarea în oraș și la ieșire	Guvern Externă	Sistem integrat de monitorizare a calității apei și a aerului în Bazinul Hidrografic Crișuri	3,4	2002-2005	IPM Oradea Consiliul Județean Dir. Apelor Crișuri Oradea Primăria Oradea	ONG-uri	Monitorizare: Dir. Apelor Crișuri Oradea IPM Oradea Evaluare: Primăria Oradea
4.	Reducerea emisiilor de la sursă Reabilitarea și extinderea rețelilor de canalizare menajeră și pluvială Modernizarea stației de epurare orășenească în municipiul Oradea	Locală Externă	Optimizarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate orășenești	25,0	2002-2005	Primăria Oradea R.A. Apaterm	I.P.M. Oradea	Monitorizare: I.P.M.: Oradea Dir. Apelor Crișuri Oradea S.C. Envirotech S.R.L. Evaluare: Primăria Oradea

ORADEA

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul Proiectului	Valoare estimativă (mil. USD)	Perioada de timp	Instituțiile responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
5.	Reducerea pulberilor în suspensie și a poluării din trafic Reducerea emisiilor de la sursă	Parteneriat public privat	Închiderea gropii de gunoi Oradea	3,0	2002-2003	Primăria Oradea	I.P.M. Oradea ONG-uri	Monitorizare: I.P.M. Oradea Direcția de Sănătate Publică Bihor Automonitorizare Evaluare: Primăria Oradea
6.	Reducerea poluării mediului sub valorile prevăzute de normative Reducerea nivelului de zgomot sub 85 dB Creșterea randamentului cazanelor CET 1	Consiliul Local, Ministerul Industriilor și Resurselor	Retehnologizarea cazanelor 1 și 2 de la CET 1 prin trecerea de la funcționarea pe lignit la funcționarea pe gaze naturale și realizarea rețelei de gaze naturale în incinta CET 1	1,4	2002 - 2004	Primăria Oradea	Consiliul Local, Termoelectrica	Monitorizare: I.P.M. Oradea Direcția de Sănătate Publică Bihor Evaluare: Primăria Oradea, Termoelectrica
7.	Implementarea sistemului de colectare selectivă de la sursă a deșeurilor menajere Colectarea controlată a deșeurilor periculoase, industriale, spitalicești etc. Mecanizarea activității de salubritate a spațiilor publice	Privat Local	Sistem de colectare selectivă de la sursă a deșeurilor menajere și salubritate a spațiilor publice	0,56	2002-2007	Primăria Oradea I.P.M. Oradea	Agenți economici implicați ONG-uri	Monitorizare: I.P.M. Oradea Direcția de Sănătate Publică Oradea Societatea Civilă Evaluare: Primăria Oradea, ONG-uri
8.	Eliminarea poluării din canalizarea menajeră a orașului Îmbunătățirea calității apei din Crișul Repede Realizarea măsurilor prevăzute prin programele de etapizare ale ag. economici Încurajarea utilizării de tehnologii curate	Privată	Implementarea Programelor de Etapizare ale unităților economice potențial poluatoare de pe teritoriul municipiului Oradea	5,0	2002-2006	Unitățile potențial poluatoare	I. P.M. Oradea S.C. Enviro-tech S.R.L.	Monitorizare: I.P.M. Oradea Dir. Apelor Crișuri Oradea S.C. Envirotech S.R.L. Evaluare: Primăria Oradea
9.	Reducerea pulberilor în suspensie și a poluării din trafic Reducerea emisiilor de la sursă Eliminarea surselor de pulberi în suspensie, prin acoperirea haldelor de deșeuri industriale	Externă Privată	Eliminarea emisiilor poluante prin acoperirea haldelor de deșeurilor industriale și dotarea cu filtre a coșurilor de evacuare	4,6	2002-2005	Sinteza Centrului (ALOR) CET	I.P.M. Oradea. Ministerul Industriilor și Resurselor Direcția de Sănătate Publică	Monitorizare: I.P.M. Oradea Direcția de Sănătate Publică Oradea Automonitorizare la unitățile în cauză Evaluare: Ministerul Industriilor și Resurselor
10.	Îmbunătățirea calității apei din afluenții Crișului Repede	Ministerul Apelor și Protecției Mediului, Local	Amenajarea cursurilor de apă de pe teritoriul municipiului Oradea	2,5	2002-2004	Direcția Apelor Crișuri Oradea Primăria Oradea	IPM Oradea	Monitorizare: Direcția Apelor Crișuri Oradea Societatea Civilă Evaluare: Primăria Oradea

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul Proiectului	Valoare estimativă (mil. USD)	Perioada de timp	Instituțiile responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
11.	Reducerea poluării aerului Dezvoltarea infrastructurii de transport public	Locală Externă	Îmbunătățirea infrastructurii în transportul public	6,51	2003-2012	Primăria Oradea R.A. O.T.L. Oradea S.C. Drumuri Orășenești Oradea Poliția Oradea		Monitorizare: P.M. Oradea R.A. O.T.L. Oradea Evaluare: Primăria Oradea
12.	Înființarea centrului pentru educație ecologică a cetățenilor Realizarea unei hărți cu calitatea factorilor de mediu și actualizarea ei permanentă Identificarea, evaluarea și managementul terenurilor urbane contaminate	Locală Privată Externă	Centru de consultanță și educație pentru mediu	1,0	2003-2007	Primăria Oradea	ONG-uri Inspectoratul Școlar Universitatea Oradea	Monitorizare: ONG-uri Universitatea Oradea Evaluare: Primăria Oradea
13.	Introducerea unui sistem alternativ utilizării clorului pentru dezinfectia apei și aluminului pentru coagulare	Locală Externă	Sistem alternativ utilizării clorului și aluminului pentru tratarea apei	1,15	2003-2005	Primăria Oradea R.A. Apaterm	-----	Monitorizare: Dir. Apelor Crișuri Oradea S.C. Envirotech S.R.L. Evaluare: Primăria Oradea
14.	Reducerea poluării aerului Dezvoltarea infrastructurii de transport Fluidizarea traficului	Locală, guvernamentală	Îmbunătățirea accesului la coridorul Pan-european IV - finalizarea drumului de centură a municipiului Oradea	10,5	2002-2005	Primăria Oradea,	Consiliul Local, MLPTL	Monitorizare: Primăria Oradea, Drumuri Orășenești

III.2.2 Economic

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul proiectului	Valoare estimativă Proiect (mil. euro)	Perioada de timp (ani)	Instituții, departamente responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
1.	- Promovarea identității turistice teritoriale - Punerea în valoare a patrimoniului cultural, arhitectonic și istoric, racordarea la circuitul turistic internațional	- 10% - CL Oradea - 10% - CAFDD - 10% - CJ Bihor - 10% firme de turism - 60% fonduri Phare CBC	Centrul pentru promovarea turismului regional (locație în vama Borș)	0,5	2	Consiliul Județean Bihor	Primăria Oradea, Centrul pentru Aree Protejate și Dezvoltare Durabilă Bihor (CAFDD)	

ORADEA

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul proiectului	Valoare estimativă Proiect (mil. euro)	Perioada de timp (ani)	Instituții, departamente responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de zone atractive pentru dezvoltarea industrială - promovarea tehnologiilor curate - Promovarea investițiilor străine - Concesionarea terenurilor pentru IMM-uri de către Primăria Oradea, pe cel puțin 90 de ani 	<ul style="list-style-type: none"> - 10% - CL Oradea - 15% - fonduri UE - 75% - investitori, USAID 	Parc Industrial pentru Tehnologii Moderne	2,5	3-5		Consiliul Județean, administrații din Zona Metropolitană	
3.	<ul style="list-style-type: none"> - Climat de afaceri atractiv - Promovarea investițiilor străine - Servicii de asistență și consultanță pentru afaceri - Comunicarea via e-mail între toate IMM-urile - rețea de tip Intranet 	<ul style="list-style-type: none"> - 25% CL Oradea - 50% - fonduri UE - 25% - societăți comerciale 	Centru de Afaceri și Promovare a Investițiilor	0,6	2	Primăria Oradea	Organizații patronale	
4.	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea tinerilor intreprinzători - Dezvoltarea industriilor mici și a serviciilor - Stimularea dezvoltării serviciilor din sectorul privat 	<ul style="list-style-type: none"> - 10% - CL Oradea - 85% - fonduri UE - 5% - antreprenori locali 	Centrul Incubator de Afaceri	0,5	5	Serviciul de Dezvoltare Locală - Primăria Oradea	Universitatea Oradea, antreprenori locali	
5.	<ul style="list-style-type: none"> - Stimularea dezvoltării diversității calificării forței de muncă - Îmbunătățirea calificării în domenii neacoperite - Promovarea formării profesionale adaptate cerinței 	<ul style="list-style-type: none"> - 15% - CL Oradea - 15% - Universitatea Oradea - 70% - fonduri UE 	Institutul de Formare a Resurselor Umane	1,2	4	Serviciul de Dezvoltare Locală - Primăria Oradea	Universitatea Oradea, instituții locale	

III.2.3 Social

Nr. Crt	Obiective specifice	Finantare	Titlu proiect	Valoare estimată euro	Perioadă	Instituții, departamente responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
1	Dezvoltarea infrastructurii Centrului Social Plot, cu înființarea unui birou central de coordonare, monitorizare și statistică, cu un 5 specialiști, coordonatori pe domenii de activitate, pe o perioada de 2 ani	Consiliul Local Oradea; Agenda Locală 21	Centrul Social Plot	100000	2003-2004	ASCO, Consiliul Locala	ISJ Bihor; AJOFM; DSP Bihor; IJPH Bihor; sector ong	ASCO, Consiliul Local
16	Dezvoltarea Centrului Matsou, cu servicii medicale ortopedice pentru persoanele cu handicap, cu deschiderea unei secții de asistență tehnică pentru accesoriile specifice, deschiderea unei farmacie cu produse specifice persoanelor cu dizabilități.	Consiliul Local, Agenda 21, Comisia Europeană	Centrul Matsou	50000	2003-2004	SUPHAR	Consiliul Local, Consiliul Județean, ISPH	SUPHAR; ASCO
14	Dezvoltarea unui centru de sprijin pentru tinerii absolvenți, proveniți din centrele și instituțiile de tip rezidențial	Consiliul Local; Agenda 21	Centrul de sprijin pentru tinerii absolvenți	100000	2003-2004	FRCCF	Consiliul Local, DJPDC, ISJ Bihor, AJOFM	FRCCF; ASCO
22	Medierea muncii	BM/AJOFM	Job club	10000	2003-2004	AJOFM	BM; Consiliul Local; Federația Patronilor	AJOFM; ASCO
25	Dezvoltarea unui serviciu privind pregătirea persoanelor pentru necesitățile pieței muncii	BM/AJOFM	Servicii de calificare recalificare	5000	2003-2004	AJOFM	BM; Consiliul Local	AJOFM; ASCO
20	Dezvoltarea unui serviciu de monitorizare și evidență a stării de sănătate a asistaților	Consiliul Local, MS	Program de monitorizare de sănătate	3000	2003-2004	ISP Bihor	Consiliul Local, DJSP Bihor	ISP Bihor; ASCO
21	Dezvoltarea unui program de educație pentru sănătate a asistaților și aparținătorilor, prin dezvoltarea unor campanii de educație pentru sănătate în instituții de învățământ, centre de zi	Consiliul Local, MS	Program de educație pentru sănătate	3000	2003-2004	ISP Bihor	Consiliul Local, DJSP Bihor	ISP Bihor; ASCO
19	Dezvoltarea serviciilor medicale privind profilaxia specifică în bolile transmisibile prin vaccinare	Consiliul Local, MS	Program de monitorizare de sănătate	3000	2003-2004	ISP Bihor	Consiliul Local, DJSP Bihor	ISP Bihor; ASCO

ORADEA

Nr. Crt	Obiective specifice	Finantare	Titlu proiect	Valoare estimată euro	Perioadă	Instituții, departamente responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
18	Supravegherea și îmbunătățirea stării de sănătate a asistaților în centre de zi pentru prevenirea abandonului, prin înființarea, dotarea și încadrarea cabinetului medical	Consiliul Local; MS	Servicii de sănătate pentru asistați în centre sociale	2000	2003-2004	ISP Bihor	Consiliul Local, DJSP Bihor	ISP Bihor; ASCO
6	Dezvoltarea unui centru pentru reintegrarea comunitară a copiilor străzii, cu activități de servicii de sănătate, servicii de educație, activități nonformale educative, consiliere, masă, cu un număr de 5 angajați	Consiliul Local, Agenda 21, Comisia Europeană	Centrul Copiilor Străzii	50000	2003-2004	Fundația Sfirții Trei Ierași	ASCO; ISJ Bihor; DSPJ Bihor, Consiliul Județean	Fundația Sfirții Trei Ierași, ASCO
15	Dezvoltarea unui centru de zi pentru persoanele cu dizabilități, cu activități de terapie ocupațională, recuperare motorie, formare și îndrumare profesională	Consiliul Local; Agenda 21	Centru de zi pentru persoane cu dizabilități	50000	2003-2004	SUPHAR	Consiliul Local, DJPDC, ISJ Bihor, AJOFM	SUPHAR; ASCO
12	Dezvoltarea unui centru de tranzit pentru copii și mame supuși diverselor forme de abuz, cu o capacitate de 50 de locuri, de către 5 specialiști, cu servicii de cazare, masă, asistență medicală, consiliere, îndrumare, mediere conflict, integrare în muncă	Consiliul Local; Agenda Locală 21;	Centru de tranzit pentru Copii și mame	100000 euro	2003-2004	FRCCF	Consiliul Local; DJPDC	FRCCF; ASCO
13	Dezvoltarea unui centru de reabilitare pentru copiii delincvenți, cu servicii de cazare, masă, asistență medicală, program educațional, consiliere, facilitare integrare comunitară	Consiliul Local; Agenda Locală 21	Centrul de reabilitare pentru copiii delincvenți	50000	2003-2004	FRCCF	Consiliul Local, DJPDC, ISJ Bihor	FRCCF; ASCO
17	Dezvoltarea unui adăpost comunitar pentru persoane de vârsta a treia, cu servicii de cazare, masă, servicii medicale, pentru 20 de vârstnici, de către un efectiv de 5 angajați	Consiliul Local; Agenda Locală 21;	Adăpost pentru persoanele de vârsta a treia	100000	2003-2004	Fundația Consistoria	Consiliul Local, ASCO	Fundația Consistoria, ASCO
2	Centru de zi pentru copiii cu nevoi educaționale speciale, cu activități de tip nonformal educative, extrașcolare, facilitarea integrării comunitare a copiilor cu nevoi speciale	Consiliul Local Oradea; Agenda Locală 21	Centru de zi pentru copii cu nevoi speciale	20000	2003-2004	sector ong	ISJ Bihor; Școala Specială 1, 2; ASCO; SUPHAR	aplicant, ASCO

Nr. Crt	Obiective specifice	Finantare	Titlu proiect	Valoare estimată euro	Perioadă	Instituții, departamente responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
24	Instruire pentru deschiderea de afaceri	BM/AJOFM	Servicii de asistență pentru IMM-uri	5000	2003-2004	AJOFM	BM; Consiliul Local	AJOFM; ASCO
3	Realizarea unui cabinet multimedia pentru dezvoltarea capacităților de pregătire a elevilor	Consiliul Local; Agenda Locală 21	Centru multimedia	10000	2003-2004	ISJ Bihor	Consiliul Local	ISJ Bihor, ASCO
4	Dezvoltarea unui program de educație pentru sănătate în mediul școlar, pentru prevenirea consumului de droguri, combaterea fumatului, cu 4 specialiști, cu activități de tip informal	Consiliul Local, Agenda 21	Educație pentru sănătate	5000	2003-2004	Fundația Încrederea; DSPJ Bihor	Consiliul Local; ISJ Bihor	Fundația Încrederea, ASCO
7	Dezvoltarea unui centru de tineret cu activități de educație civică, ecologică, nonformal educative, de timp liber, cu un efectiv de 4 angajați	Consiliul Local, Agenda 21	Centru de tineret	20000	2003-2004	Fundația Life	Consiliul Local; ISJ Bihor	Fundația Life, ASCO
5	Dezvoltarea unui sistem de asistență psihopedagogică în instituțiile școlare, cu un psiholog pentru fiecare școală, cu un cabinet aparte	Consiliul Local, Agenda 21	Cabinet de asistență psihopedagogică	20000	2003-2004	ISJ Bihor	CJAPP	ISJ Bihor, ASCO
9	Racordarea specialiștilor din învățământul liceal și postliceal la necesarul de pe piața forței de muncă	Consiliul Local; Agenda 21	Bursa Învățământ	2000	2003-2004	Centrul de consiliere Human	Consiliul Local	Fundația Albin; ISJ Bihor, ASCO
8	Adaptarea și editarea pachetului de materiale pentru orientarea școlară și profesională - Busola; Planificare - Profesie-Carieră; Orizont 2001 - târgul de ofertă școlară	Consiliul Local; Agenda 21; Fundația Apacsai; Fundația Illyes	Busola	5000	2003-2004	ISJ Bihor	Consiliul Local	ISJ Bihor, ASCO
10	Creșterea pregătirii cadrelor didactice	Consiliul local; Comisia Europeana; ANS	Program de creșterea pregătirii profesorilor	2000	2003-2004	ISJ Bihor	Consiliul Local	ISJ Bihor, ASCO
11	Consolidarea, reabilitarea clădirilor școlare: L. Suci, Ion Bogdan	Consiliul Local	Program de renovare a școlilor	50000	2003-2004	ISJ Bihor	Consiliul Local	ISJ Bihor, ASCO
23	Obținerea carnetului de conducere	BM/AJOFM	Servicii de calificare/recalificare	2000	2003-2004	AJOFM	BM; Consiliul Local	AJOFM; ASCO

ORADEA

III.2.4 Regenerare urbană

Nr. Crt	Obiective specifice	Finanțare	Titlul Proiectului	Valoare estimativă (mii USD)	Perioada de timp	Instituțiile responsabile	Parteneriat	Monitorizare și evaluare
1.	Protejarea clădirilor de patrimoniu Implementarea programului de revitalizare a zonei centrale Cetatea Oradea- revitalizare urbană și integrarea în circuitul turistic	Guvern Locală Externă	Revitalizarea Străzii Republicii Pietonale, P-ței Ferdinand, P-ței Unirii, Str. V. Alecsandri	20.000,0 27.300,0	2004-2005	Adm. Patrimoniului Imobiliar Oradea Primăria Oradea	Institute for Housing Studies Rotterdam, Olanda ProArh SRL Oradea	Primăria Oradea A.P.I. Oradea
2.	Sprijinirea construcțiilor de locuințe prin ANL bdul Ștefan cel Mare bdul Decebal	Guvern Locală Privată (credit ipotecar)	Construire de locuințe pentru tineri, prin credit ipotecar, prin ANL	1.560 1.525	2002-2010	Adm. Patrimoniului Imobiliar Oradea Primăria Oradea	Agenția Națională a Locuințelor MLPTL	
3.	Îmbunătățirea practicilor de zonare fiscală	Guvern Locală	Harta zonării fiscale a municipiului Oradea	20,0	2003-2005	Adm. Patrimoniului Imobiliar Oradea Primăria Oradea	M.L.P.T.L.	Primăria Oradea
4.	Marketingul imaginii orașului	Privată Externă	Punerea în valoare a arterelor majore din oraș (reglementare)	2.600	2002-2006	Primăria Oradea Adm. Patrimoniului Imobiliar Oradea	Sector privat, Parteneriat public privat	A.P.I Oradea
5.	Utilizarea rațională a terenurilor cu destinația construcții în zona de dealuri și în zonele de risc	Locală Privată Externă	Aprofundarea zonelor de risc – circulație, infrastructură de apă	500	2003-2004	Primăria Oradea	R.A. Apaterm Oradea USAID B.E.R.D.	Primăria Oradea R.A. Apaterm MLPTL
6.	Îmbunătățirea izolației termice a clădirilor	Locală Privată Externă	Proiect de eficiență energetică privind îmbunătățirea confortului termic în locuințe	20.000,0	2003-2007	Primăria Oradea Adm. Patrimoniului Imobiliar Oradea	Asociația pentru Politici Energetice, firme de construcții	API Oradea. Primăria Oradea

III.3 Bilanșul contabil 1999 - 2002

ACTIVE	1999	2000	2001	2002
MIJLOACE FIXE, TERENURI ȘI OBIECTE DE INVENTAR	41.628.281	111.921.762	165.245.034	184.330.615
MIJLOACE BĂNEȘTI, DECONTĂRI, CHELTUIELI MATERIALE	83.395.150	75.509.632	164.607.827	1.409.620.451
Mijloacele bugetului local	14.705.461	8.326.186	770.699	600.053.426
Disponibilitățile bugetului local	14.705.461	613.923	770.699	30.285.862
Cheltuielile bugetului local	0	0	0	569.767.564
Bugetele instituțiilor	68.689.689	67.183.446	163.837.128	809.567.025
Disponibilități bănești	10.245.496	3.944.060	18.749.460	20.825.424
Mijloace bănești și alte valori	320.496	1.151.912	1.519.864	1.579.504
Decontări și debitori	31.301.328	32.312.579	35.350.312	51.143.567
Cheltuieli	26.254.728	27.800.289	101.183.149	728.528.020
Materiale	577.589	1.975.106	7.034.343	7.490.510
TOTAL ACTIVE	125.023.431	187.431.394	329.852.861	1.593.951.066

PASIVE	1999	2000	2001	2002
FONDURI	41.628.281	111.921.762	165.245.034	184.330.615
VENITURI, FINANȚĂRI DE LA BUGET, DECONTĂRI ȘI ALTE RESURSE	83.395.150	75.509.632	164.607.827	1.409.620.451
Sursele bugetului local	14.338.869	8.326.186	770.699	600.053.426
Bugetele instituțiilor	69.056.281	67.183.446	163.837.128	809.567.025
Finanțarea instituțiilor	26.318.096	31.912.155	110.967.699	667.978.576
Venituri extrabugetare	9.088.427	631.889	9.303.092	70.419.044
Decontări, creditori și alte surse	32.929.993	32.649.503	38.503.790	62.063.004
Mijloace cu destinație specială și credite	719.765	1.989.899	5.062.547	9.106.401
Mijloace cu destinație specială	719.765	1.989.899	5.062.547	9.106.401
Credite bancare	0	0	0	0
TOTAL PASIVE	125.023.431	187.431.394	329.852.861	1.593.951.066

III.4 LISTA PROIECTELOR REALIZATE ^a I ÎN CURS DE REALIZARE, CU FINANȚARE EXTERNĂ ^a I DE LA BUGET

Proiecte aprobate pentru finanțare

Nr crt	Denumire proiect	Buget / Finanțator	Parteneri ai Primăriei municipiului Oradea	Obs.
1	Votați bicicleta – Votați un oraș curat: construirea unor piste pentru biciclete în municipiul Oradea	687.229 euro, 343.615 euro UE Proiect LIFE / UE	Gestionnaires sans Frontières, București Centrul de Afaceri Transilvania, Oradea	
2	Cetatea Oradea – Renașterea unei legende	30.000 USD King Bedouin Foundation Belgia Fundația Carpatica Oradea Fundația pentru Parteneriat Miercurea Ciuc	Administrația Patrimoniului Imobiliar Oradea	
3	Agenda Locală 21 Oradea	38682 USD / Canadian International Development Agency Canada	UNDP / CIDA / IISD Canada	
4	Dezvoltarea Zonei metropolitane Oradea	USAID, MLPTL	USAID / RTI	
5	„Alegerea mea” proiect de planificare familială în rândul comunităților defavorizate din Bihor	89.750 CAD Ambasada Canadei / CIDA Canada	Agenda Locală 21 Oradea, Fundația Ruhama, Direcția de Sănătate Publică Bihor	

Proiecte derulate de către primăria municipiului Oradea și finalizate până la 30.06.2002

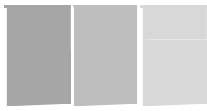
Nr crt	Anul	Proiectul	Sursa de finanțare	Obs.
1	1995	Program pilot privind înființarea condominiilor în municipiul Oradea	USAID	
2	1996	Asistența socială și crearea bazei de date a rețelei de asistență socială	Programul Phare SESAM	
3	1997	Înființarea Centrului de Informații Publice din cadrul Primăriei municipiului Oradea	USAID, Chemonics	
4	1998	Înființarea bazei de date urbane și GIS	Federația Municipiilor din Suedia	
5	1998	Implicarea cetățenilor în activitatea de luare a deciziei	Phare Democratie	
6	1999	Înființarea centrelor de informații despre Uniunea Europeană în vederea creșterii încrederii cetățenilor față de integrarea europeană	Phare Europa	
7	1999	Schimb de experiență a managerilor din domeniul serviciilor publice	Phare Multicountry	

Proiecte aprobate pentru finanțare ale regiilor autonome aflate în subordinea consiliului local

Nr crt	Denumire proiect	Buget mii USD / Finanțator	Termen de realizare	Obs.
1	Reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă, a sistemului de monitorizare și contorizare pentru consumatori	16.545 BERD & B.S. & B.L.	16.02.1999 – 31.12.1999 16.02.2001 – 30.10.2001	BS Bugetul de stat BL Bugetul local
2	Înlocuire pompe principale Oradea: înlocuire pompe, achiziție echipament de laborator	924 BERD	09.11.1998 – 31.12.1999	BS BL
3	Extindere program inițial. Reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă în municipiul Oradea	Secret (licitație în derulare) BRED & BS & BL	Licitație în derulare	BS BL
4	Reducerea poluării transfrontaliere în 3 bazine tributare Dunării – Stația de Epurare Oradea	1.393.865 USD USAID, Apaterm	12.06.2000 – 31.12.2001	BS BL

Proiecte depuse pentru obținerea unor finanțări externe
Primăria Municipiului Oradea, regii autonome aflate în subordinea consiliului local, parteneriat cu organizații neguvernamentale

Nr crt	Denumire proiect	Buget euro / Finanțator	Perioada (aprox.) de evaluare
1	Construirea Haldei ecologice de deșeuri menajere pentru zona metropolitană a mun. Oradea	6.215.563 EU / Uniunea Europeană Parteneriat Public Privat (PPP)	Trim I 2003
2	Închiderea definitivă și monitorizarea vechii halde de deșeuri menajere a municipiului Oradea	3.000.372 EU / Uniunea Europeană Parteneriat Public Privat (PPP)	Trim I 2003
3	Academia Democrației – parteneriat cu Uniunea Femeilor Bihor	Guvernul Suediei	Aprobat
4	Centru de Consultanță pentru Cetățeni – parteneriat Fundația Ruhama	44.785 USD / Fondul pentru Dezvoltarea Societății Civile	Aprobat
6	Reabilitarea rețelei de canalizare și a Stației de Epurare a mun. Oradea	23.981 mii euro / Uniunea Europeană Program ISPA Din care: ISPA – 16.734 mii EU BERD – 6.000 mii EU Apaterm: 1.171 mii EU + 75.000 EU neeligibil	Aprobat
7.	Managementul sistemului informatic al infrastructurii din municipiul Oradea	188.726 euro 140.829 euro contribuție Guvernul Flandrei	Trim. IV 2002
8.	Pod cultural Oradea - Debrecen	92.000 euro – Phare CBC	Trim. IV 2002

ORADEA

**PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
ORADEA**

**AGENDA LOCALĂ 21 –
PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A MUNICIPIULUI ORADEA**

**ORADEA
2002**